

S riječi na djela

Prošli je tjedan u Hrvatskoj bio u znaku obilježavanja 19 godina od pada Vukovara, kada je više puta istaknuto kako je sudbina nestalih ono što najviše boli sve one koji su ostali iza njih. U tom su kontekstu često spominjani i logori i sabirni centri na teritoriju Srbije. O ovoj su temi razgovarala i dvojica predsjednika tijekom dvodnevnog posjeta predsjednika Srbije Zagrebu. Predsjednik Hrvatske Ivo Josipović i predsjednik Srbije Boris Tadić istaknuli su kako je najvažnije pitanje upravo otkrivanje sudbine nestalih i kako će zajednički na tomu raditi. Osim toga, istaknuto je kako se očekuje da rješavanje egzistencijalnih pitanja izbjeglica više ne bude političko, već tehničko ili organizacijsko pitanje, bez obzira jesu li se odlučili vratiti u Hrvatsku ili su odlučili svoju egzistenciju graditi u Srbiji.

Predsjednik Tadić je istaknuo i pitanje položaja nacionalnih manjina – srpske u Hrvatskoj i hrvatske u Srbiji – posebice se osvrnuvši na pitanje obrazovanja. O ovome je predsjednik Tadić govorio i u Bačkom Monoštoru, ali se, na žalost, bar kada je hrvatska manjina u pitanju, od tada nije puno toga promijenilo. I ove je godine pitanje udžbenika za hrvatsku manjinu riješeno uz puno muke i ne na početku školske godine, a pitanje tiskanja udžbenika na hrvatskom jeziku još uvijek nije sustavno riješeno. Možda će se ipak sada prijeći s riječi na djela. Bar je tako rekao predsjednik Srbije ovoga puta.

Inače, u Hrvatskom saboru se upravo tih dana raspravljalo o Izvješću o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, kao i o utrošku sredstava za tu svrhu iz državnog proračuna za 2009. godinu. Potpredsjednik hrvatske Vlade Slobodan Uzelac kazao je kako izvješće pokazuje daljnji napredak u ostvarivanju prava nacionalnih manjina, a najveći je ostvaren u obrazovanju i ostvarivanju kulturne autonomije kroz rad udruga i ustanova nacionalnih manjina. Stalno povećanje sredstava za ostvarivanje prava nacionalnih manjina pozitivnim je ocijenila i Europska komisija, istaknuo je Uzelac, navodeći kako su ona u prošloj godini iznosila 157 milijuna kuna, odnosno 21 milijun eura, i bila su za milijun kuna viša nego prethodne godine, usprkos krizi. Kod nas je, kako znamo, situacija obrnuta, sredstva za nacionalno vijeće su smanjena, sredstva za udruge više nego skromna, a glavni je izgovor za nerješavanje brojnih problema kako – nema novca. Međutim, kako kaže i zamjenica pokrajinskog pučkog pravobranitelja, to ne može biti izgovor za kršenje zakona. Jer, bez novca nema niti ostvarivanja prava.

J. D.

SADRŽAJ

AKTUALNO

Započele pripreme za proslavu jubileja 100 godina Dužijance

ČUVANJE TRADICIJE I OBOGAĆIVANJE PROGRAMA.....9

REPORTAŽA

Đurđin

VIDLJIV NAPREDAK USPRKOS KRIZI.....15-17

VUKOVARSKI KONTRAPUNKTI.....28-29

EKONOMIJA

Anica Marcikić, koordinatorica Regionalnog centra za ruralni razvoj, Subotica

POTPORA RAZVOJU SELA.....22

INTERVJU

Eva Vukašinović, zamjenica pokrajinskog pučkog pravobranitelja za zaštitu prava nacionalnih manjina

GRAĐANI MORAJU KONTROLIRATI VLAST.....12-14

SUBOTICA

Adaptacija Dječjeg kazališta neće biti završena ni do konca ove godine

NIŽU SE PREDSTAVE UNATOČ PROBLEMIMA19

DOPISNICI

Reklame i oglasi na neprimjerenim mjestima

NOVA BOJA ZELENOG SOMBORA.....25

Bogata sjećanja umirovljenog ribara Josipa Vidakovića

ROMANTIČAR S DUNAVSKIH VALOVA.....26 -27

KULTURA

Svečana akademija u povodu 90. obljetnice rođenja prof. dr. Ante Sekulića

NEUNIŠTIVA ENERGIJA BAČKIH HRVATA.....32-33

Hrvatski sabor o ostvarivanju prava manjina u 2009.

Hrvatski sabor je 24. studenoga raspravljao o izvješću o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, kao i o utrošku sredstava za tu svrhu iz državnog proračuna za 2009. godinu, prenosi Hina.

Potpredsjednik Vlade *Slobodan Uzelac* kazao je kako izvješće pokazuje daljnji napredak u ostvarivanju prava nacionalnih manjina, a najveći je, kazao je, ostvaren u obrazovanju i ostvarivanju kulturne autonomije kroz rad udruga i ustanova nacionalnih manjina.

Stalno povećanje sredstava za ostvarivanje prava nacionalnih manjina pozitivnim je ocijenila i Europska komisija, istaknuo je Uzelac navodeći da su ona u prošloj godini, sa 157 milijuna kuna, u odnosu na 2008. povećana za jedan posto.

»Dobre norme valja i dalje pretvarati u životnu stvarnost«, ustvrdio je potpredsjednik Vlade.

Prošle je godine, vidljivo je iz izvješća, realiziran veliki broj projekata u izdavačkoj, informativnoj, muzejskoj i knjižničnoj djelatnosti, kao i u održavanju kulturne baštine i tradicije nacionalnih manjina. Zadržan je i pozitivan trend u očitovanju vjerskih sloboda, nastavljen je financijska podrška vjerskim zajednicama, kao i obnova vjerskih i drugih objekata koji su kulturna i spomenička baština. U Izvješću se navodi kako pristup nacionalnih manjina sredstvima javnog priopćavanja i dalje ostaje jedan od problema na čijem rješavanju su postignuti premali pomaci te da se godinama ponavljaju i konstatiraju isti problemi. Tako se navodi da nije ostvarena dovoljna zastupljenost nacionalnih manjina u programima HRT-a na državnoj razini, kao niti u programima radio i TV postaja na regionalnoj i lokalnoj razini.

U izvješću se navodi i ocjena Savjeta za nacionalne manjine da je u 2009., bez obzira na krizu i probleme s kojima se susreće hrvatsko društvo, postignut daljnji napredak u provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, stoji u izvješću.

Usvojen Zakon o prostornom planu Srbije od 2010. do 2020. godine

Zastupnici Skupštine Srbije usvojili su Zakon o prostornom planu Srbije od 2010. do 2020. godine, čiji su glavni ciljevi ublažavanje ekonomskih razlika, uravnoteženiji regionalni razvoj, održivo korištenje resursa i zaštita kulturnog naslijeđa. Tim su planom određene jasne smjernice za daljnji razvoj teritorija Srbije sa stajališta internih potreba države, kao i sa stajališta širih europskih tendencija.

Prostorni plan utvrđuje dugoročne osnove organizacije, uređenja i korištenja prostora Republike Srbije, u cilju usuglašavanja ekonomskog i socijalnog razvoja s prirodnim, ekološkim i kulturnim potencijalima i ograničenjima na njenom teritoriju.

Prostorni plan predstavlja osnovu za definiranje strategija na državnoj i regionalnoj razini u mjeri u kojoj imaju utjecaj na prostorni razvoj Srbije i njenih regija.

Ministar životnog okoliša i prostornog planiranja *Oliver Dulić* izjavio je ranije, obrazlažući zastupnicima taj akt, da je on krovni dokument svih planskih dokumenata i razvojnih strategija u svim

sektorima i na svim razinama vlasti, koji Srbiju ubuduće vidi u obitelji europskih naroda.

Ključni prioritet u tom strateškom dokumentu je infrastrukturni razvoj, a posebna pozornost posvećena je ruralnom razvoju.

Prostornim su planom utvrđena tri osnovna zadatka – definiranje problema zaštite onoga što je interes svih građana, a to su priroda, kulturna baština i zaštita životnog okoliša, zatim predlaganje pravila i mjera za uređenje teritorija Srbije i njenih dijelova, dok je treći i najvažniji zadatak ponuda planskih rješenja koja nude šansu za uspješni razvoj Srbije u sljedećih deset godina.

Prostorni plan definira ciljeve među kojima su uravnoteženiji regionalni razvoj, regionalna pristupačnost i konkurentnost, gdje su prioriteti, između ostalih, završetak najvažnijih projekata cestovne infrastrukture, poput dijela autoceste Horgoš-Noví Sad, obilaznice oko Beograda, državne ceste prema rumunjskoj granici i drugih, zatim održivo korištenje resursa, kao i zaštićeno, uređeno i održivo korištenje kulturnih i prirodnih naslijeđa.

DSHV želi nastaviti upisivanje u poseban birački popis

U DSHV-u ocjenjuju kako je upis u poseban birački popis hrvatske nacionalne manjine u Republici Srbiji u zastoju, te će na sljedećoj sjednici Predsjedništva stranke biti imenovani nositelji tih aktivnosti, kaže se u priopćenju DSHV-a.

Osim toga, Predsjedništvo DSHV-a je prošlog petka donijelo i odluku da se članovi stranke aktivno uključe u raspravu o Nacrtu platforme za regionalizaciju i decentralizaciju Srbije, koji je stranci uputio predsjednik Ujedinjenih regija Republike Srbije *Mladen Dinkić*. Međutim, Predsjedništvo DSHV-a je zauzelo stav da se u ovome trenutku ova politička stranka neće formalno uključivati u Ujedinjene regije Srbije, jer je cilj DSHV-a samostalni izlazak na neke od budućih izbora na svim razinama.

Stefan Fuele uručio Srbiji Upitnik Europske komisije

Povjerenik Europske unije za proširenje *Stefan Fuele* u srijedu je srbijanskom premijeru *Mirku Cvetkoviću* uručio Upitnik Europske komisije o zahtjevu za članstvo Srbije u EU, ocijenivši da njegova predaja označava novu fazu u međusobnim odnosima Srbije i EU. »Uvjeren sam da će srbijanska Vlada iskoristiti priliku i provesti potrebne reforme«, rekao je Fuele.

Na temelju tog upitnika Europska komisija će izraditi mišljenje o spremnosti Srbije za status kandidata za članstvo.

»Neke odgovore smo već pripremili anticipirajući pitanja na temelju Upitnika koje su dobile druge zemlje«, objasnio je premijer Cvetković te dodao kako će pitanja i odgovori biti dostupni javnosti te da se planira da odgovori budu gotovi do kraja siječnja 2011. godine.

Cilj je, kako je rekao, da Srbija do kraja 2011. godine dobije status kandidata za članstvo u Uniji, kao i da joj bude određen termin za početak pregovora o pristupanju.

Srbija je zahtjev za članstvo predala krajem prosinca prošle godine.

BORIS TADIĆ U DVODNEVNOM SLUŽBENOM POSJETU ZAGREBU

Nastavak politike pomirenja

Rješavanje pitanja nestalih u ratu devedesetih, povratak izbjeglih i zaštita manjinskih prava, bile su osnovne teme susreta predsjednika Hrvatske i Srbije

Hrvatski i srbijanski predsjednik Ivo Josipović i Boris Tadić izjavili su u srijedu, 24. studenoga, u Zagrebu da je rješavanje sudbine nestalih prioritet u međudržavnim odnosima bez kojeg neće biti ostvareno puno pomirenje i suradnja Hrvatske i Srbije.

»To je osnovno, centralno pitanje. Hrvatska i Srbija učinit će sve da ono bude riješeno, da na taj način pokažemo kako brinemo o žrtvama rata i onima koji su ostali iza njih«, izjavio je Tadić na zajedničkoj konferenciji za novinare s Josipovićem na početku Tadićeva službenog posjeta Hrvatskoj.

»Pitanje pronalaženja tijela ubijenih je civilizacijski zahtjev i svi imamo obvezu da se to dovrši. Bez otkrivanja sudbine nestalih proces pomirenja i pune suradnje neće biti dovršen. To je jasno svima i u Hrvatskoj i u Srbiji«, istaknuo je hrvatski predsjednik.

Srbijanskom predsjedniku Borisu Tadiću priređen je u srijedu u Zagrebu svečani državnički doček u povodu njegova dvodnevnog službenog posjeta Hrvatskoj.

Tadićev domaćin, hrvatski predsjednik Ivo Josipović, dočekao ga je pred Uredom predsjednika na Pantovčaku gdje susret prati veliki broj hrvatskih i srbijanskih novinara i foto reportera.

U čast posjeta srbijanskog predsjednika intonirane su himne Hrvatske i Srbije nakon čega su dvojica predsjednika pregledala počasnu zaštitnu bojnu i zaustavili se pred hrvatskom zastavom koju je Tadić pozdravio naklonom glave.

U izaslanstvima je nekoliko ministara obiju vlada, zastupnici u parlamentima Hrvatske i Srbije te drugi visoki dužnosnici.

Tadić će razgovarati i s premijerkom Jadrankom Kosor i

predsjednikom Sabora Lukom Bebićem.

Tadić je u »Zlatnu knjigu« na Banskim dvorima, sjedištu hrvatske Vlade, upisao: »Neka ovo bude nova stranica zajedničke istorije.«

Tadića u dvodnevnom posjetu Hrvatskoj prate ministri trgovine, prosvjete i prostornog planiranja, Slobodan Milosavljević, Žarko Obradović i Oliver Dulić, kao i predsjednik vanjskopolitičkog odbora Narodne skupštine Dragoljub Mićunović i predsjednik Komisije Vlade Srbije za nestale osobe Veljko Odalović.

Sastav izaslanstva upućuje na teme koje su se našle na agendi dvojice predsjednika u

Zagrebu, prije svega rješavanje pitanja nestalih u ratu devedesetih, povratak izbjeglih i zaštitu manjinskih prava.

Dvojica predsjednika su početkom ovog mjeseca zajednički zatvorili jednu mračnu stranicu iz prošlosti – posjetom mjestima stradanja Srba i Hrvata u Paulin Dvoru kod Osijeka i Vukovaru, isprikom obiteljima stradalih te porukama da će nastaviti politiku pomirenja i na liniji Beograd-Zagreb i u regiji općenito.

Tadić i Josipović su se prvi put sastali u Opatiji u ožujku, a Josipović je u srpnju boravio u službenom posjetu Srbiji.

Najavljeno je da će Tadić razgovarati i s predstavnicima Srpskog narodnog vijeća i Srpskog kulturnog društva »Prosvjeta«, te da će se predsjednici dviju država obratiti i sudionicima Biznis foruma u Zagrebu. Nakon toga predviđen je posjet općini Krnjak, i susret s predstavnicima lokalnih vlasti s područja Banije i Korduna i predstavnicima srpske zajednice, a predviđen je i posjet općini Gračac i obilazak Sajma ličkih proizvoda, te susret s jednom povratničkom obitelji u Deringaju.

Planirano je da boravak u Hrvatskoj Tadić završi posjetom manastiru Krupa, zajedno s Josipovićem.

Hina i RTV

UZ SERIJAL KONCERTA »GLASOVI ORGULJA U RAVNICI«

Koncertne uvertire u opusu dr. Josipa Andrića

Ove su uvertire gotovo nepoznate, ali čekaju na vrednovanja ili, možda, i novo ruho

Crpsti iz naroda i vratiti mu to oplemenjeno, bilo je načelo u umjetnosti dr. *Josipa Andrića*. Da ova ideja i dalje živi, svjedoči nam serijal koncerata »Glasovi orgulja u ravnici« u interpretaciji profesora *Saše Grunčića* i organizaciji Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata. Potaknuti bravuroznim izvođenjem Andrićeve Uvertire za operu »Dužijanca«, koju je ovaj vrsni mladi umjetnik aranžirao za orgulje, sjetili smo se i drugih uvertira iz bogatog opusa ovoga skladatelja. One su gotovo nepoznate, ali čekaju na daljnja vrednovanja ili, možda, i novo ruho (?).

Glazbeni opus dr. Josipa Andrića sadrži preko 700 skladbi, među kojima su i sedam koncertnih uvertira. U tematici svojih uvertira Andrić reda pred nama - Bačku, Srijem, Slavoniju, Suboticu, Plavnu, Morović, Požegu, Osijek, Dunav, Orljavu, Dravu, seljaka s kosom i srpom u ruci na žitorodnim poljima, radnika s čekićem u ruci sred bučnog ritma tvorničkog života, te ideal narodne glazbe koja se nadovezuje na narodna glazbala: frulu i tamburu.

RISARSKA UVERTIRA

Prvu uvertiru »Na vrbi svirala«, opus 36, Andrić je napisao još 1912. kao učenik Požeške gimnazije. Uvertira ima oblik rapsodije koja sadrži pet glazbenih tema o duhu narodne melodike, a u njoj se mogu čuti djelomični citati pjesama »Oj, Savice« i »Moj se dragi na put sprema«. Cijela uvertira je mladenački poletna, a kulminira bravuroznim završetkom koji ostavlja snažan dojam na slušatelje. Skladatelj je već tada imao ideju napisati istoimenu operetu, ali je tu svoju zamisao

ostvario tek 1. veljače 1956. godine, kada je bila praizvedba operete »Na vrbi svirala« u Plavni.

Godine 1916. nastala je druga po redu uvertira »Republika«, opus 99, u kojoj je Andrić, obuzet radošću nad viješću usred Prvog svjetskog rata, da će se omogućiti narodima Austro-Ugarske oslobođenje i stvaranje vlastitih samostalnih republika, izrazio želju za slobodom hrvatskog naroda. Uvertira je skladana u sonatnom obliku, a cijela je glazba nadahnuta svečanim raspoloženjem, borbenošću i glazbenim zanosom.

Treću uvertiru »Saćurica i šubara«, opus 159, Andrić je skladao 1947. godine, a ona je zapravo uvertira veseloj igri istog naslova *Ilije Okrugića*. Vezana je za Morović, selo u Srijemu u kome je Andrić kao dječak, nakon majčine smrti, živio s ocem u novoj obiteljskoj zajednici. U tom je selu jedna od najstarijih kućnih zadruga Okrugića iz koje je potekao i književnik Ilija Okrugić Srijemac. I maćeha dr. Andrića bila je rodbinski vezana s Okrugićima. Uvertira je skladana u sonatnom obliku s dvije teme u narodnom duhu: prva je veselog i epskog karaktera, a druga je tema široko raspjevana lirska melodija. I ova je uvertira vedrog ugođaja.

»Risarska uvertira«, opus 200, četvrta je uvertira, koju je Andrić skladao kao uvertiru za prvu bunjevačku operu »Dužijanca«. I ona je u konačnoj formi dobila sonatni oblik s dvije teme. Prva je tema građena na motivima »Bunjevačkog momačkog kola«, a drugu je temu skladatelj oblikovao u duhu narodne melodije kao izraz ljubavi prema nepreglednim bačkim poljima s dozre-

lim klasjem i ljubavi dvoje mladih, koje nakon žetve čeka vjenčanje. Tom je uvertirom Josip Andrić uz jednako vrijedan »Bunjevački simfonijski ples« dao svojoj Bačkoj prva reprezentativna bunjevačka orkestralna djela. Ovu je uvertiru izvrsno aranžirao za orgulje mladi orguljaš Saša Grunčić i ona se od sada (2010.), u novom ruhu, može ponovno čuti nakon više od pola stoljeća od svoga nastanka.

HVALOSPJEV TVORNIČKOM RADNIKU

Peta Andrićeve uvertira pod naslovom »Požeška uvertira«, opus 201, ima slavonski sadržaj i svojevrsna je poema Požegi. Andrić je u ovom gradu kao gimnazijalac stekao prvu ljubav za glazbu i započeo svoje glazbeno stvaranje. Tako je ovu uvertiru, skladanu 1954. godine, posvetio Požegi, a u njoj je primijenio sonatnu formu s dvije teme. U uvodnom maršu basovi najavljuju motiv prve teme, prema popularnoj pjesmi »U Požegi na Orljavi«, čiju temu potom preuzimaju ostali instrumenti. Druga, sporedna tema građena je prema motivu narodne pjesme »Oj Požego željo moja«, kojoj se u raznim varijantama pridružuju i druge narodne pjesme požeškog kraja.

Šesta Andrićeve uvertira naziva se »Radnička uvertira«, opus 209, a u njoj je skladatelj želio ostvariti hvalospjev tvorničkom radniku. Skladana je u travnju 1953. godine, istog mjeseca kada je Risarska uvertira s operom »Dužijanca« doživjela svoju praizvedbu. Tek u ožujku 1955. godine instrumentirao je skladatelj uvertiru za tamburaški orkestar, a izvelo ju je na praizvedbi Slavonsko tamburaš-

ko društvo »Pajo Kolarić« u Osijeku. I ova je uvertira skladana u sonatnom obliku s dvije teme, a karakterističnim ritmovima dočaran je rad radnika u njegovu živom radu i poletu. Ovdje se očituje skladateljeva velika sposobnost stvaranja programske glazbe, a u melodijskoj raspjevanosti i ritmičkom bogatstvu glazbeno je izražen trijumf ideje rada.

»Uvertira Pajo Kolarić«, opus 214, posvećena je Osijeku, a u njoj je Andrić uzveličao lik prvog u povijesti glazbe osječkog glazbenog stvaratelja *Paju Kolarića*. Partitura za tamburaški orkestar posvećena je Slavonskom tamburaškom društvu »Pajo Kolarić« u Osijeku 1955. godine, a izvedena je 17. siječnja 1956. na godišnjicu rođenja Paje Kolarića pod ravnanjem *Julija Njikoša*. I ova je uvertira skladana u sonatnom obliku: prva je tema napisana prema motivu Kolarićeve pjesme »Tko je srce u te diro«, a druga prema Kolarićevoj popijevci »Šeto sam se gori, doli«. Sama je uvertira, zapravo, djelo, kojim se uzveličalo jedno glazbeno razdoblje Osijeka, a u umjetničkom smislu, ta je skladba jedna od najboljih što ih je Andrić napisao za tamburaške orkestre.

Šest od sedam Andrićevih uvertira pisane su u klasičnom sonatnom obliku, a melodika i ritmika crpljena je iz bogatog izvora naše narodne glazbe. Kako su to orkestralne skladbe namijenjene i simfonijskom i tamburaškom orkestru, vidljiva je težnja skladatelja da naše narodno glazbalo – tamburu, približi orkestru klasičnih instrumenata. U tom smislu Andrićeve su uvertire dragocjen prinos hrvatskoj kulturi uopće, a pogotovo tamburaškoj glazbi.

Zvonimir Pelajić

ZAPOČELE PRIPREME ZA PROSLAVU JUBILEJA 100 GODINA DUŽIJANCE

Čuvanje tradicije i obogaćivanje programa

Središnji dio Dužijance ostaje isti kao i svih ovih 100 godina – duboka, iskrena zahvala Bogu na plodovima zemlje, a ostala događanja, kojih će biti čak oko 80, organizirat će se radi proslave jubileja i radi obogaćivanja programa. Imamo razlog i motiv pompozno slaviti, kaže predsjednik Organizacijskog odbora Dužijance Davor Dulić

Sljedeće godine slavi se punih 100 godina postojanja Dužijance, najveće manifestacije bunjevačkih Hrvata na ovim prostorima. Proslava je zapravo službeno već i započela, i to koncertom popularnog pjevača *Zlatana Stipišića Gibbonija*, koji će biti održan u Subotici 1. prosinca u organizaciji Hrvatskog kulturnog centra »Bunjevačko kolo«. Predsjednik Organizacijskog odbora Dužijance **Davor Dulić** najavljuje kako je u planu čak oko 80 događanja u okviru manifestacije Dužijanca, jer je u pitanju veliko i jubilaro slavlje.

»Središnji dio Dužijance ostaje isti kao i svih ovih 100 godina – duboka, iskrena zahvala Bogu na plodovima zemlje, a ostala događanja će se organizirati radi proslave jubileja. Imamo razlog i motiv pompozno slaviti. Dakle, radi se o obogaćivanju programa«, kaže Dulić.

GIBONNI U OKVIRU PROSLAVE

Koncert Gibbonija privukao je veliku pozornost javnosti i stoga

ima i marketinški značaj u promidžbi Dužijance, koja svake godine privlači brojnu publiku.

»Koncert Gibbonija je izazvao veliku pažnju i zbog toga je ovo i sjajan marketing Dužijance. Sada se napokon cijela država upoznaje s Dužijancem, a mislim da je to Dužijanca zavrjeđivala i ranije. Zna se kako je ovaj koncert jedan od projekata u okviru Dužijance, to se čuje i vidi putem doista brojnih reklama. Mislim da je ovo početak jedne šire reklamne kampanje koju Dužijanca zavrjeđuje imati«, dodaje Davor Dulić i ističe, kako će Gibboni dijelom zarade od prodaje ulaznica donirati Dječju dužijancu koja će se održati i sljedeće godine u okviru manifestacije Dužijanca.

»Gibonijev koncert je jedan od projekata u obilježavanju jubileja, a Hrvatski kulturni centar koji organizira proslavu i dalje će čuvati tradiciju, dakle narodnu nošnju, plesove, običaje, ali budući da živimo u 21. stoljeću, ova manifestacija ima prostor za uključivanje i određenih događanja koja su uobičajena za ovo naše vrijeme, kao što

je, primjerice, koncert popularne glazbe. Tehničku produkciju koncerta radi ekipa okupljena na poslovima oko aktualne turneje 'Toleranca', u Suboticu stiže 5 šlepera tehničke opreme, u pitanju je veoma skupa produkcija i vjerujem da će publika biti zadovoljna cjelokupnim dojmom nakon koncerta.«

PLANOWI ZA OBILJEŽAVANJE JUBILEJA

Govoreći o poslovima na organiziranju proslave jubileja Dužijance, Davor Dulić kaže kako će po pitanju projekata uslijediti stanka, a do kraja siječnja sljedeće godine znat će se proračunska sredstva za ovu manifestaciju, tako da će Organizacijski odbor onda znati koliko je moguće ostvariti od planiranih događanja.

»U planu je veliki broj događanja u okviru manifestacije, negdje oko 80, tako da će program Dužijance biti obogaćen. Bit će i novih događanja i mislim da će svi građani Subotice, pa i turisti, moći pronaći neki zanimljiv program za sebe: od promocija knjiga, izložbi, okruglih stolova, revija narodnih nošnji, pa do folklornih i tamburaških večeri. Planira se i objavljivanje

Bibliografije Dužijance, ako se stignu prikupiti podaci o tome što je sve napisano o Dužijanci, a pokušat ćemo okupiti 100 risara za jedno od većih događanja, a to je Takmičenje risara, gdje ćemo pokušati ponuditi posjetiteljima i mjesta da se imaju gdje skloniti od sunca i osvježiti, a pokušat ćemo osigurati i malo bolje sanitarne čvorove pa da sudionici i gosti tamo ostanu cijeli dan. Mislim da će sljedeće ljeto u Subotici biti obilježeno Dužijancem, kao projektom koji okuplja i najveći broj izvođača i najveći broj publike. Dakle, program ćemo objaviti za javnost kada budemo znali proračunska sredstva, a po pitanju organizacije mi nemamo stanke. Svaki član Organizacijskog odbora razmišlja i planira svoje aktivnosti u segmentima za koje je zadužen, a već se o budućem obilježavanju jubileja razmišljalo i komentiralo tijekom ovogodišnje Dužijance. Veoma je važno što se angažiraju i mnogi koji žele pomoći i pomažu, a nisu članovi Organizacijskog odbora. Pretpostavljam da će se na pripremama i osiguranju realizacije programa proslave jubileja angažirati oko 120 osoba«, kaže Dulić.

Z. Sarić

Veliko prelo opet u Bunjevačkom kolu

Ove je godine Upravni odbor HKC-a »Bunjevačko kolo« donio odluku da se Veliko prelo ne organizira u subotičkoj Dvorani sportova, nego u prostorijama Centra.

»Veliko prelo će biti održano u svečanoj dvorani Bunjevačkog kola iz praktičnog razloga. Do prije nekoliko godina imali smo samo Veliko prelo i Malo prelo, a danas ih imamo još 8 u Subotici i okolici. To je dobro, neka svatko organizira svoje prelo i neka se ljudi okupljaju i zabavljaju, ali više nema potrebe za toliko velikim prostorom kao što je Dvorana sportova. Siguran sam da će u našem prostoru Veliko prelo biti još svečanije i autentičnije. U ponudi će biti 200 ulaznica«, kaže Davor Dulić.

U SONTI ODRŽANO »ŠOKAČKO VEČE 2010« U ORGANIZACIJI KPZH »ŠOKADIJA«

To su nama stari ostavili

Piše: Ivan Andrašić

Uz prikaz folklornih tradicija priređena i izložba radova nastalih na ovogodišnjoj likovnoj koloniji i uradaka žena iz etno sekcije, te proglašene najbolje neobjavljene pjesme pisane šokačkom ikavicom

Sonta je u subotu, 20. studenoga, bila prijestolnica podunavskih Hrvata-Šokaca. Domaćin, Kulturno prosvjetna zajednica Hrvata »Šokadija« organizirala je tradicionalnu manifestaciju »Šokačko veče 2010«, devetu zaredom. U programu održanom u velikoj dvorani Doma kulture, pokraj sončanskih insti-

tucija kulture, sudjelovao je i folklorni ansambl HKUD-a »Osijek 1862« iz Osijeka, Republika Hrvatska.

Uz prikaz folklornih tradicija organizatori su za gledatelje i uzvanike u holu Doma kulture priredili izložbu radova nastalih na ovogodišnjoj likovnoj koloniji, te uradaka žena iz etno sekcije, a uspješno je realiziran

i natječaj za izbor najbolje neobjavljene pjesme pisane šokačkom ikavicom.

ZA MEŠTRA PRVA NAGRAĐA

Priredbu je otvorio zajednički zbor institucija kulture podunavskih Šokaca svečanom pjesmom Sončanke Božane Vidaković »Šokadija«, a potom je predsjednik KPZH »Šokadija« Zvonko Tadijan pozdravio brojne uzvanike i gledatelje. Manifestaciju je službeno otvorila konzulica savjetnica iz Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici Vesna Njikoš-Pečkaj.

Po običaju, gledateljima su se prvo predstavili najmlađi, članovi dječje folklorne sekcije »Šokadije«, a poslije glazbenog bloka tamburaškog sastava »Tandora« KUD-a »Mažoret«,

na pozornici su u svojem prvom nastupu digli prašinu, a u gledalištu temperaturu, gosti iz Osijeka. Uslijedio je simpatičan nastup članova folklorne sekcije OKUD-a »Ivo Lola Ribar« iz Sonte. Predstavili su se koreografijom Mare Mihaljev, u kojoj su prikazani modificirani šokački plesovi i pjesme. Gledatelji su s velikom pozornošću ispratili i proglašenje nagrađenih pjesama s natječaja »Za lipu rič«. Prvu nagradu NIU »Hrvatska riječ« i DSHV-a autoru pobjedničke pjesme »Dreka duše« Josipu Dumendžiću – Meštru iz Bođana uručila je članica žirija konzulica Vesna Njikoš-Pečkaj. Javnim čitanjem prvonagrađene pjesme autor je dirnuo duboko u emocije gledatelja i polučio dug pljesak.

ADVENTSKA SVIJEĆA POD ZASTAVAMA

Poslije još jednoga tamburaškoga bloka, ovoga puta združenog orkestra Osječana i »Tandore«, uslijedio je drugi izlazak na pozornicu plesača »Osijeka 1862«. Njihova izvedba koreografije »Podravska svadba« polučila je buran pljesak gledatelja. Po završetku koreografije Osječani su tri puta izlazili »na bis«. Emocije je malo stišala svirka i pjesma tamburaša »Šokadije«, a onda je uslijedio

Natječaj »Za lipu rič«

Na književni natječaj »Za lipu rič« prijavilo se 11 autora s ukupno 33 pjesme. Odlukom prosudbenog povjerenstva koje su tvorili Vesna Njikoš-Pečkaj, Ivan Slišurić, Zlata Dasović, Ivan Devilla, Ivan Ćosić Bukvin, Tomislav Žigmanov, Katarina Čeliković, Antun Kovač i Zvonimir Pelajić, nagrađene su pjesme: Dreka duše – Josipa Dumendžića iz Bođana Molitelj pod zvizdama – Zlatka Gorjanca iz Sombora Snaga – Mile Markov-Španović iz S. Mitrovice Na badnju noć – Anice Krajačić iz Apatina i Šokadijo moja, ja sam tvoje sime – Antuna Krstina iz Kanade. Nagrade za pjesnike donirali su: NIU »Hrvatska riječ«, DSHV i Zavod za kulturu vojnovođanskih Hrvata.

Dječja folklorna sekcija Šokadije

novi udar na osjetila, atraktivan nastup folklorne sekcije odraslih KPZH »Šokadija« sa »Šokačkim pjesmama i igrama« u koreografiji *Eve Lukić*. Izvornost igara i stihovi bečarca posvećeni rodnoj Sonti izazvali su novi buran pljesak, a na samom kraju programa upaljena je prva svijeća na adventskom vijencu smještenom na stolu ispod zastava Srbije i hrvatske nacionalne manjine u Srbiji, a predstavnici podunavskih Šokaca otplesali su veliko »Šokačko kolo«. Program se tečno odvijao pod vodstvom *Ljiljane Tadijan*.

Komentari iz gledališta

Stipan Bukovac, umirovljenik iz Sonte: »Manifestaciju 'Šokačko veče' pratim od njezina utemeljenja. Iz godine u godinu napredak je očit. Veliki sam poštovatelj izvornosti, ne samo naše lokalne, i upravo zbog toga pozdravljam ovaj način rada amatera 'Šokadije'. Uspjeli su izbjeći zamke ove vrste manifestacija, nisu je ukalupili u nekakav kliše. Svake godine nas iznenade nečim novim, a 'Šokačko veče' su najviše oplemenili uvođenjem natječaja za izbor najlipše pisme i izlaganjem slika s likovnih kolonija. Svakako, prezadovoljan sam i njihovim izborom kvalitetnih sudionika folklornoga dijela programa. Stoga sam uvjeren da će ova manifestacija uvijek imati svoju publiku, a time i lijepu budućnost.«

Ljiljana Zlatar, kućanica iz Sombora: »Moj suprug Lovro podrijetlom je iz Sonte, a oboje smo i formalni članovi 'Šokadije'. Ranije smo bili aktivniji, sada nam obiteljske i poslovne obveze to ne dopuštaju. Ovoga momenta prepuna sam dojmova i plače mi se i pjeva. Mislim da su gledatelji osjetili koliko je truda uloženo u pripreme priredbe i da su na pravi način nagradili sudionike, ali i vrijedne organizatore ove manifestacije. Uživala sam u nastupu Osječana, volim i tamburašku glazbu, ali nastup 'Šokadije' natjerao me je da zaplačem od sreće i ponosa što pripadam ovim ljudima.«

ANSAMBL »LADO« OSJEČANIMA PREDSTAVIO BUNJEVAČKE I ŠOKAČKE PLESOVE

Večer za nezaborav

Više od dvije tisuće Osječana i općenito šokačkih Hrvata s ovih prostora, uživalo je u glazbeno-scenskom spektaklu ansambla »Lado«, koji je premijerno izveden u sportskoj dvorani Gradski vrt pod nazivom »Šokački sastanak« (Slavonijom, Baranjom i Bačkom).

Vrhunski umjetnici koji pjevaju i plešu na najvišoj razini, njih 37, zatim 15 virtuoznih glazbenika koji sviraju 50-ak tradicijskih i klasičnih instrumenata i više od 10 tisuća djevoja tradicijskoga ruha i narodnih nošnji Slavonije, Baranje i Bačke, koliko su promijenili presvlačeći se za dva sata koncerta, istinski je zadivilo zahtjevne posjetitelje koji cijene i poštuju bogatu šokačku baštinu.

Krenuli su točno u zakazano vrijeme s Baranjskom žetvom u koreografiji *Krunoslava Šokca* i glazbenoj obradi *Duška Topića*, pa Oj Dunave plavi *Bože Potočnika*, do slavonskih kola u koreografiji *Branka Mikačića*, da bi prvi dio nastupa završili efektним bunjevačkim Momačkim kolom u koreografiji *Zvonimira Ljevakovića* i glazbenoj obradi *Bože Potočnika*. Vješti plesači nemaju premca u

nadigravanju, a hitrim nogama i poznatim zvečkama proizveli su posebne zvučne i ritmičke efekte i bili nagrađeni gromoglasnim pljeskom.

virtuozni su umjetnici izvodili kola i plesove svirajući tradicijske instrumente – gajde, diple, dvojnice, samicu, a nastavio je tamburaški orkestar s violi-

Nismo daleko

»Ovo je večer za nezaborav«, rekla je predsjednica HKPD-a iz Bačkog Brega *Tamara Lerić*. »Evo, već drugu večer uživamo u ljepoti šokačke baštine, u subotu u Sonti na 9. šokačkoj večeri i danas u Osijeku na ovom predivnom koncertu. Pa i nismo tako daleko, za sat vremena smo kod kuće.«

Drugi dio koncerta bio je još žešći, a započele su ga Kraljice i Ljelje, mlade djevojke u živopisnom gorjanskom ruhu sa šeširima i sabljama. Odmah zatim započeo je Šokački sastanak, a

nom. Bilo je zadivljujuće slušati te prastare svirale u glazbenoj obradi *Bože Potočnika*, a završilo je efektним Grajinim kolom, u spomen na čuvenog violinista na ovim prostori-

ma - *Antu Mutavdžića-Graju*. Potom su nas vrsni plesači povelili bizovačkim sokacima i prikazali jedinstvenu, posebno bogatu i kičenu narodnu nošnju sa šlingerajima, zlatom vezanim rupcima i dukatima, kako se nosi u bizovačkom kraju, a igrao se zavrzanac i neizostavno šokačko kolo. Nastavljeno je s baranjskim kolima i plesovima u koreografiji *Mihajla Smoljanovića* i glazbenoj obradi *Josipa Andrića*, i to uz gajde i tamburaški sastav.

Ali u Osijeku se nije desio samo Šokački sastanak, već i Bunjevački, jer i drugi je dio koncerta završen koreografijom *Andrije Ivančana* i glazbom *Siniše Leopolda* Veliko bunjevačko prelo, s pregršt običaja, pjesama i plesova bačkih Hrvata-Bunjevaca. I opet su lijepe djevojke i razigrani momci digli publiku na noge, a dugotrajan pljesak 2 tisuće posjetitelja dva puta ih je vraćao na bis. A kako i ne bi, kada naš ponajbolji ansambl Lado ima iza sebe 60 godina postojanja i više od 5000 nastupa diljem Hrvatske i u 48 zemalja svijeta, a svugdje su sinonim dobre zabave.

Slavko Žebić

EVA VUKAŠINOVIĆ, ZAMJENICA POKRAJINSKOG PUČKOG PRAVOBRANITELJA ZA ZAŠTITU PRAVA NACIONALNIH MANJINA

Vlast mora znati da je i ona pod kontrolom

Razgovor vodila: Ankica Jukić-Mandić

Zamjenica pokrajinskog pučkog pravobranitelja za zaštitu prava nacionalnih manjina *Eva Vukašinović* najavila je posjet 1. prosinca Tavankutu, gdje će od 11 do 13 sati primiti predstavke građana, kako one koje se odnose na ugrožavanje prava pripadnika nacionalnih zajednica, tako i sve druge.

Povodom tog posjeta, koji je jedan u nizu posjeta pripadnicima različitih nacionalnih zajednica, a s istim ciljem, razgovorali smo s Evom Vukašinović kako bi nam približila pojam, značaj i aktivnosti institucije Pokrajinskog pučkog pravobranitelja i upoznala nas s njihovim nadležnostima, te kako bi i ohrabrila i ovim putem pozvala pripadnike hrvatske nacionalne zajednice da 1. prosinca dođu kod nje u Tavankut i iznesu svoje probleme.

HR: Koje su ovlasti pučkog pravobranitelja u područjima koja pratite?

Pokrajinski pučki pravobranitelj prati, iz područja zaštite prava nacionalnih manjina, četiri velika područja kulturne autonomije. To su: javno informiranje, kultura, službena uporaba jezika i pisama i obrazovanje, s tim da postoji još jedno područje, a to je razmjerna zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima vlasti – upravi, pravosuđu, državnim tijelima, koju također pratimo i dajemo ocjenu je li zadovoljavajuća ili ne. To jesu područja kulturne autonomije, ali se tu ne preklapamo s nacionalnim vijećima, nego trebamo zajednički djelovati u tim područjima koja štitimo. Pratimo i međunarodne incidente. U tim područjima karakteristika Pokrajinskog pučkog pravobranitelja jest kon-

U području obrazovanja mislim da ima velikih problema

u komunikaciji između nacionalnih zajednica

i Ministarstva prosvjete, odnosno Pokrajinskog tajništva

*za obrazovanje * Vojvodina jest naša, tu živimo i imamo*

osjećaj pripadnosti, ali isto tako trebamo njegovati i odnose

s matičnim državama kako bismo stekli neku veću sigurnost

trola vlasti svugdje gdje postoji ova institucija. Institucija Pokrajinskog pučkog pravobranitelja uvedena je krajem 2001. godine, a prvi pokrajinski pučki pravobranitelj izabran je 2003. godine. Pokrajinski pučki pravobranitelj kontrolira rad pokrajinskih tijela uprave, javnih poduzeća i ustanova čiji je osnivač pokrajina ili općina na teritoriju AP Vojvodine. Osim ove institucije postoji i Zaštitnik građana Republike Srbije, koji kontrolira rad republičkih tijela. U Subotici postoji Gradski pučki pravobranitelj, koji postoji i u još nekim lokalnim sredinama. Međutim, negdje je to preklapanje nadležnosti između pučkih pravobranitelja prevladano sporazumom koji su oni potpisali, tako da se predmeti, bez obzira kome se od njih stranka obrati, dostavljaju nadležnom, tako da to stranku ne treba brinuti, niti treba zazirati od toga ili se plašiti jesu li predstavku podnijeli nadležnom ili nenadležnom pučkom pravobranitelju. Kod nas se postupak pokreće po službenoj dužnosti, ili po zahtjevu stranke. Stranka se može slobodno obratiti, ima obvezu dati svoje podatke da možemo provesti postupak, ali može tražiti anonimnost tako da kada dalje kontaktiramo s nadležnim tijelima te podatke ne odajemo, nego vodimo računa

o zahtjevu stranke i poštujemo takvo opredjeljenje.

HR: Koje ste konkretne probleme vezane uz hrvatsku zajednicu do sada uočili?

Konkretni problemi vezani uz hrvatsku zajednicu koje sam primijetila u principu su isti kao i kod slovenske i makedonske zajednice, a to je da su iz položaja konstitutivnih naroda prešli u manjinski položaj, koji je potpuno drugačiji i koji sa sobom povlači drugačiji pristup stvarima, i mislim da treba proći određeno vrijeme da se oni mogu unutar sebe organizirati na taj način. To je jedan problem, a drugi problem su godine koje su iza nas, koje su tipično stvorile osjećaj straha, nepovjerenja i zatvorenosti svih manjinskih zajednica, a posebice manjinskih zajednica koje su bile izložene povećanom strahu, kao i realnim opasnostima za fizički integritet. Znamo kako je 30.000 Hrvata iseljeno iz područja Srijema nasilnim putem i naravno da su se ti ljudi, koji su ostali, zatvorili u sebe, plašeći se obratiti se određenim tijelima kada postoji opasnost ili povreda ljudskih prava, tu mislim na područje koje također pratimo a to je područje međunarodnih incidenata. Inače je primjetno kako iz tog područja imamo veoma malo predstavi, jako malo postupaka se pokre-

će po zahtjevu stranke. Obično postupak po službenoj dužnosti pokreće Pokrajinski pučki pravobranitelj i to tako što saznamo iz tiska ili drugih medija da se dogodio neki incident, da su ispisani grafiti, da su se dogodili ispadi na nacionalnoj osnovi, vrijeđanja, tuče, i onda sami pokrećemo postupak, jer se stranke koje su oštećene veoma rijetko obraćaju i prijavljuju takve incidente. Pretpostavljam kako postoji puno više toga nego što je u medijima. Bilo je grafiti na objektima hrvatske nacionalne zajednice u Subotici koje je moja institucija osudila, a o tome sam saznala iz medija. Bilo bi bolje i za moja saznanja, i za opće praćenje situacije, da stranke sudjeluju u otkrivanju takvih stvari, jer moram dati ocjenu iz tog područja, pa ih i ovom prigodom pozivam da se slobodno obrate.

HR: Kakva je danas situacija glede međunacionalnih incidenata?

Ove je godine u odnosu na 2009. smanjen broj incidenata, ali je drugačiji karakter tih incidenata. Mislim da se to odnosi i na druge zajednice, a tipično je za hrvatsku nacionalnu zajednicu. Riječ je o grafitima u Petrovaradinu i u Subotici. Nešto je više takvih incidenata bilo kod mađarske nacionalne zajednice, posebice u temerinskom dijelu koji je izrazito težak slučaj, i svakako spominjem i možda najgori međunacionalni incident, a to je onaj koji se ticao romske nacionalne zajednice, doista jedan produbljen i težak problem. Kada su predstavnici Europske komisije za rasizam i diskriminaciju bili u Beogradu, obavijestila sam ih o svim ovim incidentima. To je tijelo koje je osnovano kako bi pratilo stanje u području diskriminacije i rasizma, pojedinačno u europskim državama. Dala sam svoje izvješće i ocijenila kako je broj incidenata smanjen, ali da je karakter produbljeniji i kompliciraniji u odnosu na prošlu godinu.

HR: Koliko vam se ljudi obraća s predstavkama?

Nakon mog izbora za zamjenicu u području zaštite prava nacionalnih manjina vidjela sam kako ima mali broj predstavi i nisam bila zadovoljna brojem upućenih predstavi iz područja zaštite prava nacionalnih manjina. To s jedne strane može biti dobro, kao pokazatelj da je stanje odlično u ovom području, a s druge strane to može biti odraz neinformiranosti građana. Mislim da je više riječ o ovom drugom. Moramo imati u vidu kako je sam naziv ombudsman strana riječ, ljudi je ne znaju niti izgovoriti, niti što to predstavlja, a i nisu se navikli, imajući u vidu teškoće prethodnih godina, da postoji netko tko kontrolira samu vlast. Mislim kako je, iako sedam godina izgleda puno za ovu instituciju, ipak to jako malo vremena, tako da sam poslije izbora odlučila da ću, kao zaštitnica prava manjina, više biti nazočna u lokalnim sredinama. Upravo se ta prava na lokalnoj razini najviše ostvaruju i to ima dvostruki cilj: da se građani upoznaju s institucijom i da vide kako je ona uvijek tu uz njih, a s druge strane da steknem stvarnu sliku, jer ovi podaci koje sakupljamo po službenoj dužnosti vrlo se često razlikuju od onih podataka koji se mogu vidjeti na terenu. Izabrali smo mjesta gdje pripadnici nacionalnih zajednica žive u značajnijem broju, svih nacionalnih zajednica u Vojvodini koje su koncentrirane u određenim mjestima. Primjerice, za makedonsku nacionalnu zajednicu je tipično da žive u puno mjesta, nisu koncentrirani na određenom području, ali zato pripadnici hrvatske, rumunjske, mađarske, rusinske i slovačke nacionalne zajednice žive u određenim mjestima u većem broju, tako da njih posjećujem već u trećem krugu. Zadovoljna sam odzivom, a broj predstavi nam je udvostručen. Građani dolaze, premda smo u početku imali problem jer nismo na odgovarajući način promovirali moj dolazak i građani nisu znali

niti čime se bavimo. Kasnije je krenulo i shvatili smo kako je potrebno uspostaviti kontakte s lokalnim medijima na terenu, najaviti moj dolazak, jer najava dolaska putem tijela lokalne samouprave nije dala očekivane rezultate. Možda niti oni nisu spremni za takav oblik suradnje s pučkim pravobraniteljem, s obzirom da njih kontroliramo.

HR: Koje ste probleme uočili do sada?

U svim područjima postoje veliki problemi: prvi problem koji sam uočila bila je diskriminacija u području kulture na lokalnu, što je meni najviše zasmetalo, to sam odmah primijetila kada sam bila u Šidu, kod rusinske i slovačke nacionalne zajednice. To su pitanja iz područja kulture, znači odnose se na udruge. Kada su oni umjesto izravnog proračunskog korisnika imali obvezu konkurirati projektima za svoje aktivnosti, shvatila sam kako u lokalnoj samoupravi jedna osoba dijeli sredstva i to na osnovi nepostojećih kriterija, što je jako izraženo kada skupa žive pripadnici više nacionalnih zajednica u jednoj općini. Kada je homogena općina onda to nije toliko upadljivo, ali kada imate i slovačku i hrvatsku i rusinsku nacionalnu zajednicu sa svojim udrugama, što se u Srijemu najviše vidi, onda taj mali iznos novca koji se dijeli putem natječaja, odnosno projekata, dijeli se nemajući u vidu karakter ni ulogu u području unapređenja kulture manjinskih nacionalnih zajednica. To oni uopće ne vide u lokalnoj samoupravi. Obično je tako da se većinskim udrugama dodjeljuje najveći dio, a za manjinske se daje recimo 10.000 ili 5000 dinara. Nema kriterija, niti kolektivnog tijela čiji bi član bio i predstavnik te nacionalne zajednice.

Drugi problem su sami iznosi koji su toliko mali, i gdje se ne vodi računa o tome da te udruge imaju i neke osnovne režijske troškove. Kada sam prikupila sve te podatke uvidjela sam kako je bukvalno svugdje tako. Ima svijetlih iznimaka, ali

je jako malo općina u kojima su uvedeni kriteriji. Jedna od rijetkih takvih općina je Bački Petrovac, ali to je homogena, slovačka sredina. Poslije toga sam pozvala ravnatelje zavoda za kulturu, odazvao se i ravnatelj ZKVH-a *Tomislav Žigmanov*, i zamolila sam ih za pomoć, da mi dostave svoje sugestije kako bismo napisali preporuke koje bismo uputili u 46 općina u Vojvodini, da moraju donijeti kriterije prilikom podjele sredstava udrugama manjinskih nacionalnih zajednica. Očekujem ovih dana završetak tog postupka.

HR: Kakvo je stanje u području javnog informiranja?

Iz područja javnog informiranja ove smo godine napravili posebno izvješće. S obzirom da svake godine podnosimo izvješće Skupštini AP Vojvodine u području zaštite ljudskih prava, čiji je obvezni dio stanje u ovim područjima koje sam navodila, imamo pravo, kada procijenimo da je neko pitanje od posebnog značaja, uputiti i posebno izvješće Skupštini. Ove sam godine procijenila da je to područje informiranja na jezicima nacionalnih manjina. Potpuno su isti problemi kao u kulturi, samo imajući u vidu da se priprema medijska strategija i da je izrađena medijska studija od strane europskih eksperata, koja po mom mišljenju nema u vidu karakteristike emitiranja i uloge na manjinskim jezicima. Mislim da se to ne može gledati kroz prizmu ekonomske isplativosti, jer takva tradicija suživota i stečena prava su stvari koje Europa nije shvatila na odgovarajući način. Zato sam i odlučila da je pravi trenutak za uputiti posebno izvješće i dati svoj glas o tome području, jer manjinski se mediji ne mogu oslanjati na komercijalnu, ekonomsku isplativost, niti može za opstanak manjinskih medija kriterij biti njihova isplativost ili neisplativost.

HR: Koje ste probleme uočili na području obrazovanja?

U pogledu obrazovanja mislim kako ima velikih problema u

komunikaciji između nacionalnih zajednica i Ministarstva prosvjete, odnosno Pokrajinskog tajništva za obrazovanje. Što se tiče ne samo hrvatske zajednice nego i ostalih zajednica, bilo je velikog kašnjenja s udžbenicima, također mislim da je problem osiguravanje kadrova koji bi predavali na jezicima manjina, a treći problem je na strani samih pripadnika koji ne shvaćaju važnost školovanja na materinim jezicima. Puno smo radili na tome da na rodi-

Hrvatskog nacionalnog vijeća i Pokrajinskog pučkog pravobranitelja, kako bismo mogli staviti točku i na taj dio i izaći s određenim preporukama i poboljšati komunikaciju s Ministarstvom prosvjete, jer vidimo kako je tu veliki problem. Ne znam koji je uzrok, možda bi učestalije organiziranje sastanaka poboljšao taj odnos, jer vidim kako je komunikacija skoro jednosmjerna. Trudimo se isticati probleme u tom području, javno i glasno, kako bi se to stanje popravilo.

ličnog pisma, mađarski, rusinski i slovački jezik, a ni jedna od ulica nije ispisana na tim jezicima, ulazne ploče nisu ispisane, samo nazivi tijela lokalne samouprave i pokrajinskih tijela su ispisani, a javna poduzeća, ustanove, veoma slabo. Tako ćemo skupa s gradskim pučkim pravobraniteljem *Grujićem* najvjerojatnije početkom sljedeće godine raditi kontrolu Novog Sada, za sada, i tu očekujemo predstavke stranaka da i pojedinačno možemo reagirati.

koje se trude, i onih koje se ne trude.

HR: Što nacionalna vijeća mogu učiniti da se problemi rješavaju?

Nacionalne zajednice u Vojvodini se trebaju više povezivati i moramo shvatiti kako je naša vrijednost u multikulturalnosti, od najsitnijih stvari koje se čine smiješnim, kao što je titlovanje programa RTV Novi Sad, da i drugi mogu pratiti te programe, do velikih stvari. Mislim kako se nacionalna vijeća moraju usuglasiti i surađivati, jer vidim da su velika vijeća shvatila što treba raditi, i što je njihova uloga, a mali se još ne snalaze i tu očekujem da pomažu jedni drugima, a i mi im nudimo pomoć. Također sam vidjela kako se manjine slabo povezuju s matičnom državom, više bi se trebale ovdje obrađivati teme koje se tiču Hrvata u Hrvatskoj i obratno. Vojvodina jest naša, tu živimo i imamo osjećaj pripadnosti, ali isto tako trebamo njegovati i odnose s matičnim državama kako bismo stekli neku veću sigurnost.

Iz svih ovih razloga organiziramo jedan u nizu sastanaka i razgovora s građanima tako da 1. prosinca prvo idemo u Gradsku upravu Subotice, gdje imam sastanak s pročelnicom uprave s kojom ću razgovarati o raznim temama, da vidim gdje se u lokalnoj samoupravi ostvaruju prava građana u svim područjima, interesiraju me podaci o zastupljenosti pripadnika manjina u tijelima grada, i o financiranju od strane Grada sukladno zakonima koji reguliraju pitanja zaštite prava pripadnika nacionalnih manjina.

Nakon toga, od 11 do 13 sati primam stranke u Tavankutu u Mjesnoj kancelariji i pozivam sve koji imaju predstavke, ne samo vezane za pitanja manjina, nego i druge, da dođu, a mi ćemo ih kasnije rasporediti i na ostale suradnike, jer doista pokrivamo sva područja – i ravnopravnost spolova, zaštitu prava djeteta, radne odnose, prava osoba lišenih slobode... Građani se ne trebaju ustručavati.

teljskim sastancima objasnimo roditeljima važnost i prednost obrazovanja na materinjem jeziku, imajući u vidu da ćemo biti i dio europske obitelji država u skorije vrijeme. Pokrajinski pučki pravobranitelj pruža potporu aktivnostima koje su usmjerene na povećanje broja djece koja školu pohađaju na materinjem jeziku. Ne znam na koji način će se odraziti racionalizacija na manjinsko obrazovanje, ali mislim kako moramo učiniti sve da sustav opstane. Sljedeće će godine obrazovanje biti posebna tema i očekujem i razumijevanje i suradnju i

HR: Četvrto je područje službene uporabe jezika. Kakvi se tu problemi pojavljuju?

Službena uporaba jezika i pisma je područje u kome se jako puno odmaklo u odnosu na vrijeme prije deset godina, ali još nisam zadovoljna, jer to ne znači samo uporabu u vođenju postupaka na jezicima manjina, nego i početne stvari koje su uočljive, a to je ispisivanje naziva, zemljopisnih oznaka, toponima itd. Vidimo koliko se to ne poštuje. Prvi korak je da uradimo mini projekt za Novi Sad, pošto su u službenoj uporabi pokraj srpskog jezika i čiri-

Za nerješavanje ovih nezakonitosti prvi odgovor nadležnih tijela, uvijek kada se uoče neke nezakonitosti, jest da nema dovoljno sredstava ili da je to veliki posao. Mogu razumjeti da je nešto bitnije, primjerice područje obrazovanja je bitnije nego ispisivanje naziva, ukoliko nema dovoljno sredstava, međutim navođenje »besparice« nije razlog za kršenje zakona. Ali, moram vidjeti da imaju dobru volju i neki se koraci mogu uraditi, pa i planirati sredstva za dalje. U izvješću za 2010. godinu dat ću svoju ocjenu lokalnih samouprava koje dobro rade i

ŽIVJETI IZVAN GRADA: ĐURĐIN

Vidljiv napredak usprkos krizi

REALIZACIJU SERIJE REPORTAŽA
POD ZAJEDNIČKIM NAZIVOM
»ŽIVJETI IZVAN GRADA«
SUFINANCIRAO JE GRAD SUBOTICA.

Piše: Dražen Prčić

Fotografije: Nada Sudarević

NEDELJKO HORVAT, PREDSEDNIK SKUPŠTINE MZ ĐURĐIN

Stvaramo zdrav prirodni okoliš

»Iako svega na 20-ak kilometara od Subotice, zbog pomalo nepristupačnog položaja, izvan neposredne bližine glavnih magistralnih cesta, ovo je mjesto godinama unazad bilo na određeni način zapostavljeno od strane lokalnih vlasti«, kaže predsjednik Skupštine MZ Đurđin *Nedeljko Horvat*. »Odlučili smo to pokušati promijeniti većom agilnošću i nastojanjem skretanja pozornosti i na naše probleme. Tako smo napravili viziju ruralnog i infrastrukturnog razvoja, kroz koju smo istaknuli planove poboljšanja kvalitete života u Đurđinu. Uspjeli smo napraviti određene pomake na području infrastrukture sela, ponajprije na planu asfaltiranja pojedinih ulica i sanacije puta koji iz središta naselja vodi prema Mišićevu, a ostaje nam i krak puta prema Starom Žedniku koji je dosta ruiniran. Sanirani su dijelovi oko osnovne škole, rukometnog terena, a trenutačno su u tijeku i radovi na nogometnom igralištu, te smo zahvaljujući tzv. 'programu 12 mjesnih zajednica' uspjeli realizirati plinifikaciju, obnoviti mrežu 150 telefonskih priključaka, u selu kvalitetno funkcioniraju ADSL i ostali internetski priključci i blizu smo započinjanja ugovaranja instaliranja IPTV-a, za što u selu postoji veliki interes. U planu je, skupa s MZ Stari Žednik i MZ Novi Žednik, realiziranje projekta zajedničke kanalizacije kako bismo stvorili pravo postavlja-

nja zajedničkog pročištača, a sve to u namjeri da poboljšamo zaštitu našeg životnog okoliša i izbjegnemo zagađenja donjih tokova vode. Naša voda za piće je dobra isključivo zbog toga što je svojevremeno napravljen dobar i kvalitetan bunar, a zahvaljujući prikupljenim sredstvima od samodoprinosu, dok je nedavno ugrađen i dozimetar klora čime je omogućena potpuna kemijska ispravnost vode.«

U posljednjih nekoliko godina, nakon višegodišnjeg akutnog problema, riješeno je i pitanje stalne medicinske skrbi u Đurđinu. »Zahvaljujući suradnji s Domom zdravlja iz Subotice i čelnim gradskim ljudima struke, te našim dobrovoljnim priložima, uspjeli smo sakupiti novac i isprva oličili prostorije ambulate, kupili nekoliko osnovnih medicinskih aparata - za mjerenje tlaka, šećera, krvi i drugo, kako mještani ne bi samo zbog toga morali ići u grad, te smo na koncu od ožujka uspjeli dobiti stalnu liječnicu opće prakse koja je takoreći 24 sata na usluzi svim Đurđinčanima. Nažalost, stomatološke ordinacije nema, pa koristimo usluge stomatologa u Starom Žedniku ili Bajmoku«, objašnjava Horvat.

Poput drugih prigradskih mjesnih zajednica i Đurđin ima problem stalnog rasta prosječne starosti svojih žitelja, uz konstantnu tendenciju opadanja ukupnog broja žitelja.

»Selo je sve starije, broj novorođene djece nije u porastu, ali sve je više mladih koji se nakon završetka srednje škole opredjeljuju za odlazak u neku od gradskih sredina. Prema posljednjem popisu imali smo 1740 stanovnika, koji žive u nešto više od 550 kućanstava, ali je zanimljivo kako unatoč iseljavanju postoje primjeri i doseljavanja novih ili starih žitelja koji se vraćaju životu na selu, točnije roditeljskim posjedima na kojima pokušavaju osigurati životnu egzistenciju. Nekada je glavni izvor prihoda za brojna kućanstva bilo zaposlenje u »Novoj brazdi«, kod jedinog poslodavca izvan privatnog poljoprivrednog sektora, gdje je u međuvremenu broj zaposlenih s 200 opao na 80-100 radnika, što se odražava i na uvijek prisutni problem ukupne nezaposlenosti«, kaže predsjednik Skupštine MZ. Đurđin se ne može pohvaliti nekim bogatijim kulturno-sportskim sadržajima, a većina mjesnih događanja vezana su za mjesni KUD i njegove sekcije, te nogometni klub i nekoliko drugih sportskih sekcija.

»Zbog slabe ponude zabave, mladi Đurđinčani se odlučuju za odlazak do Subotice ili okolnih mjesta. Radi toga smo tražili i uspjeli dobiti dodatnu autobusnu liniju koja olakšava učenicima odlazak na poslijepodnevnu nastavu, a prometovanje prigradskog autobusa je zadovoljavajuće i podmiruje potrebe naših mještana koji ne koriste osobna vozila.«

Nedeljko Horvat je, inače, zaposlen u Zavodu za geotehniku u Subotici, gdje je jedno vrijeme i živio.

»Vratio sam se rodnom mjestu koje volim i želim pridonijeti njegovom prosperitetu. Želja mi je, uz pomoć suradnika, stvoriti zdrav ekološki okoliš kao oblik specifičnog ruralnog branda i na taj način promovirati kvalitetu života na selu.«

SVETLANA ČOVIĆ, ODGOJITELJICA U HRVATSKOM VRTIĆU

Malo je djece u selu

»Rođena sam Đurđinčanka i drago mi je što u svom selu mogu raditi posao za koji sam se školovala«, kaže odgojiteljica *Svetlana Čović*. »Prije sam radila u Subotici u vrtiću 'Plavi zec', a već drugu godinu sam zaposlena u hrvatskom vrtiću koji se nalazi pri Osnovnoj školi 'Vladimir Nazor'. Za razliku od rada s djecom u gradskoj sredini, ovdje na selu je sve nekako lakše i pristupačnije, osobito kada želite djeci prikazati brojne praktične stvari iz svakodnevnog života. Primjera radi, odemo do njive, iščupamo jedan kukuruz i djeca mogu vidjeti kako to izgleda u prirodi, zatim imamo priliku uživo vidjeti sve domaće životinje i uz neposredni kontakt saznati sve o njima. Trenutačno naš vrtić pohađa četvero djece, dok u odjelu na srpskom jeziku ima desetero mališana, a rad s djecom se održava dvokratno, u prijedpodnevnj smjeni od 8-12 sati i poslijepodnevnj od 13-17 sati svakoga radnoga dana. No, najviše djece u vrtić dolazi u prijedpodnevnim satima. Trenutačno se s djecom bavimo jesenskim temama, pa mališani izrađuju praktične stvari od listova, kestinja i ostalih prirodnih materijala.«

Na pitanje hoće li đurđinski vrtić biti njezino stalno profesionalno odredište, *Svetlana Čović* odgovara:

»Zasad je ovako, a kako će biti u budućnosti, vidjet ćemo. Pitanje je hoće li nagodinu biti hrvatskog odjela u vrtiću.«

A kako iz svog kuta gleda na život u svom mjestu, mlada odgojiteljica sa žaljenjem ističe da nema dovoljno kulturnih događaja.

»Lijepo bi bilo kada bi bilo više kazališnih predstava i sličnih kulturnih programa za djecu i mlade, jer ovako su svi prinuđeni zbog toga odlaziti u Suboticu. U posljednje vrijeme i sama često odlazim do grada jer pohađam sate učenja vožnje, a danas je bez automobila sve puno teže kada se živi izvan gradske sredine.«

ANKETA: Zašto volim Đurđin

Mladen Stanić: Đurđin volim jer sam, prije svega, rođen tu i živim tu cijeloga života. Ovdje su svi moji prijatelji, ali nažalost sve više mladih odlazi prema gradu i ostaje tamo. Smatram kako Đurđinu nedostaje groblje i mislim da smo jedino veće selo u Srbiji koje ga nema.

Tereza Vidaković: Volim Đurđin zbog toga što moja djeca vole ovo mjesto. Prije 15 godina sam došla iz Male Bosne i ostala živjeti i raditi u ovdašnjoj osnovnoj školi gdje predajem matematiku. Presudna stvar je što mi je radno mjesto blizu, ali bih ipak voljela da smo bolje povezani s gradom.

Damir Štirb: Rođen sam ovdje i radim tu, Đurđin mi je cijeli život. Nisam nikada niti pomišljao na odlazak iz rodnog sela, jer sam se tu nekako našao i dobro mi je. Kad god mi nešto treba odem do grada, a hoće li tako biti i u budućnosti, vidjet ćemo.

LUKA DULIĆ, VLASNIK TVRTKE »AGROCORN«

Ima posla, samo treba raditi

»Nakon završene srednje informatičke škole u Subotici bavio sam se različitim zanimanjima, s obzirom da je to bilo vrijeme devedesetih godina prošloga stoljeća kada je puno toga bilo prolazno i nesigurno«, kaže vlasnik tvrtke »Agrocorn« Luka Dulić. No, otac me je neprestano uvjeravao da bih trebao kupiti zemlju i započeti posao u svom rodnom mjestu. Na koncu sam ga ipak poslušao i osim zemlje kupio i jedan, pa drugi traktor i započeo se ozbiljnije, skupa sa suprugom, baviti poljoprivredom. Napravili smo isprva jedan silos za naše potrebe, pa drugi, pa sušaru, vagu i otvorili smo našu tvrtku »Agrocorn« koja postoji već treću godinu i zapošljava pet radnika.«

Na pitanje kako s njegove točke gledišta izgleda život u Đurđinu, Luka Dulić kaže:

»Sve ovisi o ljudima i njihovim težnjama. Tko radi može opstati i osigurati svoju egzistenciju. Poljoprivreda je, kao i sve ostalo, vrsta biznisa i danas se čovjek mora tako ponašati ukoliko želi biti konkurentan na tržištu. Nema tu previše ljubavi prema zemlji i radu na njoj. Također, što je veći standard, udaljenost od grada predstavlja manji problem. Primjerice, ponekad odem i dva do tri puta dnevno do Subotice, ovisno o potrebama i zahtjevima poslovanja naše tvrtke.«

S druge strane, kako sam kaže, njegova obitelj, za razliku od brojnih u selu, nema svoj vrt i zasade povrća za vlastite potrebe, već se svim namirnicama opskrbljuje u trgovinama.

»Na selu živimo isključivo zbog bavljenja ovim poslom, ali sve ostalo je vezano uz grad. Imamo troje djece, najstarija kćer je na studiju u Zagrebu, sin ide u srednju školu u Subotici, a najmlađa cura pohađa hrvatski odjel osnovne škole u Đurđinu, i budućnost će pokazati tko će od njih ostati ovdje. Čini se kako će to ipak biti sin koji nagodinu puni 18 godina, pa će i on aktivno biti uključen u posao. U biti, posla će biti za sve njih ukoliko žele živjeti i raditi u Đurđinu, a što se nas tiče, ne vjerujem da ćemo ponovno nešto mijenjati.«

JUCA JARAMAZOVIĆ, KUĆANICA

Radim posao koji se »ne vidi«

»U Đurđinu živim već više od 30 godina, od vremena kada sam se udala i doselila s rodnog Bikova«, priča kućanica Juca Jaramazović. »Isprva mi je bilo malo teško, jer sam prije dolaska radila u gradu i imala stalno zaposlenje, a potom sam iznenađena sve ostavila i prihvatila se kućanskih poslova kojima se i danas bavim. Naša se obitelj tradicionalno bavi zemljoradnjom i poljoprivrednim poslovima, dok su moji poslovi vezani uz našu kuću i sve oko nje. Iskreno, često pomislim kako je to vrlo nezahvalan posao, ali opet, kada moji ukućani dođu s njihovog posla i sve im je spremjeno, jelo vruće na stolu, onda sam ipak ponosna i zadovoljna svojim poslom. Nažalost, sve to se baš ne vidi, iako se svakodnevno radi od jutra do večeri. Ljeti počnem do 6 sati izjutra pa sve zna trajati ponekad i do pola noći, opet sada u zimsko doba je to sve malo usporenije, pa se može malo naći vremena i za odmor. No, bez obzira na godišnje doba sve mora biti na svom mjestu, isprva doručak, pa u podne ručak, usput poraditi kućanske poslove za taj dan, namiriti stoku, sređivati vrt, koji izuzetno volim, i zasade koje imamo za potrebe našeg kućanstva. Zimnica je ostavljena, a posljednje smo ostavljali turšiju, i još planiramo ostaviti kiseli kupus. Svinjokolj još nije bio, iako je i to u skorašnjem planu, pa ćemo kompletirati cijeli 'plan' za ovu, točnije sljedeću godinu. U biti, u našem kućanstvu pretežno konzumiramo domaće proizvode, no kada nešto ekstra zatreba onda se to nabavi u gradu. Što se mene tiče, u posljednje vrijeme vrlo slabo odlazim do grada, možda jednom mjesečno, a sve što mi treba donosi moja kćer koja živi s nama i koja je odlučila ostati u obiteljskoj kući i nakon udaje koja je planirana za sljedeću godinu. Imam još dvije kćeri, ali su se one već udale i otišle od kuće, pa će treća kćer ipak nastaviti obiteljsko gazdovanje našim imanjem.«

Kako izgleda seoska svakidašnjica iz njezine perspektive?

»Uz posao i svakodnevne obveze, uvijek se nađe vremena za druženje s najbližim susjedima i prijateljima iz sela. Voljela bih kada bi bilo više kulturnih događanja u selu, ali tako je kako je. Također, željela bih istaknuti kako je za budućnost Đurđina važno poraditi na pronalaženju novih radnih mjesta za mlade, inače će ih još više otići.«

UDRUGA SLIJEPIH I SLABOVIDIH IZ SUBOTICE PRIPREMA SE ZA ZNAČAJAN JUBILEJ

Kako olakšati život bez vida

*Subotička organizacija slijepih i slabovidih prva je u zemlji prije 22 godine uključila i djecu s teško oštećenim vidom u škole, što se danas nastoji sa svim učenicima s invaliditetom kroz uvođenje tzv. inkluzivnih oblika rada u školstvo **
Koje su olakšice za članove asocijacije slijepih i slabovidih

Udruga slijepih i slabovidih danas okuplja oko 700 članova iz šest gradova i općina sjeverne Bačke – Subotice, gdje se nalazi sjedište, Bačke Topole, Malog Idoša, Sente, Kanjiže i Ade. »Udruga je osnovana 15. siječnja 1951. godine, što znači da

fon i dijela računa za kabelsku televiziju, kao i o mogućnosti ostvarivanja prava na knjižicu vožnje kojom slijepa osoba šest puta godišnje na teritoriju cijele zemlje može koristiti prijevoz plaćajući samo 25 posto cijene uz besplatan prijevoz za pratitelja«, navodi Sava Papić neke od

nosti, kao i jaku kuglašku sekciju. Bez lažne skromnosti, mi smo jedna od tri najorganiziranije udruge u Srbiji.«

Subotička organizacija slijepih i slabovidih prednjačila je i ranije po inicijativnosti, mijenjajući okruženje i predrasude u humanoј misiji olakšava-

ih zadržati u poznatom okruženju, uz roditelje, i uz pomoć stručnjaka u okviru Udruge ona se školuju sa svom ostalom djecom, a ne šalju se dalje od svog grada i svojih obitelji u specijalizirane škole i internate za djecu oštećenog vida. Takav model školovanja u Subotici

Sava Papić

sljedeće godine slavimo 60 godina postojanja, i cijela sljedeća godina, odnosno sve aktivnosti, manifestacije i natjecanja bit će u znaku tog jubileja«, kaže tajnik Udruge slijepih i slabovidih Sava Papić.

Najveći broj članova su osobe starije od 60 godina, ali ima i djece.

»Našom članskom iskaznicom ostvaruje se besplatan prijevoz autobusima 'Suboticatransa', što je za mnoge naše članove značajna olakšica. Osim toga, svaki naš član je informiran kakve još povlastice može ostvariti osim spomenute, ovisno o težini oštećenja vida, kao što je oslobođanje plaćanja TV preplate, dijela računa za tele-

olakšica predviđenih za osobe s teško oštećenim vidom.

Sve aktivnosti Udruge usmjerene su, u stvari, na dobru upućenost članova u prava koja imaju zbog invaliditeta, kao i na pomoć u ostvarivanju tih prava. »Udruga pruža pomoć u ostvarivanju različitih prava iz mirovinskog i invalidskog osiguranja, kao što je pravo na tuđu njegu i pomoć i pravo na određena pomagala. Sve to odrađuje naša služba«, pojašnjava Papić ulogu organizacije koja okuplja osobe bez ili sa značajno oslabljenim vidom svih starosnih dobi. »Drugi značajan oblik rada su kulturne, sportske, rekreativne aktivnosti. Imamo dobro razvijene šahovske aktiv-

Zašto bijeli štap?

Svjetski dan slijepih, obilježen nedavno, 15. listopada, naziva se i Međunarodnim danom bijelog štapa. Naime, Rezolucijom Ujedinjenih naroda iz 1992. godine, kada je 15. listopada proglašen danom na koji se posebno skreće pozornost na probleme osoba bez ili sa slabim vidom, skrenuta je pažnja da je naglasak neophodno staviti na veću sigurnost slijepih u svakodnevnom prometu. U Parizu je na taj dan, ali još 1930. godine u prometu poginuo slijepi pješak Francois Lezer. Na mjestu tragedije zatekla se novinarka Žili Dermon koja je nakog tog događaja zatražila od Vlade Francuske bolju zaštitu slijepih u svakodnevnom prometu. Predložila je, a to je i usvojeno, da slijepi umjesto dotadašnjih oznaka nose bijele štapove koji su kao obilježje uočljivi a imaju i drugih prednosti.

Bijeli štap ima najmanje tri osnovne funkcije: on je produžena ruka slijepom čovjeku, zatim upozorenje za okruženje da se među njima nalazi slijep čovjek, a treća je da se udaranjem štapom o podlogu dobiva zvuk koji se odbija od prepreka i na taj način slijepi čovjek može odrediti udaljenost od neke barijere.

Danas u svijetu postoje i suvremenija pomagala za kretanje slijepih, elektroničko-senzorska, laserska i druga, ali prave zamjene za štap – smatra se – još uvijek nema. Problemi samostalnog kretanja slijepih iz dana u dan su sve složeniji, kako zbog povećanja prometa tako i zbog neprikladnih građevinskih rješenja u naseljenim mjestima koja otežavaju kretanje svih invalida, pa i slijepih. Poseban problem predstavlja nepropisno parkiranje vozila, otvoreni a nezaštićeni šahtovi, postavljanje privremenih prepreka i slično.

nja života osobama bez vida. Rezultat jedne od tih aktivnosti su zvučni semafori koji su prvi put u zemlji postavljeni u Subotici i godinama olakšavaju snalaženje na najfrekventnijim raskrižjima. Udruga je prednjačila i po humanoј pristupu školovanju slijepice djece, nastojeći

uvaden je još prije 22 godine, i prvi put se tada počeo provoditi u zemlji, da bi danas praksa uključivanja djece s invaliditetom u kompletno školstvo dobila i zakonsku potporu u obliku takozvanih inkluzivnih metoda rada.

K. Korponaić

ADAPTACIJA DJEČJEG KAZALIŠTA NEĆE BITI ZAVRŠENA NI DO KONCA OVE GODINE

Nižu se predstave unatoč problemima

Radovi su kasnili zbog skupih i preambicioznih planova i nepripremljene dokumentacije, pa se u međuvremenu moralo odustati od dijela predviđenog projekta obnove

Spreuzimanjem dužnosti direktorice Dječjeg kazališta listopada prošle godine Marta Aroksalaši preuzela je i četverogodišnju agoniju oko završetka adaptacije objekta, koja je, kako kaže, za nju najteži zadatak koji je dobila u životu. Adaptacija zgrade kazališta započela je 2006. godine, i kako je bilo najavljeno, trebala je biti završena za godinu dana, a predstave su za to vrijeme privremeno igrane u probnoj dvorani folklornog društva OKUD-a »Mladost«.

Međutim, poslije godinu dana ne samo da poslovi nisu završeni, već su stali, a na gradilište u sljedeće dvije godine nije ušao niti jedan radnik. Kašnjenje radova zbog skupih i preambicioznih planova, ali i nepripremljene projektne dokumentacije, završilo se štrajkom nezadovoljnih glumaca i uposlenika, te smjenom prethodne direktorice protiv koje je pokrenut postupak zbog zlorabe službenog položaja.

SMANJENJE TROŠKOVA NA SVOJU RUKU

U želji da se što prije završi kazališna dvorana trebalo je smanjiti troškove, te je Marta Aroksalaši, kako kaže, »na svoju ruku« odustala od dijela projekta kojim je bilo predviđeno da se iznad kafića Saloon izgradi željezno-staklena konstrukcija gdje su trebale biti radionice i glumačke garderobe uz dva dizala. Novca vjerojatno neće biti ni za rekonstrukciju foajea, gdje su na spuštenu plafonu kružnog oblika trebali biti namješteni svi uredi. Unatoč smanjenim troškovima novca nema, pa kazališna dvorana ipak neće biti završena ni do konca ove godine.

»Radovi su nesmetano tekli do svibnja, nekako je sve išlo svojim tijekom, osigurala sam dokumentaciju, dozvole, imala sam obećanja, potpisivani su ugovori o završetku s Fondom za kapitalna ulaganja, i ja sam procijenila i odredila 26. prosinca kao termin kad bismo mogli otvoriti kazališnu dvoranu za publiku. Međutim, u svibnju, kada je bilo još mjesec dana posla, sve je stalo jer jednostavno novca nema. Na žalost, neće biti gotovo za mjesec dana, ali imamo uvjeravanja, i na službenom sajtu Grada Subotice stoji, da će dvije investicije u ovom gradu biti završene – bazeni i Dječje kazalište. Republička Vlada je pomogla u svemu, tako što dio kredita, koji će Republika podići pred nekim međunarodnim bankama, pripada i Dječjem kazalištu, a to je 14.770 milijuna dinara«, kaže Marta Aroksalaši te dodaje, kako sada sve ovisi o tomu koliko će dugo trajati ta procedura. Dječje kazalište je, inače, Fondu za kapitalna ulaganja podnijelo projekt u vrijednosti od 26 milijuna, jer za završetak dvorane treba 8 milijuna dinara, za ugradnju klimatizacije još 12 milijuna, dok je šest milijuna predviđeno za adaptaciju foajea.

MJESEC DANA KAZALIŠNIH DOGAĐANJA

Unatoč ovim višegodišnjim problemima Dječje kazalište svake godine izlazi s novim predstavama, niže uspjehe i zavidne rezultate na festivalima i gostovanjima, a otvorena je i dramska radionica za djecu čija će završna predstava biti uvrštena na repertoar. Prošloga je tjedna veliki uspjeh doživjela premijerno izvedena predstava »Pao

Marta Aroksalaši

s kruške«, ekološki mjuzikl za djecu čiju je realizaciju pomoglo Ministarstvo životnog okoliša i prostornog planiranja.

»To je autorski projekt za koji je potpuno namjenski pisan tekst, namjenski je režiran i namjenski je skladana glazba, da prije svega najmlađu djecu podsjeća na to kako moramo misliti o prirodi u kojoj živimo, paziti na to da smeće ne bacamo pokraj kante, prikazuje nam što su kisele kiše, smog, itd. Takve teme kroz zabavu želimo približiti djeci, a posebno je u predstavi dragocjena glazba *Kikija Lesandrića*, koji je sada prvi put radio za dječje kazalište«, kaže Marta Aroksalaši. Ona najavljuje još jednu premijeru sljedećeg mjeseca, koja će biti eksperimentalno kazalište za bebe do 36 mjeseci: »Pokušavamo donijeti ovdje ono što se u Europi eksperimentira, jer imamo za takve stvari dovoljno i kapaciteta i mašte. Za tu predstavu agnažirali smo rediteljicu iz Mađarske *Ritu Kis-Bártl*, koja iza sebe ima već nekoliko takvih produkcija i veliko iskustvo, i u Mađarskoj kažu kako na zahtjev publike

prave sve više takvih predstava«. Marta Aroksalaši ističe kako uz pomoć i potporu generalne konzulice Republike Hrvatske u Subotici *Ljerke Alajbeg* Dječje kazalište uspostavlja sve veću suradnju s hrvatskim kazalištima, među kojima je i Gradsko kazalište lutaka Rijeka, gdje su subotički glumci prije dva tjedna sudjelovali na reviji lutkarstva. »Normalni ljudi nikad ne vide problem tamo gdje ga nema. Ono što je u ovoj zemlji uradila politika – uradila je, ali je naša obveza da kao kulturni misionari budemo ti koji se bez ikakvih ustručavanja trudimo što prije uspostaviti mostove suradnje. Dakle, dok sam god ja ovdje u ovoj kući, toga će biti sigurno«, kaže Marta Aroksalaši, te ističe kako za otvaranje adaptirane dvorane planira mjesec dana kazališnih događanja tijekom kojih će u Subotici ugostiti i vratiti gostoprimstvo svima koji su tijekom protekle četiri godine ugostili subotičko Dječje kazalište, među kojima će biti i osječko, riječko i zagrebačko kazalište lutaka.

S. Mamužić

NA SVEČANOJ SJEDNICI REGIONALNE GOSPODARSKE KOMORE NAJUSPJEŠNIJIM GOSPODARSTVENICIMA DODIJELJENE NAGRADE

Menadžeri godine svi koji su opstali

Velika je čast i sreća imati 160 godina rada iza sebe, ali je to obveza i zadatak budućim generacijama ostaviti bolje uvjete, rekao je Slobodan Vojinović

Komorski je sustav uvijek bio oslonac gospodarstvenicima, uvijek je bio onaj koji argumentirano predlaže i traži boljitak, a tako će biti i ubuduće, rekao je predsjednik Regionalne gospodarske komore Subotica *Slobodan Vojinović* na svečanoj sjednici posvećenoj 160. godišnjici od osnivanja Trgovinsko-industrijske i obrtničke komore i 35 godina rada Regionalne gospodarske komore. On je istaknuo kako je velika čast i sreća imati 160 godina rada iza sebe, ali je to obveza i zadatak budućim generacijama ostaviti bolje uvjete, te je pozvao gospodarstvenike da znanje, iskustvo i lobiranje komorskog sustava koriste i ubuduće.

Na sjednici je najsuspešnijim gospodarstvenicima i poduzećima regije dodijeljena plaketa »Kapetan Miša Anastasijević«, a nagrada najuspješnijem menadžeru u regiji dodijeljena je *Gojku Muhedinoviću*, direk-

toru bačkotopolske klaonice. »Svi koji su opstali svakako su menadžeri godine, jer u ovim teškim uvjetima koje svi proživljavamo već godinu-dvije unazad prava je umjetnost opstati. Poteškoća ima puno, najprije sama ekonomska kriza u čitavom svijetu koja se odražava i kod nas, a naše posebne poteškoće su one sustavne. U poljoprivredu bi trebalo više ulagati, jer mislim da se u taj sektor danas malo ulaže«, rekao je Muhedinović.

Za »naj-ženu u biznisu« proglašena je *Jelena Šavanja*, direktorica subotičkog DDOR-a, najistaknutiji poduzetnik je *Predrag Petričević*, vlasnik SMB gradnje, a najuspješnija poduzeća su: Šećerana i Industrija brusnih alata iz Sente i Elzet certa iz Subotice, dok je najbolje javno poduzeće Potiski vodovodi iz Horgoša. Među nagrađenima zlatnom značkom za uspješno poslovanje je i direktor

»Rotografike« *Antun Bašić*.

»Zlatna značka je rezultat rada cijelog poduzeća Rotografike, koje se protiv krize bori samo radom, a mogu reći kako smo u posljednje vrijeme zbog povećanja proizvodnje čak primili deset novih radnika«, kaže Bašić, a na pitanje jesu li to naznake ekonomskog oporavka, dodaje: »Jako bih se radovao tomu, ali ne mogu tvrditi da su to naznake oporavka. Svakako nas očekuje vrlo teška iduća godina, i ja nekog poboljšanja ne vidim. Tržište u Srbiji je za naše kapacitete premalo, pa smo krenuli na tržišta okolnih zemalja, tako da u našem ukupnom prihodu izvoz sudjeluje s 25 posto, što je u povijesti Rotografike najveći ostvareni postotak izvoza, ali svakako ćemo nastojati taj postotak i u sljedećoj godini povećati.«

Među brojnim gostima svečanoj sjednici prisustvovali su veleposlanik Republike Kine

u Srbiji *Wei Dinhua*, generalna konzulica Republike Hrvatske u Subotici *Ljerka Alajbeg* te predstavnici regionalnih komora iz Republike Srpske, Osijeka, Csongráda i Kecskemeta.

»Naša je suradnja dugogodišnja i naše gospodarstvo je komplementarno, jednostavno se dopunjujemo«, kaže tajnica Gospodarske komore Osijek *Katarina Pekanov*. »Kada smo prije desetak godina počeli i obnovili našu suradnju, ona je tada bila na minimalnoj razini, a danas je stvarno na visokoj razini, tako da je robna razmjena dosegla razmjere o kojima nitko nije mogao niti sanjati. Osim toga, imamo sporazum o suradnji i izuzetno korektne odnose, radimo zajedno na projektima EU, dva puta godišnje se surećemo u Osijeku i u Subotici, tako da smo postali i prijatelji i njegujemo našu suradnju da je više nitko ne može poremetiti.«

S. M.

JAVNO KOMUNALNO PODUZEĆE »SUBOTICAPLIN« OBILJEŽAVA PET GODINA POSTOJANJA I RADA

Završena plinifikacija cijelog grada i okolice

Javno komunalno poduzeće »Suboticaplin« ovih dana obilježava pet godina postojanja i rada. Središnja svečanost održat će se u četvrtak, 2. prosinca, u Velikoj vijećnici Gradske kuće, od 12 sati.

U povodu jubileja, objavljena je i monografija poduzeća pod naslovom »Suboticaplin, prvih pet godina«. Monografija tekstom i fotografijama obuhvaća povijest korištenja prirodnog plina kao energenta u XIX. stoljeću, početak plinifikacije u Subotici, razdvajanje plinske i toplovodne djelatnosti u Subotičkoj toplani, osnivanje i prvih pet godina rada Suboticaplina, te projekciju

budućnosti u ovom području. Riječ je zapravo o trima knjigama istog sadržaja, napisanih na hrvatskom, mađarskom i srpskom jeziku.

»Javno poduzeće 'Suboticaplin' počelo je raditi 1. siječnja 2006. godine, a odluka o osnivanju donesena je na sjednici Skupštine općine Subotica 2. prosinca 2005. godine, pa taj

datum obilježavamo kao službeni početak rada ovog poduzeća«, kaže direktor *Grgo Horvacki*. »Isporuka prirodnog plina danas se odvija na području cijelog grada Subotice i mjesnih zajednica Palić, Zorka i Kelebija, s izgrađenog sustava 'Suboticaplina', a pri kraju je i izgradnja sustava plinifikacije svih prigradskih mjesnih zajednica. Očekujem

da ćemo u 2011. godini završiti izgradnju magistralnog plinovoda za industrijsku zonu Mali Bajmok, čime ćemo omogućiti da se čitav kompleks privede namjeni. Drugi magistralni vod koji je u realizaciji i čija će gradnja biti okončana jest vod za industrijsku zonu kod Druge kasarne na Paličkom putu. Taj je magistralni vod već položen i posao će biti okončan do kraja godine. Time završavamo izgradnju magistralnih vodova i u idućem razdoblju nam ostaje samo praćenje izgradnje na tim industrijskim zonama, u smislu realizacije potrebnih priključaka za njihove kapacitete.«

Zlatni ključ za poduzeće »Bane«

Na 48. međunarodnom sajmu namještaja u Beogradu subotičkom poduzeću »Bane« dodijeljene su dvije prestižne nagrade – »Zlatni ključ« za izradu namještaja za opremanje kuhinja i blagovaonica i nagrada Udruženja likovnih i primjenjenih umjetnika. Poduzeću »Bane« vlasnika *Branka Vacija* ovo je drugi Zlatni ključ beogradskog salona. Udruženje likovnih i primjenjenih umjetnika dodjeljuje tri nagrade od kojih je druga za najbolji dizajn kuhinje pripala subotičkom poduzeću.

S. M.

Greeters servis Subotice

Turistička organizacija grada Subotice poziva sve zainteresirane građane da se pridruže novoformiranom volonterskom Greeter Servisu grada, kojega pokreću i održavaju volonteri čija je uloga posjetiteljima Subotice predstaviti grad onako kako ga sami doživljavaju, pokazati im svoja omiljena mjesta i znamenitosti u gradu, odvesti u svoje omiljene restorane i upoznati ih s gradom onako kako bi to uradili da im u posjet dolazi blizak prijatelj.

Turistička organizacija postala je punopravna članica međunarodne organizacije Global Greeter Network čije je sjedište u New Yorku i nakon višemjesečnog rada na Greeters projektu, postala je njena punopravna članica. Greeters servis je razvijen na svim kontinentima i u njega su uključeni gradovi poput New Yorka, Pariza, Buenos Airesa, Houstona, Melburna, Chicaga, itd, a Turistička

organizacija grada Subotice je u ovom projektu vidjela šansu da se Subotica promovira na nov, moderniji način i time se uključi i u najnovije tijekove u turizmu. Onima koji žele više saznati o Greeters servisu Subotice na raspolaganju je sajt www.greeters.visitsubotica.rs na kome se mogu pronaći sve informacije vezane uz funkcioniranje servisa, prijave za rezervaciju Greetera kao i prijave za Greetera. Također, informacije se mogu dobiti i u Turističkom informativnom centru koji se nalazi na Trgu slobode 1, na broju telefona 670-350 ili na službenom sajtu Turističke organizacije grada www.visitsubotica.rs.

Besplatno zemljište za investitora

Skupština grada donijela je rješenje kojim se njemačkom investitoru »Norma Group« ustupa 3,13 hektara zemljišta u Malom Bajmoku bez naknade. Vlada Republike Srbije također je gradu dala svoju suglasnost na ovaj prijedlog, a riječ je o dijelu prostora u okviru industrijske zone Mali Bajmok gdje investitor planira izgradnju pogona komponenata za automobilsku industriju i u prvoj godini proizvodnje zapošljavanje 140 radnika. Procijenjena vrijednost zemljišta je nešto više od 32,6 milijuna dinara, a ugovorom se grad obvezao do lipnja infrastrukturno opremiti ovaj prostor.

Isključeni s vanburzanskog tržišta

Beogradska burza isključila je s vanburzanskog tržišta izdavača vrijednosnih papira – kompaniju »Slavica Parafarm« iz Subotice. Na temelju ovog rješenja Beogradska burza poništava sve naloge za trgovanje vrijednosnim papirima koji su uneseni u BELEX fix, a razlog za isključenje dionica je pokretanje stečajnog postupka u subotičkom poduzeću o čemu je Burza obaviještena na temelju uvida u podatke o izdavatelju na stranici Agencije za privredne registre.

HRVATSKO DRUŠTVO ZA POMOĆ UČENICIMA »BELA GABRIĆ«, SUBOTICA
raspisuje

NATJEČAJ U ŠKOLSKOJ 2010./2011. GODINI

ZA JEDNOKRATNU POMOĆ UČENICIMA (SREDNJOŠKOLCIMA) I STUDENTIMA, PRIPADNICIMA HRVATSKE
ZAJEDNICE KOJI SE ŠKOLUJU U SRBIJI ISKLJUČIVO IZ SUBOTIČKE OPĆINE

Uvjet: da su redoviti učenici (srednje škole) ili studenti
Potrebna dokumentacija:

1. POPUNJENA PRIJAVNICA (formular)*
2. SVJEDODŽBA o prethodno završenom razredu srednje škole ili godine studija (original se donosi na uvid s jednom fotokopijom ili poslati ovjerenu fotokopiju ako se šalje poštom)
3. POTVRDA o upisu u tekući razred ili godinu studija
4. DOKAZ o pripadnosti hrvatskoj zajednici s fotokopijom dokumenta bar jednog roditelja gdje se vidi pripadnost hrvatskoj zajednici, (osim onih koji su već podnosili ovaj dokument)
5. PREPORUKA ili POTVRDA o angažiranosti u hrvatskoj zajednici

Podaci se daju pod punom materijalnom i moralnom odgovornošću, a u slučaju krivotvorenja pomoć će se uskratiti.

Natječaj je otvoren do 12. XII. 2010. a obavijest o rezultatu bit će objavljena telefonski prijavljenim kandidatima.

* Dokumenti bez prijavnice neće biti uvaženi, a ona se može dobiti (i popuniti) na adresi Društva u Spomen-kući prof. Gabrića ili na www.zkvh.org.rs/natjecaji

Ured će raditi četvrtkom od 16 do 19 sati i petkom od 11 do 14.

Molbu s potrebnom dokumentacijom poslati poštom na adresu: Hrvatsko društvo za pomoć učenicima »Bela Gabrić«, Ulica Bele Gabrića 21, 24000 Subotica ili **osobno**.

ANICA MARCIKIĆ, KOORDINATORICA REGIONALNOG CENTRA ZA RURALNI RAZVOJ, SUBOTICA

Potpورا razvoju sela

U Subotici od 2009. godine djeluje Regionalni centar za ruralni razvoj, čija je koordinatorka diplomirana agroekonomistka Anica Marčić.

Kakvi se ciljevi žele postići radom Regionalnog centra?

Regionalni centar je počeo s radom krajem prošle godine, s ciljem što boljeg iskorištavanja razvojnih mogućnosti ruralnih područja. Regionalni cen-

tar ima svoje područne urede u Somboru, Malom Idošu, Bačkoj Topoli, Kuli i Subotici. Veoma mi je drago što su u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srbije prepoznali razloge osnivanja Mreže za podršku ruralnom razvoju, te trenutačno u Srbiji postoji 16 regionalnih centara s preko 140 ureda.

Što zapravo znači termin ruralni razvoj?

Ruralni razvoj predstavlja novu šansu za unapređenje uvjeta života i rada na selu, naročito glede zdravog načina života, očuvanja kulturnih vrijednosti i ekonomskog napretka sela. Zbog nastajanja sve većih regionalnih nejednakosti i razlika u razvijenosti ruralnih i urbanih područja, politika ruralnog razvoja sve više dobiva na značaju. Cilj je što bolje iskorištavanje razvojnih mogućnosti ruralnih područja i poboljšanje životnog standarda na selu, uspostavljanjem koordinacije između poljoprivrede i

drugih proizvodnih i uslužnih djelatnosti.

Na koji se način ti ciljevi mogu ostvariti?

Obnovom seoske infrastrukture i revitaliziranjem sela i salaša, uspostavljanjem koordinacije između poljoprivrede i drugih proizvodnih i uslužnih djelatnosti, aktivnim sudjelovanjem u kreiranju agrarne politike na razini grada, organiziranjem edukacijskih seminara i stručnih savjetovanja, kao i rješavanjem lokalnih ekoloških problema i zaštite životnog okoliša.

Što su najveći problemi koji stoje na putu razvoja sela?

U Srbiji su veoma izražene razlike među regijama, a kao najveći problem može se izdvojiti nedovoljan potencijal zapošljavanja u ruralnim područjima, a samim tim i napuštanje života na selu, tzv. ruralni egzodus.

Kakve kontakte imate s ljudima na selu?

Osnivanjem Mreže za podršku ruralnom razvoju, Regionalni

centar Subotica dobio je mogućnost doprijeti i do najmanje lokalne jedinice, kako bi se u što izravnijem, neposrednom kontaktu osjetio puls ruralnog stanovništva i da im se prenesu što više znanja i informacija korisnih za uspješno gospodarenje na selu.

Što je ono što se posebice ističe u vašim aktivnostima?

Poseban naglasak stavljamo na informiranje poljoprivrednika i poljoprivrednih umirovljenika o njihovim pravima i svakodnevno ih obavještavamo o svim novinama. Također, potenciramo suradnju sa ženama koje se žele baviti agrobiznisom, tradicionalnim zanatima i drugim nepoljoprivrednim djelatnostima.

Z. Perušić

Ured

Ured Regionalnog centra za ruralni razvoj nalazi se u Gradskoj kući u Subotici, na prvom katu, u sobi broj 138, a sve dodatne informacije možete potražiti na našoj web stranici www.rkancelarijasu.net

U 2011. moguć državni otkup poljoprivrednog zemljišta?

Direktor Uprave za zemljište Zoran Jeličić izjavio je kako bi Ministarstvo poljoprivrede u siječnju moglo donijeti uredbu o otkupu poljoprivrednog zemljišta od staračkih domaćinstava.

»To je specifična mjera koju je Ministarstvo poljoprivrede i ove godine planiralo proračunom u iznosu od 1 milijun eura, ali nije došlo do njene realizacije«, rekao je Jeličić. Dodao je kako bi se, ukoliko bi ta uredba bila usvojena, kasnije mogla ustanoviti i dodatna apanaža ljudima koji su zemljište prodali državi. Jeličić je rekao kako bi se, uz prosječnu cijenu zemljišta od 2500 do 2600 eura po hektaru, s iznosom od 1 milijun eura, koji nije realiziran proračunom, ove godine moglo kupiti oko 400 hektara.

Značajna potpora agrarnom sektoru

Europska banka za obnovu i razvoj (EBRD) i Banka Intesa Beograd potpisale su ugovor koji podrazumijeva kreditiranje poduzeća koja se bave poljoprivrednom proizvodnjom, u iznosu od 33 milijuna eura. Kreditiranje je zasnovano na novom instrumentu financiranja koji podrazumijeva skladištenje žitarica kao pokriće za odobravanje kredita.

Od početka svog poslovanja u Srbiji EBRD je plasirao preko 2,3 milijarde eura u različite sektore u Srbiji. Od 1991. godine samo

u sektor poljoprivrede EBRD je izravno uložio više od 6 milijardi eura u preko 400 projekata širom centralne i istočne Europe, kao i u bivše republike Sovjetskog Saveza. S ovim projektom investicije EBRD-a u Srbiju dostižu iznos od 1,8 milijardi eura.

Za subvencije vrijedit će računi od 1. listopada

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede će za subvencije po hektaru u 2011. godini prihvatiti fiskalne račune koji su izdani od 1. listopada 2010. godine, kao što je bilo i ove godine, obavještavaju iz Regionalnog centra za ruralni razvoj u Subotici. Ovim će se omogućiti poštovanje proizvodne godine u poljoprivredi i olakšati svim poljoprivrednicima sam postupak prikupljanja fiskalnih računa, s obzirom da se dio kupovine reprod materijala obavlja u jesen.

Što se tiče drugih uvjeta koji će vrijediti za dobivanje subvencija po hektaru u 2011. godini, oni će biti slični uvjetima koji su vrijedili ove godine. Detaljno će biti razrađeni uredbom koja će se donijeti početkom sljedeće godine.

Najvažniji zadatak za poljoprivredne proizvođače u dolazećem razdoblju jest obnova registracije poljoprivrednih gazdinstava, poručuju iz Regionalnog centra. Obnova će se obavljati od 1. veljače do 31. ožujka 2001. u Upravi za trezor, gdje su poljoprivredna gazdinstva i registrirana. Samo će aktivna poljoprivredna gazdinstva imati pravo na subvencije Ministarstva.

REKLAME I OGLASI NA NEPRIMJERENIM MJESTIMA

Nova boja zelenog Sombora

Plakati i oglasi se i dalje postavljaju gdje tko stigne, njima nisu opterećena samo stabla, već i zgrade, a ponekad i prometni znakovi pokraj puta.

Preopterećeni reklamama. Uključimo li televizor, otvorimo li novine, smiješi nam se neki drugi svijet u kojem će svi naši problemi biti riješeni u najkraćem roku, vrlo jeftino. Sjednemo u auto i krećemo svojim poslom, a onda pokraj nas projure autobusi s velikim šarenim reklamnim natpisima. Prolazimo pokraj taksi postaje koje sve više sličje lunaparku zbog velikih svjetlećih reklama na krovovima automobila od kojih se jedva vidi natpis »Taxi«. Vozimo dalje, veliki bilbordi nam odvlače pozornost tijekom vožnje. Ignorirali bismo ih, ali nam se jednostavno nude, ubadaju oči svojim jarkim bojama i veličinom. Zastanemo malo odmoriti se od sveg tog ludila. Možda bi najbolje bilo otići negdje na kavu. Presreće nas student s hrpom letaka. Pravimo se kako ga ne vidimo, ali on ide za nama, vuče nas za rukav i već nam je u ruci reklama koju htjeli-ne htjeli moramo pročitati. Ulazimo u kafić i uzimamo novine i već na naslovnoj stranici blješti reklama. Pročitamo nešto, okrenemo nekoliko stranica, a onda tri-četiri stranice ostavljene isključivo za reklamni prostor. Šalica kave reklamira kavu koju pijemo, dolazi konobar u crnoj kapi s reklamom, a onda odlazimo doma, otvaramo ormarić za poštu gdje opet, među redovitim računima pronalazimo nekoliko reklamnih letaka...

Sve ovo izgleda kao noćna mora, ali nažalost nije. Reklame su postale »nužno« zlo koje nikako ne možemo izbjeći.

GRAD – VELIKI REKLAMNI PROSTOR

Jedan poseban način reklamiranja i oglašavanja postao je noćna mora i za čelnike grada

Sombora. Ovaj grad, nadaleko poznat po zelenilu, po svojim parkovima i dugim drvoredima, pun je reklama, a najbolji prostor za reklame je upravo spomenuto drveće. Na žalost, Sombor nije usamljen slučaj, ali se u ovom gradu sve to pomalo otelo kontroli. Izgleda kako je lijepljenje raznoraznih plakata, obavijesti, ponuda, čitulja i drugih šarenih listića po stoljetnim stablima u koje se neri-

rećen širi i užu centar grada zbog najvećeg prometa potencijalnih konzumenata onoga što ove reklame i oglasi nude, ali nisu pošteđeni niti drugi dijelovi grada, tako da je Sombor postao veliki javni prostor za reklame, od Selenče, pa sve do Šikare.

A, što se najčešće može vidjeti na ovim stablima? Reklame tipa: »Izgubljen pas – nalazicu nagrada«, »Tražite posao? Dođite brzo i jeftino do posla uz

reklamu i prije svega jeftiniji od svijetleće reklame, te su jednostavno na stablo napisali »Hamburgerija«, a kada su upozoreni da takve stvari nisu primjerene, vlasnici su jednostavno, ne znajući kako skinuti boju sa stabla, natpis istom tom bojom prebojili. Ima takvih primjera na stotine, vjerujte.

KAZNENE MJERE

Da je cijela situacija izmaknula kontroli shvatili su i čelnici grada Sombora, te se gradonačelnik *Nemanja Delić* prvi oglašio upozorivši kako će ovakva navika koja ruži grad morati biti suzbijena kaznenim mjerama.

»U kratkom roku postaviti ćemo prostor za oglašavanje, a komunalna inspekcija će kažnjavati sve one koji budu kršili propise«, kaže on najavljujući kako će na odgovornost pozvati i radnike Gradske uprave koji ovu odluku ne budu provodili.

U Somboru od prije postoje mjesta za oglašavanje u neposrednoj blizini središta grada – oko vijenaca i kod crkve Presvetog trojstva, odnosno kod negdašnjeg franjevačkog samostana, ali su i ovi »informatori« opterećeni, te se plakati na njima lijepe jedan na drugi. Prigodom nedavne rekonstrukcije glavne ulice nije poklonjena pažnja prostoru gdje bi građani mogli postavljati svoje obavijesti.

Plakati i oglasi se i dalje postavljaju gdje tko stigne, njima nisu opterećena samo stabla, već i zgrade, a ponekad i prometni znakovi pokraj puta. Što će tek biti u predizbornom vremenu i koliko će oni koji obećavaju sveopću brigu za svoj narod voditi brigu o mjestima gdje će postavljati svoje plakate.

Zlatko Gorjanac

jetko zabadaju maleni čavlići, najjeftiniji način reklamiranja i jedan od boljih načina kako u najkraćem roku doći do što većeg broja onih koji će dotične reklame pročitati. Samim tim je logično da je ovakvim načinom reklamiranja najviše opte-

pomoć agencije...«, »Keramičar lijepi pločice i radi zidarske poslove«, »Prodajem toвне piliće«, »Fizioterapeut masira po kućama – jeftino!«... Neki su se vlasnici »fast food« loka- la dosjetili kako stablo bodoša može biti odličan prostor za

U PAKRACU PREDSTAVLJENA HRVATSKA NACIONALNA ZAJEDNICA IZ SRBIJE

Hrvati u srcu domovine

KPD »Sloga« tradicionalno organizira kulturnu manifestaciju kojom svake godine predstavlja Hrvate izvan domovine s ciljem upoznavanja njihovih kulturnih specifičnosti i problema s kojima se suočavaju u današnjem globaliziranom svijetu

Zajednica protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata, sa sjedištem u Zagrebu, već tradicionalno svake godine organizira brojne manifestacije koje kroz brojna kulturna događanja čuvaju duhovni, nacionalni i kulturološki identitet svoga zavičaja.

U okviru priprema za obilježavanje dvadeset godina svoga postojanja Zajednica je u suradnji s Kulturno-prosvjetnim društvom »Sloga« iz Pakraca organizirala predstavljanje hrvatske nacionalne zajednice iz Republike Srbije. Naime, KPD »Sloga« tradicionalno organizira kulturnu manifestaciju »Hrvati u srcu domovine« kojom svake godine predstavlja Hrvate izvan domovine s ciljem upoznavanja njihovih kulturnih specifičnosti i problema s kojima se suočavaju u današnjem globaliziranom svijetu. Ove je godine predstavljena hrvatska nacionalna manjina u Republici Srbiji.

BOGATA POVIJEST I BAŠTINA

Manifestacija je održana 20. i 21. studenoga u Pakracu, a stanovnici toga drevnog grada imali su priliku kroz dvodnevni program upoznati bogatu povijesnu i kulturnu baštinu Hrvata iz Vojvodine. Tako su kroz nekoliko predavanja učenicima osnovnih i srednjih škola, ali i svi Pakračani, upoznati sa sadašnjim položajem hrvatske nacionalne manjine u Srbiji, te

hrvatskim velikanima s toga prostora, dok je prof. *Davor Martinčić* iz Petrovaradina održao posebno predavanje o životu i ulozi bana *Josipa Jelačića*, jedne od najznačajnijih osoba hrvatske povijesti 19. stoljeća, koji je kao ban Kraljevine Hrvatske, Slavonije i Dalmacije, civilni upravitelj Dalmacije i Rijeke i zapovjednik krajiških pukovnija nakratko formalno ujedinio sve hrvatske zemlje unutar Habsburške Monarhije.

U suradnji s Klubom ljubitelja ručnog rada »Hrvatski pletar« iz Pakraca održane su i radionice izrade slika i predmeta od slame, autentične naivne umjetnosti u tehnici slame ponikloj na sjeveru Bačke, u sastavu narodne umjetnosti bunjevačkih Hrvata. Voditeljica ovih slamarskih radionica bila je *Jozefa Skenderović* iz HKPD-a »Matija Gubec« iz Tavankuta.

»Ove radionice pružile su nam izuzetno zadovoljstvo i čast jer smo bili u prigodi prezentirati dugu i bogatu tradiciju autohtone hrvatske manjine u

Vojvodini, kojoj i same pripadamo«, rekla nam je *Jozefa Skenderović* i dodala kako je slama oduvijek bila jedna od zaštitnih znakova ravnice, oda životu, poetika, sentiment i nostalgija ravnice, vedrina i lepršavost prepuna svjetla što se iz samog sunca pretočilo u krhku bit slame. »Slike od slame nastaju pletenjem i građenjem reljefnih oblika u kombinaciji s linearnim nizanjem i apliciranjem slame na podlogu, a oslikavaju čudesan spoj mašte i realnosti, pomalo već zaboravljene prizore ravnice, salaša i bunjevačkih običaja«, pojasnila nam je tehniku izrade slika od slame *Jozefa Skenderović*, dok je predsjednica »Hrvatskog pletara« *Ljubica Brkašić* izrazila svoje zadovoljstvo viđenim, ali i iznenađenje iznimnom posjećenošću tih radionica.

CJELOVEČERNJI KONCERT PETROVARADINACA

»Svako vrednovanje tradicije i aktivnosti koje upućuju na nje-

govanje dostojanstva naše prošlosti hvale su vrijedne aktivnosti, jer svi smo mi sudionici, ali i kreatori naše, hrvatske kulturne baštine«, rekla je *Ljubica Brkašić* i još jednom zahvalila gošćama iz Tavankuta na prigodi da se i osobno uvjeri koliko hrvatska tradicijska kulturna baština duboko živi u srcima bačkih Hrvata.

Centralni događaj manifestacije »Hrvati u srcu domovine« bio je cjelovečernji koncert HKPD-a »Jelačić« iz Petrovaradina na kojem je nastupio Veliki pjevački zbor pod ravnanjem *Vesne Kesić Krsmanović* i Tamburaški orkestar »Patoka«, a voditelj je bio *Perica Pifat*.

Kako bi sve bilo u znaku vojvođanskih Hrvata i nedjeljnu je svetu misu predvodio vlč. *Stjepan Barišić* iz Petrovaradina, upravitelj svetišta u Tekijama.

Predsjednik HKPD-a »Jelačić« *Josip Pokas*, kao i predsjednik KPD-a »Sloga« *Damir Špančić* te voditeljica projekta »Hrvati u srcu domovine« *Dubravka Špančić* nisu krili svoje zadovoljstvo uspješnošću manifestacije na kojoj su vojvođanski Hrvati prezentirali svoje bogato tradicijsko naslijeđe, bogatstvo svoje kulture i običaja koje su generacijama stvarali i njegovali u burnim stoljećima provedenim u širokoj ravnici i koji su ostavili dubok, neizbrisiv trag u širokoj lepezi hrvatske kulture.

Zlatko Žužić

Pjevački zbor HKPD-a »Jelačić« iz Petrovaradina

IZLOŽBA U ČAST DANA GRADA OSIJEKA

U suradnji Državnog arhiva u Osijeku i Historijskog arhiva Subotice u Galeriji Waldinger u Osijeku otvorena je izložba gradskih kuća Subotice. Riječ je o čak tri gradske kuće u dugoj povijesti grada na sjeveru Bačke, iz 1751., 1828. i 1910. godine.

Baš taj podatak istaknula je i dogradonačelnica Osijeka *Danijela Lovoković* otvarajući izložbu u čast Dana grada, a to će biti uskoro, 2. prosinca, te je dodala kako ovako važne građevine ne predstavljaju sebe same u arhitektonskom smislu, već u onom društvenom, jer tu ljudi rade, borave, donose se važne odluke kako za grad tako i za građane, tu se slave važni nadnevc, bilo iz povijesti, graditeljstva, gospodarstva, kulture i sporta.

DUGOTRAJNA SURADNJA SA SUBOTICOM

U uvodnoj je riječi ravnatelj Državnog arhiva u Osijeku prof. dr. *Stjepan Sršan* naglasio dugotrajnu suradnju sa Suboticom na svim poljima, i baš je zato ova izložba prva u nizu manifestacija u obilježavanju Dana grada, ali je želio naglasiti i činjenicu da je i Osijek, nakon proglašenja slobodnim i kraljevskim gradom, izradio projekt izgradnje vijećnice i donio odluku o lokaciji, a cijeli je kompleks nazvan vijećničkim trgom, no tada su došli novi prioriteti - vodovod, kana-

Posjetiteljima je predloženo 50-ak panoa, arhitektonskih rješenja, ali i fotografija o izgradnji sve tri gradske kuće, prve od 1751., druge od 1828. godine i ove posljednje, koja je i danas u funkciji, prije sto godina, 1910. godine

lizacija, elektrana, tramvaj, prometnice, a na mjestu određenom za gradsku kuću nikao je Dom zdravlja, koji i danas tu stoji.

U ime Gradskog vijeća Subotice posjetitelje je pozdravio *Slobodan Čamprag*, zadužen za područje kulture i obrazovanja. Pozdravio je sve bolju suradnju Subotice i Osijeka, a ovakvi susreti imaju već razinu tradicionalne razmjene ljudi i dobara. Izrazio je i zadovoljstvo da se ova izložba, potaknuta stotom obljetnicom Gradske kuće u Subotici, danas može vidjeti u Osijeku, jednako tako i za Dan grada prijatelja. Gradske su kuće oduvijek bile simboli grada, a posebice ova današnja, čiji se toranj vidi još od Bajmoka.

U ime Ministarstva kulture Republike Hrvatske skupio se

obratio mr. *Branko Kaleb*, izaslanik ministra *Bože Biškupića*, te izrazio zadovoljstvo dostignutim stupnjem suradnje sa susjednom Vojvodinom i istaknuo da Ministarstvo pruža potporu svakoj suradnji i to značajnim sredstvima, pa je tako do dana današnjeg za izdavačku djelatnost odvojilo 804 tisuće kuna, za njegovanje kulturnih djelatnosti još 400 tisuća, a osječke su institucije iz oblasti kulture znale participirati za ta sredstva svojim projektima.

PREDSTAVLJANJE IZLOŽBE

I na kraju, ravnatelj Historijskog arhiva Subotice *Stevan Mačković* predstavio je posjetiteljima izložbu i poveo ih u razgledanje. Zahvalio je na suradnji i

Državnom arhivu i Gradskom poglavarstvu Osijeka što im je omogućeno da svoju izložbu predstave i građanima Osijeka, tim prije jer je ona i u Subotici otvorena za Dan grada, 3. rujna, a evo, Osječani će je vidjeti neposredno prije svoga Dana grada, 2. prosinca. Posjetiteljima je predloženo 50-ak panoa, arhitektonskih rješenja, ali i fotografija o izgradnji sve tri kuće, prve od 1751., druge od 1828. godine i ove posljednje, koja je i danas u funkciji, prije sto godina, 1910. godine, a pohvalio se kako u okviru Gradske kuće djeluje i Historijski arhiv.

Prigodan program izveli su učenici Glazbene škole *Franje Kuhača*.

Slavko Žebić

JUGOTON - CROATIA RECORDS d.o.o.
 Sremska Kamenica, Branka Ćopića 12
 jugotoncrorec@gmail.com
 www.crorec.hr

Prodavnica BEOGRAD
 Nušićev 27
 011 322 53 62

Prodavnica SUBOTICA
 Matka Vukovića 5
 024 522 920

www.jugoton.rs

office@jugoton.rs

BOGATA SJEĆANJA UMIROVLJENOG RIBARA JOSIPA VIDAKOVIĆA

Romantičar s dunavskih valova

Alas postao iz nužde, a vremenom upoznao sve čudi Dunava i zavolio ribarski posao

Piše: Ivan Andrašić

Jedan od posljednjih romantičara s dunavskih valova, bivši alas, 78-godišnji *Josip Vidaković* svoje umirovljeničke dane provodi u obiteljskoj kući u Sonti. Iz zadovoljstva obrađuje mali vinograd i povrtnjak, a za obiteljske potrebe uzgaja perad i sitnu stoku. Vrlo često u dugim večerima prebire po sjećanjima i starim fotografijama, u mislima se vraća rijeci svoje mladosti.

»Veći dio života proveo sam na vodi, družeći se s čudima Dunava, a od 1980. godine lovio sam ribu u jezerima ribnjaka apatinskog 'Jedinstva'. U Šumskom gazdinstvu 'Jelen', u ribarskoj centrali na Staklari uposlio sam se 1964. godine. Mlad, željan posla i zarade, prijavio sam se odmah nakon služenja vojske. Primljen sam i bio sam presretan. Društvo je

bilo šaroliko. Radili smo i uz rad učili od starih ribara. Bilo nas je iz Sonte, Apatina, Aljmaša, Bogojeva i Bijelog Brda. U 'Jelenu' je tada bilo više od 300 ribara, na našoj centrali radilo nas je 10 do 12. Moj izravni majstor bio je legendarni ribar iz Bogojeva *Gabor Lovas*. Od njega sam puno naučio, ne samo o tehničkoj strani ribolova, nego uopće o životu na rijeci, a tek kasnije sam spoznao nešto i o općoj životnoj filozofiji«, prisjeća se Josip.

ŽIVOT NA VODI

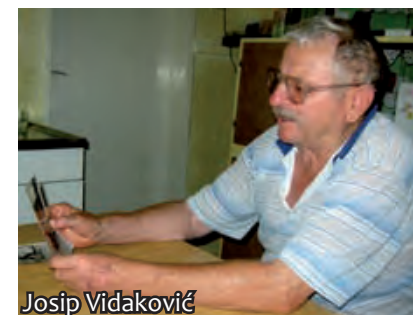
Ekipa u kojoj je radio izlovljavala je ribu na području od granice s Mađarskom do Boroava. Radilo se naporno, po svakvim vremenskim uvjetima. »Nismo imali klasično radno vrijeme. Ustajali smo i izvezli

se na vodu obično oko pola sata iza ponoći. U to vrijeme povlačili smo velike alate, kao što su: alov, laptaš, buvar i setka. Veliki ribarski alat dobio je naziv po svojim velikim dimenzijama, kao i po većem broju angažiranih ribara prigodom ribolova ovim ogromnim mrežama. Za uporabu velikog alata bila je potrebna ribarska družina koja je brojala od 6 do 12 članova i veliki laptaški čamac«, pojašnjava Josip i nastavlja priču o radnom danu ribara: »Vratili bi se na doručak, malo odrijemali, pa nastavili izlov s malim, ili kako smo ih zvali, letećim alat-kama. I ovaj alat dobio je naziv po dimenzijama, a bio je pogodan za rad jednoga, najviše dva ribara, uz uporabu isključivo malog ribarskog čamca, čikle. U grupu malih ribarskih alata ubrajaju se: metlica, blak, zagažanj, vrške, keca, trbok, greblje, mala sačma, rogač, ostve, čerenac, vaga, koce, poklapači, samica, struk. Dio navedenih alatki postavljao bi se u vodu podnoć, a dizao ujutro.« Zbog radnog vremena i velike udaljenosti ribari nisu putovali svakoga dana na posao i s posla. »U centrali je u svako doba morala biti ribarska ekipa. Tako smo se sami organizirali, pa bi onaj, koji na posao dođe ponedjeljkom u ranu zoru kući odlazio u srijedu u 14 sati, a vraćao bi se u četvrtak ujutro do 6 sati. Radili smo i subotom, a nedjeljom je vani ostajao samo dežurni

ribar. Hranili smo se kolektivno. Razumljivo, najčešća hrana bila nam je riba, a ponekad bi se i nešto od sitne divljači ulovilo u zamke koje smo postavljali. Od kuće smo donosili suhomesnate proizvode, meso, grah, povrće, brašno. Jela smo najčešće pripremali u kotliću. Od naših majstora, starih alasa, naučio sam pripremati puno vrsta jela, a iskreno, i danas mi je najveći užitek kad mi se okupe djeca sa svojim obiteljima, pa se nad vatrom zanjše kotlić«, sjetno priča Josip.

VELIČANSTVENI NEMIRI

O alasima i njihovom romantičnom životu isplevane su mnoge pjesme, ispričane su mnoge pripovijesti. No, poput bilo kojega posla i rad alasa ima svoju težu i ružniju stranu. »Najljepše je kad po lijepom vremenu ostaneš dežurati u centrali, pa ti dođe poneki gost i raspredne priču o romantici koju u svemu vezanom za rijeku vidi. No, priroda ima svoje čudi, koje baš i nisu romantične. Oluje u dunavskim šumama znaju biti

Josip Vidaković

U ribarskoj centrali se ostajalo nekoliko dana

vrlo opasne. Voda kad naraste i podivlja, najveličanstvenija je pojava koju sam u životu vidio. Poplave polovicom šezdesetih godina prošloga stoljeća pratio sam iz čamca i to je nešto najjezovitije što sam proživio. S druge strane, od starih kolega naučili smo prepoznavati sve signale prirode koji nagovješćuju većinu događanja. Po glasanju ptica ili kreketanju žaba, po huku ili toplini vjetrova koji pušu, možete zaključiti kada će rijeka nađoći i kada će ulov sigurno biti dobar. To se kroz neko vrijeme u čovjeku ukorijeni i neosjetno pretvori u nagon kojega je, ne razmišljajući, potrebno samo slijediti i praktično ne možete pogriješiti. Josip je bio i član ekipa koje su svojedobno izlovljavale i trofejne uzorke »dunavskih nemani«. »Zimi 1964.-1965. godine lovili smo doista velike somove. U jesenskom izlovu na staroj Dravi, u području Sarvaša izlovili smo dosta somova težine i do 84-85 kilograma. U ono vrijeme još nije bilo puno umjetnih ribnjaka, pa je potražnja za kvalitetnom ribom bila velika. Najveći dio ulova plasirao se na tržište u svježem stanju, a viškove smo usoljavali, pa je i to imalo svoju prođu«, kaže Josip.

Svoju karijeru dunavskog alasa Josip Vidaković je završio 1980. godine. »Dunav sam nerado ostavio, u međuvremenu sam ga toliko zavolio, da je postao dio mogega bića. No, kako su mi djeca odrastala, dom me je sve više privlačio. Na imanju apatinskog 'Jedinstva', na potezu između Sonte i Svilujeva izgrađen je ribnjak. S radom je počeo 1977. godine, a ponude za uposlenje bile su otvorene za sve ribare u okolici.

»Dugo sam se lomio između emotivnog i praktičnog i na koncu, 1980. godine, prebacio se na ribnjak, gdje sam i dočekaо umirovljenje 2001. godine. Istina, na ribnjaku je na neki način bilo lakše, imali smo, uvjetno rečeno, nekakvo normalno radno vrijeme - subote, nedjelje i blagdani bili su slobodni. Svih tih godina tijekom sam bio u novoj sredini, ali srcem i dušom na Dunavu. Najzadovoljniji su bili supruge i djeca, jer je sada obitelj bila na okupu svakoga dana«, završava svoju priču Josip.

ZGRADA DJEČJEG VRTIĆA U SONTI BIT ĆE SANIRANA

Savjet MZ donirao 120.000 dinara

Savjet Mjesne zajednice Sonta odlučio je izdvojiti 120.000 dinara za potrebe sanacije dječjeg vrtića u ovom mjestu. Radni sastanak ravnateljice PU »Pčelica« Apatin Biljane Polovine, odgojitelja Veljka Bačića i Tanje Dželetović s tajnicom MZ Sonta Renatom Kuruc, održan je u povodu te donacije Savjeta MZ Sonta za prioritete potrebe dječjeg vrtića. »Svjesni trenutne financijske krize na svim razinama i urgentnih potreba za sanacijom pojedinih dijelova zgrade vrtića u Sonti, članovi Savjeta su na inicijativu odgojitelja Veljka Bačića donijeli odluku o izdvajanju ovoga iznosa iz sredstava mjesnog samodoprinos. Ljetos urađenim zahvatima znatno je poboljšana toplotna izolacija prostorija u kojima djeca borave, a ovih će dana biti renoviran i sanitarni čvor, koji je u katastrofalnom stanju. Sukladno svojim mogućnostima Savjet će i ubuduće poduzimati ovakve akcije, kako bismo sončanskoj djeci omogućili što bezbrižnije djetinjstvo«, rekla je tajnica MZ Renata Kuruc.

»Suradnja s tijelima lokalne vlasti oduvijek nam je bila prioritet. Ostvareno u Sonti jako je

pozitivno, prije svega za ovu djecu. Ova gesta Savjeta MZ pokazala je svima koliko Sončani skrbe o svojoj djeci i to je najbolja investicija u budućnost«, kaže ravnateljica Biljana Polovina.

Ivan Andrašić

MJEŠTANI PLAVNE SE ODLUČILI ZA RAZVITAK SELA

Uveden novi samodoprinosa

Stanovnici Plavne su na referendumu održanom od 18. do 21. studenoga odlučili da se uvede novi samodoprinosa za ovu mjesnu zajednicu. Novi samodoprinosa uvodi se za razdoblje od 1. siječnja 2011. do 31. prosinca 2015. godine radi osiguranja novca za zadovoljavanje zajedničkih potreba i interesa MZ Plavna i obavljanja poslova predviđenih u programu.

Novac iz samodoprinososa bit će uporabljen za: asfaltiranje betonskih cesta u selu, proširenje i asfaltiranje ceste u Ulici bratstva i jedinstva od Lovačkog doma do ciglane, izradu projekta kanalizacije za cijelo selo, rekonstrukciju vodovodne mreže, održavanje nogostupa, održavanje komunalnih objekata i groblja, uređenje atarskih cesta i lenija, proširenje električne mreže i održavanje javne rasvjete, dotaciju udrugama i sportskim organizacijama, te za redovitu djelatnost Mjesne zajednice.

Od ukupno upisanih 1078 građana u birački popis, glasalo je 630 građana ili 58,44 posto. Za referendumski prijedlog izjasnilo se 558 građana ili 88,57 posto, što je 51,76 posto od ukupnog broja stanovnika s pravom glasa upisanih u birački popis.

Z. P.

SAVJET MZ STANIŠIĆ ODBIO PODRŽATI ZAJEDNIČKO OBILJEŽAVANJE DOSELJENJA DALMATINACA S HKD »VLADIMIR NAZOR«

Skupa tek dogodine

HKD »Vladimir Nazor« iz Stanišića podnio je zahtjev Savjetu MZ Stanišić da se projektom »Vlak bez voznog reda«, zajednički obilježi organizirano doseljavanje Dalmatinaca u Stanišić. Savjet MZ odlučio je, međutim, ne podržati proslavu ove godine, zbog kratkih rokova za pripremu proslave. Izražena je, ipak, spremnost da se obilježavanje obljetnice uvrsti u proračun

za sljedeću godinu i da MZ sudjeluje u proslavi obljetnice u prosincu 2011.

HKD »Vladimir Nazor« će ove godine proslaviti obljetnicu organiziranjem okruglog stola u suradnji sa Hrvatskim nacionalnim vijećem i Zavodom za kulturu vojvodanskih Hrvata u Subotici.

Savo Tadić

Razaranje i obnova

Vukovarski kontrapunkti

Simbol je u starini (od grčke riječi *symbolon*) označavao dogovoreni predmet kao znak raspoznavanja neke skupine, tajnog društva i sl. Prema klasičnoj definiciji, i danas opće prihvaćenom shvaćanju, simbol je apstraktni ili materijalni znak koji označava neki pojam, koji podsjeća ili upućuje na njega. On u sebi sadrži prikriveni smisao i utjelovljuje, tj. materijalizira taj pojam koji se negdje u nutрини osjeća i nazire.

Tako je, nažalost, i grad Vukovar prije devetnaest godina postao simbolom: razaranja, ljudske patnje, nasilne smrti, očaja i zla (pisanog malim ili

velikim slovom, svejedno), jer studenog 1991. zlo više nije bilo tek mogućnost ili manjak dobra, nego je ono postalo bitak, opipljiv i ostvaren u konkretnome prostoru i vremenu.

Nakon tolikih godina Vukovar je još uvijek simbol, ali ovoga puta – stalnog i mukotrpnog nastojanja da se obnovi porušeno, započne suživot, povrati izgubljeni sjaj, zaliječe rane, napokon pokopaju mrtvi i s nadom krene u budućnost. Ove fotografije pokušavaju predočiti tu dihotomiju vukovarske svagdašnjice, koje u konačnici ipak čine kontrapunkte (suprotnosti) životne skladnosti.

Starost i mladost

Živi i mrtvi

MLADEŽ DSHV-A U VUKOVARU

Kolona sjećanja

Članovi Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini podružnice Srijem – *Dario Španović, Zlatko Načev i Mario Vrselja*, skupa s članovima Hrvatske demokratske zajednice općine Tompojevci, 17. studenoga sudjelovali su u paljenju lampiona duž cesta u Berku u znak sjećanja na poginule tijekom Domovinskog rata. Sljedećeg dana članovi Mladeži DSHV-a podružnice Srijem posjetili su Vukovar, gdje su sudjelovali u mimohodu u Koloni sjećanja od Opće bolnice do Memorijalnog groblja. Nakon svete mise mladež je posjetila teško oštećenu franjevačku crkvu sv. Filipa i Jakova.

D. Š.

Radosti
tuga

U KOLONI SJEĆANJA U VUKOVARU I DUŽNOSNICI DZH

Oprostiti treba,
ali zaboraviti se ne smije

U obilježavanju 19. obljetnice pada Vukovara sudjelovali su i dužnosnici Demokratske zajednice Hrvata, predvođeni predsjednikom stranke *Đorđem Čovićem*, dopredsjednikom *Mirkom Tumbasom* i članom predsjedništva *Mirkom Vidićem*.

U priopćenju DZH navodi se kako su većinom svi složni da oprostiti treba, ali se ne smije zaboraviti, te da se treba okrenuti budućnosti i osigurati sretniju budućnost. »Pokazalo se kako su specifične hrvatsko-srpske razlike ponovno došle do izražaja, jer su se u koloni sjećanja nalazili Hrvati, dok vukovarskih Srba nije bilo ni na ulicama« ocjenjuje predsjednik DZH *Đorđe Čović* koji je uvjeren da će do pomirbe u Vukovaru doći, no da je za to potrebno još vremena i da su to složeni procesi za koje je potrebno dulje vrijeme.

H. R.

VUKOVAR – 19 GODINA POSLIJE

»Nalazimo se u gradu koji je bio opustošen i razoren, ne jednom prirodnom katastrofom, potresom, poplavom ili požarom, nego ljudskim zlom – katastrofom ljudskosti. Bolno je sjećanje na ubijene branitelje i civile u Vukovaru i na Ovčari, ali još je bolnija i žalosnija pomisao da je takva razaranja i pogubljenja mogao učiniti čovjek. Gotovo je nevjerovatno koliko čovjek može pasti ispod razine svoga dostojanstva, koliko može biti nečovjek kad ideologija pomrači um i sljepoća zla zahvati srce«, istaknuo je u prigodnoj propovijedi splitski nadbiskup *Marin Barišić* tijekom mise na vukovarskome Memorijalnom groblju žrtava Domovinskog rata u četvrtak 18. studenoga, koju je predvo-

dio u sklopu Dana sjećanja na žrtvu Vukovara 1991. godine.

U misi su koncelebrirali: domaćin osječko-đakovački nadbiskup dr. *Marin Srakić*, biskup srijemski *Đuro Gašparović* i pomoćni biskup *Đuro Hranić* i osamdesetak svećenika, uz sudjelovanje najviših državnih dužnosnika, predstavnika hrvatske vojske i policije, te dvadesetak tisuća hodočasnika iz cijele Hrvatske i inozemstva – rodbina i prijatelji poginulih i nestalih civila i branitelja, braniteljske udruge, zarobljeni i nasilno odvedeni, invalidi, učenici srednjih i osnovnih škola, djeca, mladi i mnogi drugi. U nastavku propovijedi nadbiskup Barišić pozvao je na opraštanje i pomirenje: »Sa svojim žrtvama i ranama na duši i tijelu, s toli-

kim roditeljima, očevima, majkama, suprugama i djecom, s bolnim ranama onih koji još uvijek tragaju za grobom svojih najmilijih, zbog njih i u ime svih njih Vukovar i danas vapi i moli. Ne osvetnički, nego oprosnički i istinoljubivo, s molitvom koju svi mi ovdje okupljeni zajednički izričemo: O Bože, oslobodi nas i sve ljude pomračenosti uma! Prosvijetli srca svih ljudi i udalji ih od sljepoće zla i mržnje! To je i vapaj, štoviše krik i svih poginulih, na bilo kojoj strani i od bilo čije zloćom zaslijepljene i vođene ruke.«

Prije mise vijence u počast poginulima položili su predsjednici: Republike Hrvatske dr. *Ivo Josipović*, Hrvatskog sabora *Luka Bebić* i Vlade *Jadranka Kosor*, te brojna

druga izaslanstva i udruge.

Dani sjećanja na žrtvu Vukovara 1991. koji su ove godine održani pod motom: »Vukovar - pobjednik jer je žrtva«, započeli su još 6. studenoga a završeni 20. studenoga, i tijekom ta dva tjedna organizirana su brojna događanja.

Po procjenama iz vukovarske bolnice, tijekom agresije i okupacije Vukovara ubijeno je ili poginulo oko 3600 branitelja i civila. U koncentracijske logore u Srbiju odvedeno je oko 7000 zarobljenih hrvatskih branitelja i civila, a iz grada je prognano oko 22.000 Hrvata i ostalih nesrba. Na popisu zatočenih i nestalih osoba u Domovinskom ratu još uvijek je 310 osoba s vukovarskog područja.

Tekst i fotografije: Tomislav Vuković

KRONOLOGIJA od 26. studenoga do 2. prosinca

26. STUDENOGA 1743.

Bačka županija je stavila pod svoju jurisdikciju i zaštitu varoš Svetu Mariju (Suboticu). Istodobno je u nju kao izaslanike uputila *Valentina Adamovića* i *Györgya Kereskényija*, s ciljem da izglade razmirice do kojih je došlo između žitelja, te da čelnicima Raca (Srba) priopće kako će biti preselejeni u druge krajeve, ako ne prihvate civilni način života.

26. STUDENOGA 1884.

Gimnazijski kateheta *Bartul Matković* izabran je za župnika bajmočke župe. Mjesec dana kasnije za katehetu je postavljen *Pavao Pajo Kujundžić*.

26. STUDENOGA 1918.

Umro je *Gustáv Toncs*, gimnazijski profesor, javni djelatnik, osnivač Slobodnog liceja, a 1907. Više trgovačke škole. Autor je više književnih studija i eseja.

27. STUDENOGA 1830.

Popisom je utvrđeno da Subotica s okolicom ima 33.667 žitelja. Tijekom godine rođeno je 1.558 djece, a umrlo 1.007 osoba. U gradu radi 8 mesnica, a svakom mesaru pripada 50 lanaca pašnjaka. Zakupci za zemlju plaćaju po jedan zlatnik.

27. STUDENOGA 1848.

Pojavio se prvi broj mađarskih novina »Honnunk Állapota« (»Stanje naše domovine«). Urednik i nakladnik ovoga tjednika (također i kalendara) bio je svećenik *Ferenc Szép*.

27. STUDENOGA 1927.

Na trgu ispred Gradske kuće otkriven je spomenik samo-

zvanom caru *Jovanu Nenadu Crnom*, podignut u povodu 400. obljetnice njegove pogibije. Spomenik je izradio glasoviti kipar *Petar Palavičini*.

28. STUDENOGA 1924.

Svećenik *Blaško Rajić* objavljuje osnutak Vojvođanske pučke stranke. Time se dotadašnja Bunjevačko-šokačka stranka, utemeljena 15. rujna 1920. raspala na dva dijela, a na njezinu čelu je odvjetnik dr. *Mirko Ivković Ivandekić*, koji ostaje vjeran izvornim načelima. Raskol se prenio na Sombor i druga mjesta s hrvatskim življem.

28. STUDENOGA 2002.

Pozdravnim govorom gradonačelnika Subotice *Istvána Ispánovicsa* i izlaganjem *Lazara Merkovića* o liku i djelu *Balinta Vujkova* u Velikoj vijećnici Gradske kuće započeo je prvi, dvodnevni simpozij – »Dani Balinta Vujkova« – posvećen stvaralaštvu ovoga sakupljača, obrađivača i tumača narodne predaje u podunavskih Hrvata, ponajprije Bunjevaca i Šokaca.

29. STUDENOGA 1763.

Razgnjevljen memorandumom subotičkih franjevaca, koji odbijaju stanovite zahtjeve Kaločke nadbiskupije glede prikupljanja milodara, te drugih davanja i nadležnosti nad ovdašnjom rimokatoličkom crkvom, nadbiskup *József de Battyán* pismom sugerira Gradskom vijeću neka razmisli o prijedlogu za podizanje nove crkve i župnog dvora. Franjevcima, pak, prijeti oduzimanjem župe – što je deset godina kasnije i ostvario.

29. STUDENOGA 1871.

Ministarstvo unutarnjih poslova odobrilo je rad »Subotičke kazališne udruge«, za čijeg je predsjednika izabran *Augustin Kovačić*. U njezinim je pravilima, među ostalim, utvrđeno da se na pečatu nalaze »...dvije savijene maske...«.

29. STUDENOGA 1922.

Rođen je *Ivo Popić*, kulturni djelatnik i spisatelj. Više godina bio je ravnatelj Dječjeg kazališta. Objavio je osam knjiga, poglavito pjesama i kratkih priča za djecu, te monografiju o likovnim umjetnicima ovoga podneblja.

30. STUDENOGA 1765.

Gradsko vijeće Svete Marije (Subotice), povlaštene komorske varoši, uputilo je u Beč vijećnike *Luku Vojnića* i *Josipa Mamužića*, da ondje urgiraju predstavku o stjecanju statusa – slobodnog kraljevskog grada. Subotički su predstavnici bili ovlašteni obećati Komori, uz već postojeće obveze, još 8 do 10 tisuća forinti na godinu.

30. STUDENOGA 1987.

Umro je *Ante Jakšić*, književnik, gimnazijski profesor hrvatskog jezika i književnosti (Travnik, Tuzla, Subotica,

Osijek, Gospić, Karlovac, Zagreb i dr.). Objavio je dvanaest knjiga stihova, četiri romana i zbirku pripovijedaka. Suradivao je u vodećim književnim časopisima i mnogim listovima, među ostalim u Bunjevačkom kolu, Klasju naših ravni, Subotičkoj Danici, Rukoveti, Subotičkim novinama i dr.

1. PROSINCA 1789.

Subotičkim Židovima je odobrena izgradnja hrama. Deset godina kasnije ova dozvola im je obnovljena, ali nema podataka kako je izgrađena njihova prva bogomolja u gradu.

1. PROSINCA 1945.

Izabrana je uprava novoutemeljenog Hrvatskog fiskulturnog društva »Građanski«. U Upravni odbor izabrani su: *Andrija Kujundžić Čiča* (predsjednik), *Stjepan Šarčević*, *Ivan Milanković* i *Bogdan Ognjanov* (potpredsjednici), *Antun Bartolović*, *Lojzija Rudinski* i *Slavko Kurbanović* (tajnici).

2. PROSINCA 1971.

U Likovnom susretu otvorena je velika izložba poznatog subotičkog slikara *Gustava Matkovića*, vrsnog portretista i pejzažista.

2. PROSINCA 1991.

U Subotici se, pogotovu u višim zgradama, osjetio zemljotres, koji je u 9 sati i 48 minuta teško pogodio oblast oko Temišvara u Rumunjskoj. U našem gradu nisu evidentirane veće štete.

Književna večer Nevena Ušumovića u Subotici

SUBOTICA – Književna večer *Nevena Ušumovića*, u okviru koje će biti predstavljena njegova posljednja zbirka priča »Makovo zrno«, bit će održana večeras (petak, 26. studenoga) u 19 sati u čitaonici Gradske knjižnice u Subotici. Sudionici su, uz autora, književni kritičar *Vladimir Arsenić* i publicist *Tomislav Žigmanov*. Moderator je publicist *Dragan Rokvić*.

Neven Ušumović je rođen 1972. godine u Zagrebu, a odrastao je u Subotici. Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu diplomirao je filozofiju, komparativnu književnost i hungarologiju. Objavio je zbirku priča »7 mladih« (Naklada MD, Zagreb, 1997), »Roman kratkog daha«, »Ekskurzija« (Naklada MD, Zagreb, 2001), zbirku priča »Makovo zrno« (Profil International, Zagreb, 2009). S mađarskog je prevodio *Bélu Hamvasa*, *Ferenca Molnára*, *Pétera Esterházyja* i *Ádáma Bodora*. Uvršten je u američku antologiju »Best European Fiction« (Dalkey Archive Press, Champaign, Illinois, 2010), koju je uredio Aleksandar Hemon. Ravnatelj je Gradske knjižnice u Umagu.

Radni susret predstavnika hrvatskih kulturnih udruga

SUBOTICA – Hrvatsko nacionalno vijeće i Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata organiziraju radni susret predstavnika hrvatskih kulturnih udruga u Vojvodini, koji će biti održan sutra (subota, 27. studenoga) u sjedištu HNV-a (Preradovićeve 13) u Subotici.

Teme susreta su: planiranje programskih aktivnosti udruga u kulturi za 2011. godinu, problemi i pomoć u preregistraciji udruga, te upoznavanje udruga s novim vodstvom HNV-a.

ZKM i Montažstroj na festivalu Desire Central Station

SUBOTICA – U okviru kazališnog festivala Desire Central Station sutra (subota, 27. studenoga, Scena Jadran, 19 sati) gostovat će Zagrebačko kazalište mladih (ZKM) s predstavom »Generacija 91.-95.« nastalom po motivima romana »Jebo sad hiljadu dinara« *Borisa Dežulovića*. U predstavi glume polaznici dramskog studija učilišta Zagrebačkog kazališta mladih, a redatelj je *Borut Šeparović*.

U nedjelju, 28. studenoga (scena Jadran, 19 sati), publika će imati priliku vidjeti predstavu »Vatrotehnica 2.0« u izvedbi zagrebačke trupe »Montažstroj«, također u režiji Boruta Šeparovića.

Drugi međunarodni kazališni festival Desire Central Station, s podnaslovom North/South, održava se u Subotici od 22. do 29. studenoga i na njemu sudjeluju teatri i kazališni umjetnici iz Mađarske, Hrvatske, Rusije, Njemačke, Francuske, Turske, Bugarske i Srbije.

Godišnji koncert TO HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta

TAVANKUT – Godišnji koncert Tamburaškog orkestra HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta bit će održan u subotu, 27. studenoga, u sportskoj dvorani osnovne škole u Donjem Tavankutu. Solisti će biti *Boris Godar* i *Bernadica Vojnić Mijatov*. Uz domaćine, na koncertu će nastupiti i gosti iz Republike Hrvatske – Tamburaški orkestar Glazbene škole iz Požege. Koncert počinje u 19 sati, a cijena ulaznice je 100 dinara.

Jesenski koncert HGU Festival bunjevački pisama

SUBOTICA – Jesenski koncert tamburaških orkestara Hrvatske glazbene udruge »Festival bunjevački pisama« bit će održan u nedjelju, 28. studenoga, u Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici, s početkom u 19 sati. Ovim će koncertom biti obilježena prva godina postojanja i rada udruge, a bit će promoviran i nosač zvuka te DVD s pjesmama izvedenim na ovogodišnjem X. festivalu bunjevački pisama. Na koncertu će nastupiti Dječji i Veliki festivalski orkestar, kao i gosti iz Republike Hrvatske, Tamburaški orkestar Glazbene škole iz Požege.

Ulaznice za koncert po cijeni od 200 dinara mogu se kupiti pozivom na telefon 060/016-11-67 ili prije početka koncerta.

Gibonni 1. prosinca u Subotici

SUBOTICA – Popularni hrvatski pjevač *Zlatan Stipišić Gibonni* održat će koncert u Subotici u srijedu, 1. prosinca, u Dvorani sportova. Ulaznice za koncert koštaju 2200 dinara, a mogu se kupiti u prostorijama HKC-a »Bunjevačko kolo« (telefon 024/555-589). Koncert organizira Organizacijski odbor »Dužijance«.

Koncert »Impresije iz zavičaja – izbor iz glazbenog opusa Josipa Andrića«

SUBOTICA – Koncert pod nazivom »Impresije iz zavičaja – izbor iz glazbenog opusa Josipa Andrića« bit će održan u idući petak, 3. prosinca, s početkom u 19 sati u Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici. U programu sudjeluju: *Neda Marijanović* (klavir), *Martin Nimčević* (violina), *Maja Nimčević* (violina), zbor HKUPD-a »Matoš« iz Plavne, Festivalski tamburaški orkestar HGU Subotica, Dječji festivalski tamburaški orkestar HGU Subotica, Tamburaški orkestar HKPD-a »Matija Gubec« iz Tavankuta.

Organizator koncerta je Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, a pokrovitelji su Grad Subotica i Generalni konzulat RH u Subotici.

Ministarstvo kulture objavilo natječaj za projekte

BEOGRAD – Ministarstvo kulture Republike Srbije objavilo je natječaj za prikupljanje prijedloga za financiranje ili sufinanciranje projekata u kulturi, kao i projekata umjetničkih, odnosno stručnih i znanstvenih istraživanja u kulturi za 2011. godinu.

Natječaj se odnosi na projekte iz područja: književne manifestacije i nagrade; nakladničke djelatnosti - periodičnih publikacija iz područja umjetnosti i kulture; glazbe; likovne i vizualne umjetnosti; primijenjene umjetnosti, arhitekture i multimedija; scenskog stvaralaštva i interpretacija; kinematografije i audio-vizualnog stvaralaštva. Također, mogu konkurirati projekti u oblastima: znanstveno-istraživačke i edukativne djelatnosti u kulturi; izvornog narodnog, amaterskog stvaralaštva i očuvanja nematerijalnog kulturnog naslijeđa; kulturne djelatnosti nacionalnih manjina u Srbiji; kulturne djelatnosti Srba u inozemstvu; kulturne djelatnosti osoba s invaliditetom; kulturne djelatnosti djece i za djecu i mlade.

Pravo sudjelovanja na natječaju imaju ustanove, umjetničke i druge udruge, organizacije, pravne osobe, kao i pojedinci s teritorija Srbije. Uz sve formulare neophodne za podnošenje prijave, integralni tekst natječaja može se naći i na internetskoj stranici ministarstva - www.kultura.gov.rs. O izboru projekata odlučivat će povjerenstvo sastavljeno od priznatih umjetnika i stručnjaka, a rezultati će biti objavljeni na sajtu Ministarstva kulture.

Dodatne informacije mogu se dobiti svakog radnog dana od 8:30 do 16:30 u Ministarstvu kulture na telefon 011/33-98-911.

Natječaj je otvoren do 20. prosinca 2010. godine.

SVEČANA AKADEMIJA U POVODU 90. OBLJETNICE ROĐENJA PROF. DR. ANTE SEKULIĆA

Neuništiva energija bačkih Hrvata

Sekulićevo je djelo više od pjesničkog i znanstvenog, i više od 'enciklopedije' bačkih Hrvata – ono je dokaz o neuništivoj energiji ove male skupine hrvatskoga naroda, koja je na surovim bačkim vjetrometinama ostala čvrsto ukopana u zemlju koju je natapala znojem i krvlju, rekao je Naco Zelić

U povodu 90. obljetnice rođenja prof. dr. Ante Sekulića u dvorani Matice hrvatske u Zagrebu održana je svečana akademija na kojoj su o slavljenikovom liku i djelu govorili organizatori, suradnici i brojni prijatelji. Akademija je održana 17. studenoga u organizaciji Matice hrvatske, Društva hrvatskih književnika i Udruge za potporu bačkim Hrvatima iz Zagreba, a čestitke i riječi zahvale slavljeniku na prinosu hrvatskoj kulturi i znanosti izrekli su: u ime Matice hrvatske dopredsjednik *Stjepan Sučić*, dopredsjednik Društva hrvatskih književnika *Božidar Petrač*, predsjednik Udruge za potporu bačkim Hrvatima prim. dr. sc. *Stjepan Skenderović*, akademik *Milan Moguš*, književnica *Nevenka Nekić*, v. d. glavnog urednika Tjednika za kulturu Hrvatsko slovo i urednik naklade Hrvatske kulturne zaklade *Stjepan Šešelj* te predsjednik Instituta za povijest, kulturu i duhovnost »Ivan Antunović« iz Subotice mons. dr. *Andrija Kopilović*.

KAMENI TEMELJCI

»Poštovani i dragi profesore Ante Sekuliću, čestitamo ti 90. rođendan i želimo da ti Bog podari dobro zdravlje i da budeš sretan i zadovoljan te da nam podariš još puno svjedočanstava o bačkim Hrvatima i njihovoj kulturi«, rekao je otvarajući skup *Naco Zelić* i dodao, kako su radovi Ante Sekulića s temama vezanim uz bačke Hrvate dragocjeni i nezaobilazni kameni temeljci za buduću generaciju. »Sekulićevo je djelo, kojega čine 57 knjiga i više od 600 stručnih i znanstvenih radova, većinom s temama

Svečana akademija u Matici hrvatskoj: Ante Sekulić (u sredini)

vezanim za bačke Hrvate, više od pjesničkog i znanstvenog, i više od 'enciklopedije' bačkih Hrvata – ono je dokaz o neuništivoj energiji ove male sku-

pine hrvatskoga naroda, koja je na surovim bačkim vjetrometinama ostala čvrsto ukopana u zemlju koju je natapala znojem i krvlju«, rekao je Zelić.

UZ MATICU OD NAJRANIJE MLADOSTI

Govoreći o Anti Sekuliću, dopredsjednik Matice hrvat-

Ante Sekulić rođen je u Tavankutu 16. studenoga 1920. godine. Osnovnu školu završio je u Subotici, a srednju u Somboru i Subotici. Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu godine 1946. diplomirao je hrvatski i latinski jezik i književnost, te doktorirao s temom »Govor bačkih Hrvata«. Pjesnik je i prozaik, esejist, lingvist, povjesnik, etnolog, prevoditelj i još kao srednjoškolar u Subotici angažirao se u društvenom životu svoga naroda - u radu Bačkog okružja križara, Subotičke matice, a kasnije kao student u Društvu bačkih Hrvata u Zagrebu i drugih. Dva puta je robijao zbog svojih svjetonazora i tekstova, a kao profesor mijenjao je srednjoškolske sredine, da bi kraj pedagoške karijere dočekao u Rijeci, kao profesor Pedagoške akademije. Nije tamo dočekao mirovinu, već je 15. siječnja 1972. uhićen i s lisičinama na rukama sproveden u istražni zatvor u Subotici, gdje je osuđen na dvije i pol godine strogog zatvora. Autor je i »Rječnika govora bačkih Hrvata« (2005.), kao i »Karmelićanskih prinosa hrvatskoj kulturi« (2001.). Sekulić je dopisni član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (Razred za filološke znanosti), Papinske međunarodne marijanske akademije (PAMI) u Rimu, Komisije Iustitia et pax Hrvatske biskupske konferencije, Hrvatskoga mariološkog instituta, Društva hrvatskih književnika, Hrvatskog PEN-a, Matice hrvatske, Hrvatskoga filološkog društva, Društva za povijesnicu Zagrebačke nadbiskupije »Tkalčić«, kao i Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović« iz Subotice. Odlikovan je najvišim državnim odličjima Danicom s likom Stjepana Radića i Danicom s likom Marka Marulića (1996.) i Hrvatskim pleterom (1997.), a 2009. imenovan je Počasnim građaninom Subotice.

ske Stjepan Sučić ustvrdio je kako je ponosan što je profesor Sekulić od najranije mladosti vezan uz tu hrvatsku ustanovu, koja je prepoznala njegov rad i dala mu prostora da ga pokaže te mu izdala više knjiga, a Božidar Petrač, dopredsjednik Društva hrvatskih književnika, koje je također nakladnik brojnih Sekulićevih knjiga, posebno je izdvojio troknjižje prinosu povijesti književnosti bačkih Hrvata: »Hrvatski pisci u ugarskom Podunavlju« (Zagreb, 1993.), »Hrvatska preporodna književnost u ugarskom Podunavlju do 1918.« (Zagreb, 1994.) i »Književnost podunavskih Hrvata u XX. stoljeću« (Zagreb, 1996.).

Stjepan Skenderović, predsjednik Udruge za potporu bačkim Hrvatima, koji je kao i profesor Sekulić rođen u Tavankutu, u svojem je govoru posebno naglasio činjenicu da je prof. Ante Sekulić osnivač i te Udruge i njezin aktivni član te ustvrdio kako je životni put i usud Ante Sekulića paradigma Hrvata u njegovoj Bačkoj Hrvatskoj. »Ante Sekulić već dugo živi u Zagrebu, ali duhom je vazda u svojoj ravnoj Bačkoj Hrvatskoj. Svojim radom stekao je sebi trajno mjesto među najznačajnijim intelektualnim velikanima bačkih Hrvata, poglavito franjevačke provenijencije Bosne Srebrne i kasnije Kapistranske«, rekao je Skenderović.

Dojučerašnji predsjednik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti akademik Milan Moguš također je pohvalnim riječima govorio o Anti Sekuliću, dopisnom članu HAZU, koja mu je također objavila više knjiga.

POZDRAVI IZ ZAVIČAJA

Mons. dr. sc. Andrija Kopilović, predsjedavajući Katoličkog instituta za povijest, kulturu i duhovnost »Ivan Antunović« iz Subotice došao je s bačkih ravnica poručiti Anti da ga njegove drage, voljene i opjevane

Proslava u Društvu vojvođanskih i podunavskih Hrvata

Dva dana kasnije, 19. studenoga, i Društvo vojvođanskih i podunavskih Hrvata je obilježilo u svojim prostorima 90. obljetnicu rođenja svoga člana i jednog od utemeljitelja prof. dr. Ante Sekulića. Obilježavanje je otvorio predsjednik Društva Zvonimir Cvijin, a dr. Luka Štilinović je govorio o slavljeniku: »Mi smo se tute skromno, ali srcem punim radošću okupili zato što te očemo pozdravit i srdačno se zafalit baš zato jer si naš čovik od glave do pete. Dobro kaže tvoj virni prijatelj, a naš dobri pater Antun Stantić, da brez Antini radova nije moguće ni mislit, a kamol' započet pisat o bačkim Hrvatima. Očeš o narodnom životu, oš o povisti, o književnosti, o našem govoru, o mistopisima, o fratrima razni fela, Bože koliko još zdravo tušta toga imade. Dodamo li pisme, odgoj generacija i generacija đaka i studenata na svim mistima u kojima je proveo svoj vik požrtvovanim radom, pa poticanje, vođenje il' usmiravanje rada, osobito mladi, i to još od svoje mladosti. Time nismo obuhvatili ni približno sva područja u kojima je dr. Ante dao i daje nemirljivo značajne prinosе«, rekao je dr. Štilinović i zaključio: »Dragi Ante, mi smo ti svidoci prid Bogom i ljudima, baš u takom iskrenom ozračju kojeg si opisao za sinjske Materice, stoga srcem punim zafalne radošći kličemo da si obilato ispunjavo zadaće baš ko dite pod okriljem Majke, čiji zagovor molimo da te Bog još dugo poživi, Njemu na slavu, a na tvoje i naše veselje. Živio.«

bačke ravnice i njegovi bački Hrvati pozdravljaju, da se ponose njime i da mu zahvaljuju na velikom djelu kojim ih je proslavio, a posebno na ljubavi koju im je iskazivao. A kao dar donio mu je i dvije knjige, koje su mu netom izdali i to drugo izdanje knjige »Osobna imena, prezimena i nadimci bačkih Hrvata« i prvi svezak izabranih djela pod naslovom »Bilješke iz književnosti (1953. – 1963.)«. Međutim, dr. Kopilović je donio Anti Sekuliću još jedan, vjerojatno najdraži dar kao iznenađenje – vatikansku čestitku pape Benedikta XVI. i njegov blagoslov.

Na kraju akademije okupljenima se uz zahvalu obratio i sam slavljenik. »Iskreno, ja sam najmanje zaslužan za ovu moju obljetnicu. Za nju je zaslužan samo On, dragi Bog. Ja nisam planirao svoj život, Gospodin je onaj koji je to tako vješto izvodio. Temeljno što sam želio u životu je ispuniti zadaću koju je imao Bog kad

me stvarao i kad me dao da se rodim ondje, a da živim ovdje«, rekao je prof. Sekulić i podsjetio da je rođen u onom dijelu župe poznatom kao Kaponja, na kojoj su se 1848. godine odigrali krvavi sukobi vojske i žiteljstva, onih koji su vjerovali u bolji život i onih koji su branili svoj život, pa makar kakav on bio. »Brzo sam ostao bez majke, s nepune dvije i pol godine, a onda me je prihvatio moj djed Antun, ili kako ću ga zvati dida, očev otac, te sam svoju mladost, onaj najljepši dio života proveo na didovu salašu«, rekao je sjetno prof. Sekulić i zaključio: »Znate, u životu me uvijek poticala jedna misao koju sam dužan priopćiti. Nije moja, ali sam je cijeli život želio proživjeti. Moj dida Antun, kao glavar brojne obitelji i salaša na žedničkom polju, nikada me nije posebiце savjetovao na odlascima u varoš, u škole, nego je stalno ponavljao jednu rečenicu, svoje duboko životno uvjerenje 'triba biti čovik!'. Isto tako,

kada sam se kasnije vraćao iz grada na semestarske ferije, opet je ponavljao: 'Di' god da odeš, triba biti čovik!'. Evo, to sada dok stojim pred vama, u trenutku kada obilježavam 90 godina života, ponavljam i postavljam si to pitanje: 'Jesam li bio čovjek?'«.

U umjetničkom dijelu programa svečane akademije prikazan je dokumentarni film »Ante Sekulić, pjesnik, znanstvenik, akademik«, koji je 2007. snimio Rajko Ljubić, filmski redatelj iz Subotice te filmski zapis Josipa Stantića iz Subotice o dodjeli zvanja »Počasni građanin Grada Subotice« prof. Sekuliću prošle godine. Glumac Vlatko Dulić pročitao je ulomak iz romana Ivana Aralice »Život nastanjen u sjenama«, dok su se Pere Istvančić (brač) i Vedran Novoselac (tamburaško čelo), članovi Tamburaškoga orkestra HRT-a, prošetali Bačkom improvizirajući na bunjevačke teme.

Zlatko Žužić

Obilježena 70. obljetnica rođenja Jasne Melvinger

U Hrvatskome društvu pisaca (HDP) u Zagrebu prošloga je tjedna održan znanstveni skup u povodu 70. obljetnice rođenja *Jasne Melvinger*, pjesnikinje, esejistice, prozaistice i jezikoslovke. Jasna Melvinger napisala je petnaest knjiga i autorica je opsežnoga i sofisticiranoga poetskog opusa, rekao je uvodno predsjednik HDP-a *Velimir Visković*. Riječ je o prominentnoj lingvistici, a oni koji su njezin rad pratili 60-ih i 70-ih godina prošloga stoljeća znaju je i kao voditeljicu književnih tribina

te urednicu književnih časopisa. Kao osoba koja je osviještala ulogu pjesnika u društvu, autorica je i eseja i rasprava o poziciji suvremene poezije. Njezina proza pokazuje vezanost za vojvođanski zavičajni pejzaž, za rodni Petrovaradin, rekao je Visković, napominjući da je u svojoj poeziji uspjela spojiti jezik suvremene poezije i elemente srijemskoga govora. Akademik *Tonko Maroević* podsjetio je da je u dodir s poezijom Jasne Melvinger došao 80-ih godina, kada se javila ironijom, jetkošću i humorom.

Stihovi njezinih novijih zbirki bave se etapom odrastanja i života, a lirska narav zaustavlja se na vrhovima stabala, rijekama, pijesku, rekao je Maroević, koji drži da njezino pjesništvo pokriva relevantno mjesto u hrvatskoj književnosti iako ono nije dovoljno zastupljeno. O kritičko-teorijskoj poziciji Jasne Melvinger govorio je *Cvjetko Milanja*, a *Miroslav Mićanović* o ulozi prostora u njezinu pjesništvu. Mićanović razlikuje zavičaj i

prostor kod pjesnikinje te ističe kako je zavičaj nešto što određuje egzistenciju, a prostor poeziju, riječ, literaturu. *Branimir Bošnjak* podsjetio je na prvu zbirku pjesama iz 1959. »Vodeni cvijet«, koja je bila zapažena među znalcima pjesništva. Bitna oznaka njezina stiha je lirsko prizivanje prirodnosti, rekao je, ističući da »njezine kasnije knjige bilježe tvrdoću svijeta i ljudsku potrebu za nježnošću«.

(Hina)

IZLOŽBA AMATERSKE SLIKARICE JULIE STANTIĆ U HKC-U »BUNJEVAČKO KOLO« U SUBOTICI

Nostalgija za zavičajem ublažena kistom

U Hrvatskom kulturnom centru »Bunjevačko kolo« u Subotici nedavno je priređena prva samostalna izložba članice likovnog odjela Centra *Julie Stantić*. Ova rođena Subotičanka je u biti »dopisna« članica odjela, budući da od 1996. godine živi u Kanadi. Nostalgiju za zavičajem, kako kaže, ublažava kistom i bojama slikajući vojvođanske motive.

»Slikarstvom sam se počela baviti prije desetak godina. Teme koje slikam su različite: počela sam sa salašima, a kasnije su došli pejzaži, mrtva priroda i sakralne teme. Radim isključivo u tehnici ulja na platnu, probala sam i akrilik i pastel, ali nisam bila zadovoljna rezultatožima. Slike su mi realistične, nema apstraktnog«, kaže ona.

Julia Stantić je samouka slikarica, premda je pohađala kratk tečaj slikanja u Kanadi. U Kanadi živi u gradu Kitchener, u blizini Toronta, kao umirovljenica. »Prije sam radila, a sada sam u mirovini tako da imam vremena za slikanje. Najviše volim izazove, kad vidim nešto novo zaintrigira me – mogu li to naslikati?«.

Julia, među ostalim, slika i portrete i tako je nastao i onaj *Zvonka Bogdana*. Na njemu se nalazi i potpis glasovitog subotičkog pjevača. »Ovu mi je sliku Zvonko Bogdan potpisao nakon koncerta u Kitcheneru. Prijatno se iznenadio kada je vidio svoj lik na mojoj slici«, priča nam Julia.

Slikarica dodaje kako se u Kanadi teško probiti kao stranac, tako da ne planira posebnu

izlagačku aktivnost. »Za to se mora imati dobra zaleđina, a mi to nemamo jer smo otišli u srednjoj životnoj dobi«, napominje ona.

Prema njezinim riječima, u Kanadi je lakše živjeti nego u Srbiji, te se ne planira vraća-

ti. »U Kanadi nema 'trzavica', ako radiš nemaš egzistencijalnih problema. Planiram najvjerovatnije tamo i ostati, jer mi je tamo i sin koji je završio studij, radi i oženit će se Kanadankom«.

D. B. P.

U SUBOTICI ODRŽANA GODIŠNJA SKUPŠTINA PUČKE KASINE 1878.

Idući »Razgovori« na temu popisa stanovništva

Redovito izlaženje Glasnika, organiziranje Prele, izložbe »Plemstvo u Subotici« te tiskanje knjiga – neki su od planova rada Pučke kasine 1878. u idućoj godini, čulo se na skupštini te udruge održanoj prošloga tjedna u Subotici.

»Razgovori«, koji će biti održani sredinom siječnja, kako je najavljeno, za temu će imati budućí popis stanovništva u Srbiji.

»Smatramo da je za nas Hrvate u idućoj godini najvažniji popis stanovništva. Znamo kako prolazimo u vezi s time, što se sve događa i kakvih manipulacija i manipulacija te propusta ima. Godinama to pratimo i vrijeme je da o tome unaprijed govorimo, organiziramo okrugle stolove, pišemo o tome kako se formiraju popisna povjerenstva i tko su popisivači. Obično samo komentiramo sve kada prođe popis, a 'Pučka kasina' će pokušati o tome govoriti prije«,

istaknuo je predsjednik Pučke kasine 1878. Josip Ivanković. Na skupštini je usvojen i novi statut udruge, koji se suštinski ni po čemu ne razlikuje od prijašnjeg, već su, kako je istaknuto, izmijenjeni elementi sukladno zahtjevima novog Zakona o udrugama, a u kontekstu preregistracije udruge.

Imenovani su i novi članovi Glavnog odbora – Josip Ivanković, Ivan Rudinski, Lazar

Baraković, Zlatko Ifković, Bela Tonković, Josip Tonković, Ivan Tumbas, Lajčo Alaga i Zlatko Mučalov, te Nadzornog odbora – Ivan Stipić, Blaško Temunović i Josipa Ivanković.

Istaknuta je i nužnost za pokretanjem televizijske emisije kako bi se ideje i rad Pučke kasine 1878. prezentirale široj javnosti, te najavljeno da će internetske stranice udruge (www.puckakasina.com) biti

češće ažurirane.

Na skupštini je odlučeno da udruga formira posebno povjerenstvo za analizu, davanje mišljenja i dopunu Nacrta strategije odnosa Republike Hrvatske prema Hrvatima koji žive izvan domovine.

Kao najveći problemi u radu udruge istaknuti su nedostatak novca za projekte i neriješeno pitanje prostorija. »Jedna od planiranih aktivnosti u idućem razdoblju bit će riješiti pitanje prostorija. Pučka kasina u ovom gradu nije beznačajna udruga, ona je ostavila duboki trag u razvoju ovoga grada«, rekao je Ivanković dodavši kako bi lokalna samouprava udruzi trebala na korištenje dati prostorije u kojima se nalazi Šah klub.

Pučka kasina 1878. sljednica je najstarije udruge bunjevačkih Hrvata u Subotici. Reosnovana je 1998. godine i trenutačno ima 73 člana.

D. B. P.

JEZIČNI SAVJETNIK

Poučiti i(li) podučiti?

Piše: Miranda Glavaš-Kul

Glagoli *podučavati* i *poučavati* većim dijelom imaju zajedničko značenjsko polje – blisko značenje, no u hrvatskom jeziku ipak nije svejedno je li poučavati ili podučavati, a nije svejedno je li pouka ili poduka. Poučiti znači dati pouku, a podučiti znači dati poduku.

Pouka je spoznaja stečena iskustvom. Često kažemo kako nam je to bila pouka, i to obično nakon negativnog iskustva. Poukama završavaju basne. Pouka svima poznate basne »Cvrčak i mrav« je da trebamo raditi (i misliti) danas kako bismo sutra imali (iako ne znam koliko je ona primjenjiva u današnje

vrijeme, čini mi se da se boje gladi samo oni koji vrijedno i naporno rade). Krilatice i poslovice vrste su pouka. Poučne mogu biti misli, djela, postupci. Pouke, one životne, često su teške, jer kaže jedna od njih – na pogriješcima se uči.

Poduka je sustavno prenošenje znanja. Podučavamo u školama različite nastavne predmete (hrvatski jezik, povijest, kemiju...), podučavamo druge prenoseći im svoja znanja i vještine, stoga uzimamo poduku iz sviranja klavira, šivanja, vožnje automobila... U Anićevoj Rječniku stoji da je sinonim za poduka – instrukcije (stoga osobu

koja nas podučava vožnji nazivamo instruktorom vožnje). Davati instrukcije, ako ne znači davati upute, upućivati, kaže se: podučavati ili davati poduku, i obvezna je množina: instrukcije. Važno je znati da nam basne ne donose poduke, nego pouke i da su poslovice i krila-

tice poučne (a ne podučne).

Dakle, poučavati znači u koga razvijati iskustvene spoznaje, a podučavati znači komu prenositi znanje. Naravno da bi dobro podučavanje trebalo i poučavati – znanja koja nam drugi prenose trebala bi pomoći našim spoznajama.

U SUBOTU, 4. PROSINCA, KONCERT VIS »PROROCI« U SUBOTICI

Zagrljeni u duši

»Zagrljeni u duši« naslov je, a ujedno i geslo koncerta Vokalno-instrumentalnog sastava »Proroci«, koji će biti održan 4. prosinca u dvorani KTC-a u Subotici. Početak je u 20 sati. Koncertom u Velikoj vijećnici Gradske kuće prije dvije godine oduševili su posjetitelje, pa mnogi s nestrpljenjem očekuju i ovaj novi koncert.

Uz »Proroke« će na ovogodišnjem koncertu nastupiti *Marija Jaramazović* uz klavirsku pratnju *Filipa Čelikovića*, te renomirani gosti iz Hrvatske: VIS »Apostoli mira« iz Zagreba i VIS »Matheus« iz Bizovca pokraj Osijeka.

Zanimljivo je da ova tri benda već duže vrijeme međusobno surađuju. U posljednje vrijeme prate sve događaje koji su vezani uz duhovnu glazbu, te su skupa nastupili na mnogim festivalima duhovne glazbe i susretima mladih. Na taj su se način zbližili, upoznali i započeli surađivati. Nedavno su sudjelovali u prvom kampu

duhovne glazbe u Podrutama u blizini Zagreba, slušajući i razmjenjujući svoja iskustva kao izvođači o temi »Crkvena glazba u župskoj zajednici, oblici i mogućnosti«, s voditeljima *Slavkom Nedićem* i *Damirom Šimunovićem*. Uz zvuke gitare, klavira te njihovih dobrih glasova izuzetno su se proveli.

Svoje oduševljenje slavljenja Gospodina, kroz četiri godine rada, žele podijeliti sa svima i ovdje u Subotici. Na koncertu će se predstaviti duhovnim pjesmama u novijoj obradi, kao i autorskim pjesmama svih izvođača. O tome govori i voditeljica VIS-a »Proroci« *Josipa Dević*, koja kaže: »Naziv i geslo ovog koncerta nisu slučajno odabrani. Već u te tri riječi daje se naslutiti simbolika zajedništva, a njemu doprinose ne samo drugi izvođači već i svi koji budu prisustvovali koncertu. U zajedništvu slavljenja Gospodina ne

postoje granice. Postoji samo cilj prema kome se ide. Ako taj put prate rad, upornost, strpljivost, ljubav i nadasve vjera, mreža zajedništva se širi, što je ujedno i svrha cjelokupnog rada ovih mladih ljudi. Mnogi poznaju naš rad, ali vjerujemo da će nekima ovo biti prvi susret s ovakvim načinom izvođenja duhovne glazbe. Ulaz je slobodan kako bi svi koji žele mogli doći. 'Proroci' sve s radošću očekuju i pozivaju: 'Dodite i doživite iskustvo zagrljenih u duši'.«

Antonija Sudarević

U ČAST PREČISTOM SRCU MARIJINU

Devetnica u katedrali

Zavjetna pobožnost u čast Prečistom Srcu Marijinu u subotičkoj stolnoj bazilici svete Terezije Avilske obavlja se od 1851. godine. Te je godine u župi svete Terezije tadašnji župnik *Béla Czorda* osnovao Molitvenu bratovštinu Prečistog Srca Marijinog, da bi njezini članovi molili za obraćenje grešnika. Bratovština danas ne postoji, ali se zadržala dobro uhodana pobožnost, koju će subotički vjernici ove godine obaviti po 159. put.

Od 29. studenoga do 8. prosinca svake večeri u 17 sati je krunica, dok je u 17:30 sveta misa uvijek na hrvatskom jeziku, kao i propovijed i pobožnost u čast Prečistom Srcu Marijinu.

Teme i propovjednici:

29. studenoga - »Isus Krist nas oslobađa od grijeha« - vlč. *Marijan Vukov*

30. studenoga - »Svojim uskrnućem nas Krist oslobađa od smrti« - vlč. *Josip Štefković*

1. prosinca - »Bog nas zove na slobodu građansku, društvenu i crkvenu« preč. *Lazar Novaković*

2. prosinca - »Oslobođen čovjek, zahvalan Bogu za darove (dužijanca)« - mr. *Andrija Anišić*

3. prosinca - »Bog i čovjek se raduju slobodi od grijeha« - mons. *Stjepan Beretić*

4. prosinca - »Čovjek je kroz povijest odgovoran za svoju slobodu« - vlč. *Josip Pekanović*

5. prosinca - »Bog voli vesela darovatelja« - mons. dr. *Andrija Kopilović*

6. prosinca - »Čovjek pozvan na svetost u slobodi od ovisnosti...« - dr. *Marinko Stantić*

7. prosinca - »Bog i od Marije traži slobodan pristanak« - mons. *Zlatko Koren*, župnik iz Marije Bistrice

8. prosinca - Svetkovina bezgrešnog začeća Blažene Djevice Marije – u 17:30 biskupska sveta misa i posveta Prečistom Srcu Marijinu.

RADIO MARIA

NOVI SAD 90,0 MHz - SUBOTICA 90,7 MHz
SOMBOR 95,7 MHz - PLANDIŠTE 89,7 MHz
LESKOVAC 107,4 MHz

Kontakt:
NOVI SAD
Koste Abraševića 16
Redakcija: 021/4790529
Program: 021/4790464
SMS: 063/598441
radiomarija.srbija@gmail.com
www.radiomarija.rs

Kontakt:
SUBOTICA
Starine Novaka 58
Redakcija: 024/692255
Program: 024/692259
SMS: 063/445523
mariaradio@tippnet.rs
www.mariaradio.rs

POMOZITE RADIO MARIJI!

Broj računa: 160-324873-16
Banca Intesa a.d., Prima: Udruženje Marija,
21000 Novi Sad, Koste Abraševića 16

BOG PRIHVAĆA PONIZNOST KAO PUT OBRAĆENJU

Još danas ćeš biti sa mnom u raju

Piše: mons. dr. Andrija Kopilović

Prošla je svetkovina Krista Kralja i završavamo liturgijsku crkvenu godinu. Već nedjelja koja je pred nama započinje novu crkvenu godinu. No, u ovom članku se želim još vratiti poruci ovogodišnje svetkovine Krista Kralja. Nekako sam posebno doživio otajstvo i poruku ovoga dana.

Da bi čitateljima bilo jasnije, u liturgiji se te nedjelje navješćuju tri biblijska odlomka. Jedan o kralju Davidu, drugi o Logosu po komu je sve stvoreno i kome je sve podčinjeno, a treći odlomak je s Golgote Isusov dijalog sa razbojnicima.

NEMAMO PRAVO BITI SUCI

Prvo mi se čini važno uočiti da je Bog oduvijek odlučio da se njegov Sin zove i sin Davidov. David je pozvan na kraljevsko prijestolje direktnim Božjim izborom. Pozvan je od stada kao pastir i poslan na Šaulov dvor »učiti biti kralj«. U tom razdoblju je stekao sebi za prijatelja kraljevog sina Jonatana. Prijateljska ljubav je ovdje opisana najljepšim pojmovima, do te mjere da je Jonatan bio spreman dati prijestolje, pa i život za Davida. David je postao kralj. Bio je slavan u boju, mudar u vladanju i velik u djelima. No, David je bio slab, grešan, čak do bludnosti. Sada se u srcu vjernika javlja protest zašto je Isus htio biti Davidov potomak, kada je David »bio pokvaren«? Međutim, kada se iščitava povijest Davidova, redovito nam za oko zapne Davidov grešni život, a promakne nam Davidova velika poniznost, poniženje i ljubav prema Bogu unatoč slabosti ljudske. David je ponizno ljubio Boga svjestan svoje slabosti. Zaključak: Bog prihvaća poniznost kao put obraćanju i nastanjuje se samo u ponizno srce koje se je kajanjem pred njim očistilo i dalo prostor da se u tom srcu nastani ljubav Božja. Isus je rekao: »Nisam došao zvati pravednike nego grešnike.« Stoga nemamo pravo mi biti suci ni Davidu, a još manje Bogu što dobri Bog želi oslobađati i spašavati, a ne naprosto gospodariti. Čudno je, a istinito da mi svojim osuđivanjem bivamo oholi – a oholima se Bog protivi. Tu je razlog našega laganog ali trajnog otpada jer sudeći druge se udaljavamo od Boga. I danas imamo u Crkvi puno sudaca, a malo vjernika – malo poniznih štovatelja pravoga Boga.

KAD SU PADALE KRUNE S GLAVA

Po apostolu Pavlu Bog nam je otkrio svoju božansku Tro-osobnu narav i da je ta narav odu-

Njegovo prijesto-

lje je križ, njegova

kruna je trnje, a nje-

govo žezlo je ljubav.

On ulazi u čišćenje

pokajničkog srca, a

ne u političke prevra-

te. Njegova revoluci-

ja je u oslobađanju

čovjeka iznutra, a ne

u organizaciji vlasti.

Njegov spas je kona-

čan, a ne u prolazno-

sti. Njegova nagrada

je raj, a ne prolazni

dobitak. Njegova

nagrada je mir, ali u

pravednosti, istini i

ljubavi

vijek Otac, Sin i Duh Sveti. Sin – slika Boga Svevišnjega – je prauzor svega stvorenoga. Po njemu, za njega i u njemu sve je stvoreno. Sav Kozmos ovisi o toj božanskoj stvarateljskoj sili. Za kršćanstvo će stalno druga božanska osoba biti Kralj i Gospodar po naravi jer je neshvatljiva ljubav Božja da je došao kao Logos i postao čovjekom. Stvoritelj postaje stvorenje – Bog čovjekom. Znam da je to istina koja nas nadmašuje i da nije prihvatljiva mnogima, ali sama stvarnost toga kozmičkoga događaja ne ovisi o našem prihvaćanju ili neprihvaćanju nego je to stvarnost koja jest temelj postojanja svega, pa to htio ili ne htio netko vjerovati. Krist je temelj svega stvorenoga, a nama brat. To je antropologija kršćana: da imaju Boga za brata.

Pogled se konačno zaustavlja na Golgoti. Na Kalvariji. Podsjetimo da je blagdan Krista Kralja uveden 1925. kada su između dvaju svjetskih ratova padale »krune s glava«, kada je pojam kralja potpuno kompromitiran. Crkva nije htjela restaurirati kraljevsko dostojanstvo ni monarhijsko uređenje svijeta, htjela je ukazati kršćanima u čemu je i u kome vrednota njihova kralja. Isus visi na križu gol, zaognut grimizom vlastite krvi. Okrunjen je trnovom krunom i umire. Moli za svoje neprijatelje: »Oče, oprosti im jer ne znaju što čine.« Oko njega su oni koji ga sude, grde i rugaju se. S njime su dva razbojnika. Jedan ga psuje i proklinje i traži oslobođenje. Drugi mu odgovara: »Nas dvojica smo zaslužili ovakvu smrt, ali ovaj nije.« U tom času se definira pojam kakav je Krist Kralj i u čemu je njegovo kraljevstvo. Razbojnik se obraća Isusu: »Gospodine, sjeti me se kad dođeš u svoje kraljevstvo.« Odgovor slijedi: »Još danas ćeš biti sa mnom u raju.« Kraljevstvo je, dakle, raj. Kraljevstvo je u srcu. Njegovo prijestolje je križ, njegova kruna je trnje, a njegovo žezlo je ljubav. On ulazi u čišćenje pokajničkog srca, a ne u političke prevrate. Njegova revolucija je u oslobađanju čovjeka iznutra, a ne u organizaciji vlasti. Njegov spas je konačan, a ne u prolaznosti. Njegova nagrada je raj, a ne prolazni dobitak. Njegova nagrada je mir, ali u pravednosti, istini i ljubavi. Netko je rekao: Muka mi je kada vidim tko sve danas ide u crkvu. Jadniče, kako je tužno kad se postavljaš iznad Božjeg pogleda i ti »svet« ne priznaješ Božje pravo da u svoje Kraljevstvo uvodi one koji su ponizna i iskrena srca i poznaju pokajanje i poniznost. Ne istražuju prošlost nego prihvaćaju milost pohoda danas.

Kulnarski kutak

...i još po nešto...

PUNJENI KRUH

Potrebno: 1 uzak duguljasti kruh (francuski kruh), 370 g kokoške paštete, 2 kisela krastavca, 1 crvena paprika iz staklenke, 80 g pušenog vrata, 80 g trapista, sol i 1 zelena paprika.

Priprema: Pjenasto izmješajte paštetu, pa dodajte dio izmrvljenog kruha, zatim kisele krastavce, crvenu papriku, pušeni vrat, zelenu papriku i trapist - sve narezano na kockice. Posolite prema okusu. Kruh pažljivo izdubite, čvrsto napunite nadjevom, obmotajte providnom folijom i ostavite u hladnjaku. Kruh možete napuniti i dan prije posluživanja. Tek prije posluživanja narežite kruh na tanke ploške i složite na tanjure ili na prikladne daščice.

SULTANOV PILAV

Potrebno: 300 g mljevenog mesa, 80 g luka, 2 žlice margarina, 50 ml pasirane rajčice, 1 žličica majčine dušice, papar, 2 žličice vegete.

Za pilav: 200 g riže, 600 ml tople vode, 250 g graška, 3 žlice margarina, 2 žličice vegete

Za posipavanje: 4 žlice naribanog sira trapista.

Priprema: Na ugrijanom margarinu popecite nasjeckani luk, dodajte mljeveno meso pa pirjajte oko 15 minuta. Nakon toga dodajte majčinu dušicu, papar, vegetu, pasiranu rajčicu i pirjajte još oko 10 minuta. Opranu i ocijeđenu rižu kratko popecite na margarinu, dodajte vegetu, zalijte vodom i kuhajte na laganoj vatri oko 5 minuta. Nakon toga umiješajte ocijeđeni grašak i pokriveno kuhajte još 5 minuta. Kuhanu rižu prije serviranja ostavite poklopljenu oko 5 minuta. Rižu i grašak stavite na veliki topli tanjur i po njima rasporedite pirjano mljeveno meso, sve pospite naribanim sirom i poslužite toplo.

FRANCUSKI ROLAT

Potrebno: 150 g oraha, 150 g šećera, 30 g oštrog brašna, 7 jaja.

Potrebno za kremu: 500 ml mlijeka, 250 g maslaca, 200 g šećera u prahu, 75 g oštrog brašna.

Potrebno za nadjev: čokoladne mrvice, 250 g žele bombona i 2 banane.

Priprema: U ugriyani šećer dodajte orahe te karameliziranu smjesu izvadite na pek-papir. Nakon što se ohladi sve to treba samljati. Bjelanjke umutite i polako dodavajte jedan po jedan žumanjak. Nakon toga postepeno dodavajte karamelu od oraha i brašno. U kalup naspitate smjesu i to pecite 25 minuta.

Priprema kreme: Šećer i brašno razmutite u 100 ml mlijeka i to naspitate u ostatak kipućeg mlijeka. Kuhajte nekoliko minuta, a nakon toga kremu ohladite i pomiješajte s umućenim maslacem.

Koru premažite polovicom kreme, a nakon toga je pospite sitno narezanim žele bombonima. Cijele banane poredajte na početku kreme tako da se nađu u sredini rolata nakon motanja. Rolat savijte i premažite ostatkom kreme te pospite čokoladnim mrvicama.

OČNA KUĆA

optika i ordinacija
na jednom mjestu

551-045

Subotica
Maksima Gorkog 20

KOD GLAVNE POŠTE

ČETIRI NEDJELJE DOŠAŠĆA

POVIJEST ADVENTSKOG VIJENCA

Ideja adventskog vijenca izvorno je nastala u vrijeme došašća. Prvi adventski vijenac na svijetu pojavio se 1838. u domu za siromašnu djecu »Das Rahe Haus« (»Trošna kuća«) u Hamburgu. Mladi evangelički pastor i odgojitelj *Johann Hinrich Wichern* okupio je 1838. siročad s ulice te im u jednoj staroj i trošnoj kući ponudio novi dom. Svake je godine za vrijeme došašća sa svojim štićenicima organizirao trenutke molitve. U svome dnevniku zabilježio je da se u došašću 1838., željeći pronaći način kako bi svojim štićenicima došašće učinio što ljepšim,

dosjetio da od prvog dana prosinca svakim danom za vrijeme molitve upale jednu svijeću. Wichern je stavljao svijeće na veliki drveni vijenac, koji bi na Božić zasjao poput velikog svjetlosnog kruga s 24 svijeće: 19 malih crvenih svijeća za dane u tjednu i četiri velike bijele svijeće za nedjelje došašća. Svake godine u došašću obavljali su ovaj kratak obred. Kako se za vrijeme molitve na vijenac stavljala i palila po jedna svijeća, taj se trenutak počeo nazivati »pobožnost sa svijećama«. Oko 1851. Wichernovi su štićenici drveni vijenac počeli ukrašavati zim-

zelenim grančicama, a s vremenom se umjesto drvenoga, počeo plesti vijenac od zimzelenog granja. Taj se običaj proširio po evangeličkim obiteljima u Njemačkoj, a zatim u susjedne i prekooceanske zemlje. Na kraju 19. stoljeća prešlo se na četiri svijeće za četiri nedjelje došašća. Nakon I. svjetskog rata i katolici su počeli raditi adventske vijence. Prvi se pojavio 1925. godine u katoličkoj crkvi u Kölnu, a potom 1930. u Münchenu. Oko 1935. u crkvama blagoslivljani su adventski vijenci, koji su nošeni kućama.

SIMBOLI – KRUG I SVIJEĆA

Adventski vijenac čine dva temeljna simbola – krug i svijeće, odnosno svjetlo. Krug ili prsten bez početka i kraja shva-

ća se kao simbol vječnosti i vjernosti. Adventski vijenac tumači se kao znak Božje vjernosti zadanim obećanjima. Ponekad se adventski krug tumačio kao krug zemaljski s četiri strane svijeta. Vijenac je u antičko vrijeme predstavljao znak pobjede i u kršćantvu je postao znak po Kristu dobivenoga spase-nja. Zimzeleno granje upućuje na život koji ne prestaje, na život vječni. Ove grane podsjećaju i na Isusov ulazak u Jeruzalem, kada ga je narod pozdravljao. I danas ambrozijska liturgija u adventu predlaže čitanje Isusova svečana ulaska u Jeruzalem. Svjetlo svijeća označava dolazeće svjetlo - Isusa. Adventske svijeće, izvorno crvene i bijele boje upućuju na Isusovu žrtvu i pobjedu. Prema dugoj tradiciji na vijenac su se stavljale tri ljubičaste svijeće, znak

pokore i obraćenja kao pripreme Isusova dolaska i jedna ružičasta, koja se palila kao izraz radosti zbog Isusova rođenja. Prema jednoj tradiciji, prva svijeća nazvana je prorokova svijeća, druga betlehemska, treća pastirska, a posljednja svijeća anđela. Postupno paljenje svijeća znak je približavanja Božića.

POLIKLINIKA

Jeleni Čović 28, 24000 Subotica, 024/553-774, 024/567-495, 064/222-14-20, 063/508-811
www.badawi-su.com, poliklinika@badawi-su.com

Kućne posete, prevoz pacijenata

Badawi

Pedijatrija, Ginekologija, Urologija, Neurologija, Gastroenterologija
Kardiologija, Ultrazvuk, Gastroskopijska, Laboratorija, Alergotest
Budwig protokol, Akupunktura, Biorezonanca-SCIO, Detox, Eilman-Radiotalasna hirurgija
Tehnika emocionalne slobode-EFT, Masaža, Bahove kapi, Bloptron, Magneti i ostalo...

Poliklinika za vašu porodicu

NAJBOLJI RECITATORI NA NAGRADNOM IZLETU U OSIJEKU

Muzej, knjižnica, kazalište

U organizaciji Hrvatske čitaonice, trideset najboljih recitatora na hrvatskom jeziku otputovalo je u petak, 19. studenog, na jednodnevni nagradni izlet u Osijek u pratnji nastavnika i voditelja recitatorskih sekcija. Tijekom dana oni su posjetili Muzej Slavonije, Dječji odjel Gradske i sveučilišne knjižnice te su na kraju pogledali predstavu u Dječjem kazalištu.

Iako je dan bio oblačan, program posjeta bio je pun događaja. U najstarijem dijelu grada, u Tvrđi, posjet Muzeju Slavonije ostat će svima u dragoj uspomeni. Uz stručno vođenje prof. **Mladena Radića** vidjeli smo rimske spomenike, zaustavili smo se kod glazbenih automata – džuboksova, razgledali smo brojne vitrine u kojima je izloženo mnogo eksponata: novac, građanska odjeća, namještaj, najvrjedniji predmeti umjetničkog obrta i mnogi drugi. Bilo je zanimljivo vidjeti predmete i aparate pod zajedničkim nazivom »Ah ti kućanski poslovi«, gdje su izloženi usisavači, hladnjaci, ventilatori, nekadašnje pegle i slično. Ipak, na sve je najveći dojam ostavio arheološki dio u kojem su u vitrinama izloženi grobovi sa zemljom, a pokraj njih predmeti nađeni u njima. To su grobovi s arheološkog nalazišta Zmajevac. Svakako vrijedi pogledati ovu izložbu.

A na Dječjem odjelu Gradske i sveučilišne knjižnice dočekala nas je ljubazna ravnateljica **Dubravka Pađen-Farkaš**, dipl. knjižničarka. Ah, kakve je samo knjige pripremila! Svaku knjigu i njezino otvaranje pratili su uzdasi i djece i odraslih.

Svi bi htjeli pogledati, opipati knjige koje u sebi kriju nevjerojatne tajne (pa i čitave brodove!).

Svi su očekivali predstavu »Junaci Pavlove ulice« u izvedbi Hrvatskog kazališta u Pečuhu. Koliko je predstava oduševila punu kazališnu dvoranu najbolje govori podatak da se tijekom predstave nekoliko puta pljeskalo najmlađem glumcu **Dorianu**, a recitatori su se poželjeli s njim i fotografirati. Neki su pitali – hoćemo li ih vidjeti u Subotici?! Predstava poučna, izvršno odigrana i svakako važna za djetinjstvo, jer se u njoj obrađuju trajne vrijednosti prijateljstva i vjernosti idealima.

Puno srce dojmova svih koji su zaslužno bili na ovom izuzetnom izletu, najtoplije zahvaljuju Hrvatskom nacionalnom vijeću koje je pomoglo u troškovima puta.

K. Č.

Priprema za došašće

Pred nama je vrijeme pripreme za dolazak malog Isusa, vrijeme koje nazivamo advent ili došašće. Vjerujem kako svi znate da advent počinje u nedjelju i traje četiri tjedna, sve do Badnjeg dana.

Za vrijeme adventa

ili došašća imamo mnoštvo blagdana koji nas polako uvode u jedan od najvećih blagdana - Božić. Budući da je advent i vrijeme molitve, možete se organizirati s prijateljima ili u krugu svoje obitelji. Na male papiriće napišite imena članova svoje obitelji, te ih stavite u jednu posudu, svatko neka tajno izvuče po jedan papirić i tijekom adventa neka moli za osobu čije je ime pisalo na papiriću. Imena trebaju ostati tajna. Osobi za koju ste molili tijekom adventa možete darovati neku sitnicu za Božić, te je na taj način razveseliti.

Od svih nas se očekuje da budemo dobri, da slušamo svoje roditelje, roditelji da imaju više strpljenja za svoju djecu, te da se tijekom adventa odrekemo, primjerice, slastica koje ćemo za Božić darovati drugoj, sirotoj djeci. Također, tu su i zornice, kao i sitne male žrtvice, koje svatko od nas može svaki dan napraviti.

Kako bi vam advent bio još zanimljiviji, možete napraviti i adventski kalendar. Za pomoć svakako zamolite roditelje, starijeg brata ili sestru. A svoje ideje i čega ste se odrekli u adventu možete podijeliti i s nama! Čekam vas.

Željka

Blagdani koji nas očekuju

- 28. studenoga - prva nedjelja došašća
- 30. studenoga - Andrija apostol
- 4. prosinca - Barbara
- 6. prosinca - Sv. Nikola
- 8. prosinca - Bezgrješno začće
- 12. prosinca - Materice
- 13. prosinca - Lucija, Jasna, Svjetlana
- 19. prosinca - Oce
- 24. prosinca - Badnjak
- 25. prosinca - Božić
- 26. prosinca - Sveta Obitelj, Sv. Stjepan, Krunoslav
- 27. prosinca - Ivan apostol
- 28. prosinca - Nevina dječica, Mladen, Nevenka
- 29. prosinca - Toma
- 30. prosinca - Trpimir
- 31. prosinca - Silvestrovo
- 1. siječnja - Nova godina

Kreativne radionice

Gradska knjižnica u Subotici organizira kreativne radionice za djecu od 6 do 11 godina, u susret predstojećim blagdanima. Radionice će biti održane sutra, 27. studenoga, s početkom u 9 i 11 sati. Tri informatora izrađivat će s djecom adventske vijence koje će djeca ponijeti svojim domovima. Sav potreban materijal je osiguran, a cijena radionice iznosi 150 dinara po osobi. Svi zainteresirani svoj dolazak mogu rezervirati na telefon: 024/ 553-115 ili osobno na Dječjem odjelu Gradske knjižnice u Subotici.

PRIČA O FOTOGRAFIJI

MEĐUGORJE NEKAD I SAD

Hodočašće ili vjerski turizam

Ovaj tekst je nastao slučajno, bez nekih posebnih namjera. Prije nekoliko tjedana bila sam u inozemstvu, u ex YU, pa me je jedno zapažanje natjeralo da ga stavim na papir. Ovo je moje razmišljanje o sebi i ljudima koji hodočaste ili, hajmo reći, uživaju u vjerskom turizmu.

Moja je majka iz okolice Međugorja. U crkvi sv. Jakova u Međugorju primila je sakramente krštenja, pričesti i krizme. Stjecajem ovih okolnosti u ovu sam crkvu prvi put otišla s bakom davne 1973. godine. Tada je Međugorje bilo selo s

80 kuća od kamena pokrivenih kamenim pločama. Cesta je bila od tucanika, a dio je išao kroz šumu kao kozja staza. Žitelji su se bavili poljodjelstvom. Uzgajali su duhan, grožđe, smokve i trešnje, a od stoke ovce. Tko je imao magarca, kravu ili konja smatrao se bogatim. U jesen bi dolazili u Vojvodinu brati kukuruz i prodavati duhan, a zarađenim bi prehranili obitelj i stoku.

Ranih 80-ih sve se mijenja. Međugorje postaje mjesto hodočasnika. U početku su hodočasnici spavali u autobusima ili pod vedrim nebom.

S mještanima su dijelili koricu kruha. Postilo se utorkom i petkom. Krunica se molila u krugu obitelji skupa s gostima. Marijanske pjesme su odjekivale hercegovačkim kršem. Ali...

To grozno i veliko ALI! Čovjek je objesan i brzo zaboravlja. I domaćini i hodočasnici! Domaćini su brzo shvatili u kom grmu leži novac. Sve su podredili industriji turističkog hodočašća. Iskoristili su čovjekovu naviku komfora i ležernosti. Grade kuće – pansioni, velebne zgrade. Zaboravili su kamen na kome su rođeni. Otvorili su suvenirnice – prost bi čovjek rekao »mamipare«. Nestale su čobanice, prelje i tkalje. Postale su gazdari-

ce. Nestala su stada ovaca. Vinogradi još životare, a vino se prodaje turistima, hodočascima. Sada naše Vojvodanke odlaze tamo na privremeni rad: kuhaju, spremaju i služe. Na usluzi su od 0-24 sata. Mnoge ne uspiju otići niti na jednu svetu misu. Da, otišle su zaraditi, ali po koju cijenu?

Pitam se - ima li itko živ od starih podsjetiti mlade kako se nekada živjelo s Bogom i prirodom?

A hodočasnici, oni su posebna priča. Ne znam vrijedi li pričati. Čast izuzecima, jer i njih ima, Bogu hvala. Odlaze li na ovakva mjesta obnoviti dušu i tijelo? Razmišljaju li o Bogu i bratu? O čovjeku? Misle li o bilo čemu, ili su toliki egoisti da misle samo o sebi i svojim potrebama? Upitaju li se tko za njih sprema ručak ili nered iza njih? Mole li krunicu ili čitaju Bibliju? Ne znam.

Bilo bi lijepo spomenuti i onu lijepu stranu. Kada se u molitvi osjeti Božje milosrđe, kada je duša puna a tijelo zdravo, kada se zapjeva na sav glas bez stida i srama, jer to je vjera naša i time se dičimo. Ovo ostaje uvijek u potaji i nosi se u srcu, ne dijeli se lako s potpunim strancem. To, na žalost, ne ispunjava novinske stupce.

Lucia Tošaki

www.supijace.co.rs

OD NJIVE DO TRPEZE.

JKP СубОТИЧКЕ ПИЈАЦЕ
Szabadkai Piacok KK
JKP Subotičke pijace

IX. ŠOKAČKO VEČE U SONTI

26. studenoga 2010.

U NEKOLIKO REDAKA

Temperature

Studen se bliži kraju, a prave studeni još nije niti bilo. Umjesto studeni, većim dijelom tekućeg mjeseca vladale su previsoke temperature za ovaj dio godine. Samo da, kada dođe prava studen, ne zavladaju visoke tjelesne temperature izazvane gripom i prehladama zbog izgubljenog imuniteta.

FOTO KUTAK

Malo šipka...

KVIZ

Franjo Bučar

Kada je i gdje rođen hrvatski književnik i sportski djelatnik Franjo Bučar?

Gdje se školovao?

Koje je sportove uveo u Hrvatsku?

Kada je izabran za prvog predsjednika Hrvatskog sportskog saveza?

Koliko je godina bio član Međunarodnog olimpijskog odbora?

Koje je godine i gdje umro Franjo Bučar?

Umro je u Zagrebu 26. prosinca 1946. godine.

26 godina (1920.-1946.).

1909. godine.

Gimnastiku, skijanje, hokej na ledu.

U Zagrebu, Beču i Stockholmu.

25. studenoga 1866. u Zagrebu.

IVICU

Pita otac sina:

- Kako stojiš u školi?

- Dobro. Svaki drugi dan u drugom kutu!

Mater prekoreva kćer:

- Posljednji put te pitam kada misliš popraviti ocjene?

- Drago mi je što me to pitaš posljednji put!

Pita učitelj Ivicu:

- Zašto si na roditeljski poslao djeda?

- Zato što on jedini slabo čuje.

Učitelj ispituje đake:

- Tko zna brojiti od 7-10?

- Sedam, osam, devet i deset - nabroji Perica.

- A kako ide dalje?

- Dečko, dama, kralj i as - dopuni Perica.

NOGOMET

Poraz od lidera

LAZAREVO – Minimalnom pobjedom (1-0) domaća momčad Zadugara svladala je Bačku iz Subotice i zadržala vodstvo na tablici Vojvodanske lige skupina Istok. Novim, sedmim porazom u jesenskom dijelu prvenstva, Subotičani su pali na 12. mjesto s 17 osvojenih bodova.

Bod na gostovanju

SMEDEREVO – Jedini subotički Superligaš, Spartak ZV osvojio je bod na gostovanju u Smederevu (0-0), a momčad je nakon ostavke prvog trenera Dragana Miranovića vodio njegov pomoćnik Ilija Dobrić. »Golubovi« zauzimaju sedmo mjesto na prvenstvenoj tablici s 18 osvojenih bodova, a u sljedećem 14. kolu koje je na programu u nedjelju 28. studenoga, u Suboticu dolazi Crvena zvezda. Susret na Gradskom stadionu počinje u 13 sati.

Hajduk jesenski prvak

SUBOTICA – Hajduk iz Bačkog Dušanova zauzima prvo mjesto na tablici Gradske lige Subotice nakon završetka jesenskog dijela prvenstva. Prvoplasirana momčad je osvojila 25 bodova iz deset odigranih prvenstvenih kola, dva više od drugoplasirane momčadi Udarnika iz Višnjeva, pa će s na proljeće između ove dvije momčadi voditi bitka za plasman u viši rang natjecanja.

KOŠARKA

Nova pobjeda

KOVIN – Košarkašice Spartaka nastavljaju seriju pobjeda i odličnih partija u novom prvenstvu Prve A lige Srbije. Na gostovanju u Kovicu zabilježena je pobjeda (77-70) i Subotičanke se s 12 osvojenih bodova nalaze na drugom mjestu tablice. U sljedećem 8. kolu Subotičanke su slobodne pa će prvenstvenu stanku iskoristiti za mali odmor, ali i pripreme za nastavak ligaških borbi.

I dalje drugi

OBRENOVAC – Momčad trenera Blagoja Ivića zabilježila je pobjedu na gostovanju protiv Radničkog u Obrenovcu (99-87) i zadržala drugu poziciju u prvenstvu Prve B lige Srbije. U 9. kolu u Subotici gostuje momčad Smederevo Vizure.

ODBOJKA

Prvi poraz

BEOGRAD – Odbojkašice Spartaka doživjele su u 7. kolu Wiener Stadttiche Superlige prvi prvenstveni poraz. Na domaćem terenu u Beogradu bolja je bila ekipa aktualnih državnih prvakinja, Crvena zvezda koja je s 3-0 porazila subotičke »golubice«, koje su unatoč neuspjehu zadržale drugo mjesto. U sljedećem, 8. kolu, ŽOK NIS Spartak gostuje u Pančevu kod ekipe Dinamo Azotara.

Spartak čuva vrh

VRANJE, SUBOTICA – Pobjedama protiv Mladosti (3-0) na gostovanju u Vranju, te Borca na domaćem parketu u gradskoj Dvorani sportova (3-1), odbojkaši MOK Spartak i dalje suvereno zauzimaju vrh prvenstvene tablice Prve lige Srbije. Subotičani nakon 8. odigranih kola imaju 20 bodova. Pored prvenstvenih obveza, odbojkaši Spartaka imat će i nastup u četvrtfinalu odbojkaškog kupa Srbije, gdje su voljom ždrijeba za protivnika dobili Radnički iz Kragujevca. Susreti kupa igrat će se 23. i 26. prosinca, a pobjednik će izboriti plasman u polufinale.

RUKOMET

Domaća pobjeda na strani

BAJMOK – Zbog odražavanja stolnotenisačkog Europskog prvenstva u mješovitim parovima, rukometaši Spartak Vojputa bili su primorani odigrati susret 10. kola Prve lige protiv Proletera kao domaćini u Bajmoku. No, ništa to nije smetalo subotičkom prvoligašu da zabilježi novu pobjedu (35-29) i s 11 osvojenih bodova zauzima šesto mjesto na prvenstvenoj tablici.

HRVANJE

Izboreno doigravanje

SUBOTICA – Uvjerljivom pobjedom protiv Radničkog iz Beograda (6-1), hrvači Spartaka upisali su nove bodove u prvenstvu, ali i kolo prije kraja osigurali plasman u doigravanje za naslov prvaka države. Zanimljivo je kako se u ovom ligaškom susretu, nakon duže pauze zbog ozljede u momčad vratio Denis Bičkei.

PLIVANJE

Uspješni Subotičani

HODMEZÖVÁSÁRHELY – U subotu i nedjelju, 20. i 21. studenoga, u Hodmezövásárhelyu u Mađarskoj, održan je tradicionalni međunarodni plivački miting »4. HOD KUPA«, na kojem je sudjelovalo 43 kluba s oko 800 plivača iz: Mađarske, Rumunjske,

Slovačke i Srbije. Na ovom iznimno jakom mitingu Srbiju je dostojno predstavljao Plivački klub Spartak, osvojivši 7 medalja (2 zlatne, 3 srebrne i 2 brončane).

Pojedinačni rezultati:

Kategorija 12 godina:

Andrej Barna (2. mjesto 50 slobodno, 2. mjesto 100 slobodno)

Filip Hunjadi (2. mjesto 50 delfin)

Kategorija 13 godina:

Bojan Rašković (1. mjesto 100 slobodno, 1. mjesto 200 slobodno, 3. mjesto 100 leđno)

Milica Šoštarec (3. mjesto 100 slobodno).

STOLNI TENIS

EP mješovitih stolnotenisačkih parova

SUBOTICA – Proteklog je vikenda Subotica pod drugi put uzastopno bila domaćinom Europskog prvenstva mješovitih stolnotenisačkih parova koje je igrano u gradskoj Dvorani sportova. Nakon izlučnih borbi po kvalifikacijskim skupinama, osam najboljih mješovitih parova izborilo je pravo natjecanja u četvrtfinalu, nakon kojeg su uslijedile borbe za medalje. Prošlogodišnji prvaci, srpsko-litvanska kombinacija Aleksandar Karašević i Ruta

Paskauskiene, nisu uspjeli obraniti naslov jer su poraženi u polufinalnom duelu protiv srpsko-turske kombinacije Marko Jevtović, Hu Melek (4-1). Pobjednici drugog polufinala, turska kombinacija sastavljena od kineskih igrača Vang, He, na kraju su postali i prvaci EP-a, jer su u neizvjesnom finalnom susretu poslije velike borbe u svih sedam setova (4-3) uspjeli svladati Jevtovića i Hu, i po prvi put Turskoj donijeti zlatno odličje s Europskog stolnotenisačkog prvenstva.

Tijekom EP-a mješovitih parova odigran je i 2010 Serbian Open turnir na kojem je reprezentativac Srbije Marko Jevtović osvojio drugo mjesto, izgubivši gotovo dobiven finalni meč protiv Pavla Platonova iz Bjelorusije s 4-3. U ženskoj konkurenciji odigrano je rumunjsko finale u koje je nadmoćno slavila Elizabeta Samara visokom pobjedom od 4-0 protiv sunarodnjakinje Cristine Hirici.

SUBOTICA-TRANS obavještava cijenjene putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica – Zagreb, važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno
- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.225 din.)
- studenti uz prikaz studentske legitimacije (koja se dobiva na autobusnoj stanici) uživaju popust od 20% (povratna karta je 3.332 din., a u jednom smjeru 1.960 din.)

**POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA IZRAVNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA
U OBA SMJERA I VAŽE 30 DANA.**

VAŠ SUBOTICA-TRANS

Tel.: 024/555-566

POGLED S TRIBINA

Dinamo je jači

Hajduk nije izdržao borbu isprva na tri, a potom niti na dva kolosijeka, a novim porazom od Istre 1961 (poraz u kupu nakon slabijeg izvođenja jedanaesteraca) bijela četa, koju trenutačno vodi trener omladinskog pogona Goran Vučević, zaostaje čak 7 bodova iza aktualnog prvaka Dinama. Zagrebački »modri«¹ rutinirano odraduju svaki ligaški ogled, istina često pobjeđuju i minimalnim rezultatima (što ovoga puta nije bio slučaj u visokoj pobjedi 6-0), ali imaju konstantu pobjeđivanja, što je i najvažnije za osvajanje prvenstva. Dugačka klupa talentiranih mladih domaćih igrača i inozemnih rutinera, koju je osigurao izvršni dopredsjednik Mamić, daje mogućnost izuzetnom treneru, kakav je Vahid Halilhodžić, da nastavi s odličnim rezultatima u sva tri ranga natjecanja u kojima se Dinamovci natječu. Dinamo je prvi u domaćoj 1. HNL, prvi je i na ljestvici skupine D u Ligi Europe, a s obzirom da je branitelj naslova u kupu (Hajduk) ispao u ranijoj fazi natjecanja, čini se kako je novo Rabuzinovo sunce sve bliže povratku u vitrine maksimalnog stadiona. No, pred Dinamom i njegovim trenerom je najveća zadaća, na čije se pozitivno ispunjenje čeka već više od četiri desetljeća – prezimiti u Europi, tj. izboriti plasman među prve dvije momčadi u skupini Eurolige. Hoće li to biti već nakon ogleda protiv Villareala, ili će se sve rješavati u posljednjem kolu protiv grčkog PAOK-a, vidjet ćemo ...

D. P.

NOGOMET

Poraz Hajduka

Neuspjehom na gostovanju u Puli protiv Istre 1961 (0-2) momčad Hajduka polagano gubi utrku za naslov prvaka. Pobjedom protiv Hrvatskog dragovoljca (6-0) Dinamo je povisio vodstvo na tablici i sada Splitsanima bježi 7 bodova, a jedan od postignutih pogodaka djelo je 16-godišnjeg Matea Kovačića koji je postao najmlađim strijecom u povijesti 1. HNL-a.

Ostali rezultati 16. kola: Osijek – Cibalia 1-0, Split – Rijeka 2-3, Šibenik – Slaven 3-3, Zadar – Varaždin 3-0, Lomotiva – Zagreb 2-0, Inter – Karlovac 0-0.

Tablica: Dinamo 41, Hajduk 34, Cibalia 27, Split 26, Inter, Rijeka 24, Varaždin 23, Zadar, Slaven 22, Osijek 21, Karlovac, Zagreb 20, Šibenik, Lomotiva 18, Istra 1961 12, Hrv. dragovoljac 6.

RUKOMET

Minus 3 protiv Flensburga

Rukometaši Zagreba CO doživjeli su prvi ovosezonski poraz u natjecanju Lige prvaka, izgubivši od Flensburga (32-29) u

5. kolu skupine D. Zagrebaši se nalaze na 3. mjestu skupine s 8 osvojenih bodova, a domaći susret protiv iste momčadi odlučit će o drugoj poziciji u kvalifikacijskoj skupini.

KOŠARKA

Polovičan učinak

Osmo kolo regionalne košarkaške NLB lige donijelo je polovičan učinak hrvatskih predstavnika. Cibona je na domaćem parketu slavila protiv Radničkog (88-82), a doma je protiv Olimpije (95-57) bila uspješna i Cedevita. Rezultatske neuspjehe doživjeli su Zagreb protiv Širokog (76-83) i Zadar protiv Budućnosti (92-105). Najbolje plasirana hrvatska momčad je Cedevita, koja se s 13 osvojenih bodova nalazi na 4. mjestu ligaške tablice.

ATLETIKA

Vlašić najbolja atletičarka svijeta

Na svečanoj ceremoniji u Monte Carlu najbolja hrvatska skakačica u vis Blanka Vlašić proglašena je najboljom atletičarkom u 2010. godini. Pokraj prestižnog naslova, hrvatskoj je vislačici pripala i novčana nagrada u iznosu od 100.000 dolara.

VATERPOLO

Prvi neuspjeh Mladosti

Četvrto kolo Jadranske vaterpolske lige donijelo je prvi poraz zagrebačke Mladosti, koja je poražena protiv Jadrana HN (12-10) na gostovanju u Herceg Novom. Nakon 4. kola Mladost zauzima drugo mjesto, dok dubrovački Jug ima 7 bodova uz susret manje.

NAMA JE DOVOLJNO**DA ZNATE ZA NAS****FUNERO**

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karađorđev put 2,

- Telefon (danonoćno):

(024) 55-44-33

Raspored sprovoda i umrlice na

Internetu: www.funero.co.rse-mail: funero@funero.co.rsKod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

FOND ZA RAZVITAK POLJOPRIVREDE GRADA SUBOTICE**Upravni odbor****Broj: I-320-176/2010****Dana: 23. studenoga 2010. godine, SUBOTICA****Trg slobode br. 1**

Temeljem članka 16. stavak 1. alineja 5. Pravila Fonda za razvitak poljoprivrede Grada Subotice (pročišćeni tekst), broj I-02-25/2010 od 8. 11. 2010. godine, Upravni odbor Fonda za razvitak poljoprivrede Grada Subotice dana 23. studenoga 2010. godine raspisuje

NATJEČAJ

ZA DODJELU SREDNJOROČNIH KREDITA ZA POTICANJE I UNAPRIJEĐENJE POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE NA PODRUČJU GRADA SUBOTICE

1. CILJEVI DODJELE SREDSTAVA

Osnovni ciljevi dodjele sredstva su sudjelovanje u osiguravanju financijskih sredstava za poticanje poljoprivredne aktivnosti i efikasnosti poslovanja u području poljoprivrede.

2. UVJETI, NAMJENA I KRITERIJI DODJELE SREDSTAVA

Sredstva po ovom natječaju dodjeljivat će se fizičkim osobama – nositeljima registriranih poljoprivrednih gospodarstava s prebivalištem i nekretninom na području Grada Subotice, **ZA FINANCIRANJE KUPNJE POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA NA PODRUČJU GRADA SUBOTICE.**

Kriteriji za dodjelu sredstava Fonda su:

- sudionik natječaja nema nepodmirenih obveza prema Fondu za razvitak poljoprivrede Grada Subotice;
- visina vlastitog učešća u vrijednosti nekretnine po predugovoru;
- ekonomska opravdanost zahtjeva;
- zapošljavanje većeg broja radnika;
- zaštita okoliša.

3. PODNOŠENJE ZAHTJEVA ZA DODJELU SREDSTAVA:

Sudionici natječaja za dodjelu sredstava osim **zahtjeva** u propisanoj formi, kojega dobivaju u uredu Službe za lokalni ekonomski razvitak, gospodarstvo, poljoprivredu i turizam Gradske uprave Grada Subotice, (Gradska kuća, II. kat, ured br. 200) podnose i sljedeće dokumente:

- predugovor o kupnji poljoprivrednog zemljišta,
- poslovni plan;
- izvadak iz zemljišne knjige ili list nekretnina za nekretninu na koju se može staviti hipoteka u korist Fonda u vrijednosti jedan i pol puta većoj od odobrene vrijednosti kredita, ne stariji od 15 dana (napomena: podnositelj zahtjeva ne mora biti i vlasnik nekretnine, koja će se staviti pod hipoteku);
- potvrda o aktivnom statusu poljoprivrednog gospodarstva za 2010. godinu;
- potvrda ovlaštenoga tijela o podmirenom glavnom dugu na temelju doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje poljoprivrednika za 2009. godinu. Za podnositelje koji su status osiguranika kod Fonda za mirovinsko i invalidsko osiguranje poljoprivrednika stekli u 2010. godini, potreban je dokaz o stjecanju statusa osiguranika od Fonda za mirovinsko i invalidsko osiguranje poljoprivrednika;
- preslik osobne iskaznice (za podnositelja zahtjeva, za vlasnika i svakog suvlasnika nekretnine).

4. UVJETI KREDITIRANJA

- maksimalni iznos odobrenih sredstava je 1.000.000 (jedanmilijun dinara);
- rok otplate kredita: 4 (četiri) godine;
- kamatna stopa: 2% na godišnjoj razini;
- primjena valutne klauzule;
- razdoblje mirovanja otplate kredita (grace period) je 12 (dvanaest) mjeseci uz obračun interkalarnih kamata od 1,5%;
- anuiteti za povrat odobrenih sredstava obračunavaju se i plaćaju kvartalno.

Instrument osiguranja kredita je HIPOTEKA I. REDA upisana u korist Fonda za razvitak poljoprivrede Grada Subotice.

Podnositelj zahtjeva kojemu je odobren kredit (Korisnik kredita) mora dostaviti procjenu vrijednosti kuće (ili stana) izdanu od strane ovlaštenog procjenitelja s preslicima (ukoliko je predmet hipoteke stambeni objekt).

Trošak konstituiranja hipoteke snosi Korisnik kredita prije potpisivanja ugovora o kreditu.

Natječaj Fonda za razvitak poljoprivrede Grada Subotice otvoren je od 27. studenoga 2010. godine do 10. prosinca 2010. godine.

Natječaj se objavljuje u listu »Subotičke novine«, »Magyar Szó«, »Hrvatska riječ«, u »Službenom listu Grada Subotice« i na internetskoj stranici Grada. Odobrena sredstva Fonda za razvitak poljoprivrede Grada Subotice koriste se isključivo na temelju zaključenog i ovjerenog ugovora o kupoprodaji poljoprivrednog zemljišta i upućuju se na tekući račun prodavača poljoprivrednog zemljišta.

Zahtjev za dodjelu sredstava sa svim prilogima dostaviti na adresu: Fond za razvitak poljoprivrede Grada Subotice, 24000 Subotica, Trg slobode br. 1, s naznakom »ZA NATJEČAJ« ili osobno predajom u Gradskom službenom centru u prizemlju Gradske kuće u Subotici, Trg slobode 1, radnim danom od 7,30 do 14,30 sati.

Nepotpuni i nepravodobni zahtjevi neće biti razmatrani.

Sve dodatne informacije dostupne su u uredu br. 200 na II. katu Gradske kuće (Ivan Budinčević) osobno, ili telefonom: 626 – 871 od 7 do 15 sati.

Odluka Upravnog odbora Fonda za razvitak poljoprivrede Grada Subotice o dodjeli srednjoročnih kredita je konačna.

UPRAVNI ODBOR FONDA
ZA RAZVITAK POLJOPRIVREDE GRADA SUBOTICE
Grgo Tikvicki, spec. vet.

PETAK
26.11.2010.

06.00 - Najava programa
 06.05 - Trenutak spoznaje (R)
 07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.05 - Vijesti
 07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.35 - Vijesti
 08.40 - Dobro jutro, Hrvatska
 09.05 - Lugarnica 19, serija
 09.50 - Vijesti iz kulture
 10.00 - Vijesti
 10.10 - Tvorci promjene, dokumentarna serija
 11.15 - Oprah show
 12.00 - Dnevnik
 12.30 - More ljubavi
 13.20 - Život u Africi, serija
 14.05 - Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
 14.20 - Drugo mišljenje
 15.00 - Luda kuća 3, humoristična serija
 15.35 - Trač - samo za tvoje uši, emisija pučke i predajne kulture
 16.58 - Vijesti
 17.13 - Hrvatska uživo
 17.25 - Proces
 17.53 - Iza ekrana
 18.31 - Odmori se, zaslužio si 4 - TV serija
 19.30 - Dnevnik
 20.15 - The Wedding Date, američki film
 21.50 - Dnevnik 3
 22.25 - Vijesti iz kulture
 22.35 - Tulum, kratki film
 22.50 - Peti dan, talk-show
 23.45 - Filmski maraton: Prokletstvo zlatnog cvijeta, hongkonško-kineski film(R)
 01.35 - Filmski maraton: Tristan i Izolda, njemačko-češko-britansko-američki film (R)
 03.35 - Eureka 3, serija (R)
 04.20 - Pravi igrači, serija (R)
 05.00 - Skica za portret (R)
 05.15 - Peti dan, talk-show (R)

06.15 - Najava programa
 06.20 - More ljubavi, (R)
 07.05 - Johnny Bravo
 07.30 - Batman i hrabri super junaci, crtana serija
 07.55 - Mala TV
 --- - TV vrtić
 --- - Crtani film
 --- - Tajni dnevnik patke Matilde
 08.25 - Dvorac igračaka, serija za djecu (R)
 08.50 - Školski program: --- - Puni krug

--- - Glazbeceda
 09.35 - Dark Oracle, serija za djecu
 10.00 - Prijenos sjednice Hrvatskog sabora
 13.35 - Eureka 3, serija
 14.20 - Školski program: (R)
 --- - Puni krug (R)
 --- - Glazbeceda
 15.05 - Kojak 2, serija
 15.55 - U uredu 4, serija
 16.20 - Briljanteen
 17.05 - Eindhoven: EP u plivanju (25m), prijenos
 19.00 - Tvorci promjene, dokumentarna serija (R)
 19.53 - Hit dana
 20.05 - Filmovi naših susjeda
 21.55 - Muškarci na stablima, serija
 22.45 - Umorstva u Midsomeru 12b, mini-serija
 00.20 - Pravi igrači, serija
 01.00 - Kraj programa

05:55 Naši najbolji dani, serija (51/260)
 06:45 Gospodin Magoo, crtana serija (14/65)
 07:10 Bumba, crtana serija (27-28/150)
 07:25 Graditelj Bob, crtana serija (30/39)
 07:35 Jagodica Bobica, crtana serija (8/26)
 08:00 Roary, crtana serija (4/52)
 08:15 Mini kviz ep. 1
 08:25 Mini kviz ep. 2
 08:45 Zauvijek zaljubljeni, serija (41/140)
 09:45 Slomljeno srce, serija (49/130)
 10:50 Gumus, serija (9/100)
 12:40 IN magazin
 13:25 Provjereno, informativni magazin
 14:25 Zauvijek zaljubljeni, serija (42/140)
 15:20 Slomljeno srce, serija (50/130)
 16:15 Gumus, serija (10/100)
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:25 Gumus, serija - nastavak
 18:25 IN magazin
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:05 Supertalent polufinale, uživo
 22:30 50 prvih poljubaca, igrani film
 00:25 Dvanaest majmuna, igrani film
 02:45 Ja ću budan sanjati, igrani film
 04:35 Ezo TV, tarot show
 06:05 Kraj programa

06.05 Miffy, animirana serija
 06.20 RTL ritam zona - Urban, glazbena emisija
 08.20 Zabranjena ljubav, sapunica (dvije epizode)
 09.40 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
 10.50 Ekkluziv Tabloid, magazin (R)
 11.20 1001 noć, dramska serija (R)
 12.10 Ezel, dramska serija (R)
 13.00 Klon, telenovela (dvije epizode)
 14.50 Andeo i vrag, telenovela
 15.40 Kućanice, dramska serija
 16.30 Heroji iz strasti, dramska serija
 17.20 Bibin svijet, humoristična serija
 18.00 Ekkluziv Tabloid, magazin
 18.30 RTL Danas, informativna emisija
 19.05 Večera za 5, lifestyle emisija
 20.00 1001 noć, dramska serija (dvije epizode)
 21.30 Ljepotica i zvijer, film, romantična komedija
 23.30 Tommy Boy, igrani film, komedija (prvi dio)
 00.10 RTL Vijesti, informativna emisija
 00.25 Tommy Boy, igrani film, komedija (drugi dio)
 01.35 Muljatori, film, komedija (R)
 03.00 Astro show, emisija uživo

SUBOTA
27.11.2010.

06.05 - Najava programa
 06.10 - Drugo mišljenje: Laser u oftamologiji (R)
 07.05 - Iza ekrana (R)
 07.30 - Trač - samo za tvoje uši, emisija pučke i predajne kulture
 08.00 - Vijesti
 08.10 - Kinoteka - ciklus klasičnog vesterna: Bitka u Apaš kome klancu, američki film
 09.35 - Jelovnici izgubljenog vremena
 09.55 - Vijesti iz kulture
 10.00 - Vijesti
 10.09 - Vrijeme danas
 10.10 - Kućni ljubimci
 10.43 - Normalan život (R)
 11.23 - Opera box
 12.00 - Dnevnik
 12.30 - Veterani mira, emisija za branitelje
 13.20 - Prizma
 14.05 - Duhovni izazovi
 14.40 - Fotografija u Hrvatskoj: Joso Šprajla
 14.55 - Eko zona

15.25 - Život: Stvorenja morskih dubina, dokumentarna serija
 16.20 - Euromagazin
 16.55 - Vijesti
 17.05 - Reporteri: Pod nadzorom
 18.10 - U istom loncu, kulinarski show
 18.45 - Potrošački kod
 19.15 - LOTO 7/39
 19.30 - Dnevnik
 20.15 - Ples sa zvijezdama, 1. dio (5/8)
 21.35 - Ples sa zvijezdama, 2. dio (5/8)
 21.55 - Momci s Madisona 3
 22.45 - Vijesti
 23.00 - Vijesti iz kulture
 23.10 - Return, američki film
 00.40 - Filmski maraton: Kliment, američki film (R)
 02.35 - Filmski maraton: Knjižničar: Potraga za blagom kralja Salomona, američki film (89') (R)
 04.05 - Eko zona (R)
 04.35 - Potrošački kod (R)
 05.05 - U istom loncu, kulinarski show (R)

07.00 - Panorame turističkih središta Hrvatske
 07.50 - Najava programa
 07.55 - Crtana serija
 08.20 - Plesne note, serija za djecu
 08.45 - Vrijeme je za Disneyja: Moji prijatelji Tigar i Pooh
 --- - Vrijeme je za Disneyja: Moji prijatelji Tigar i Pooh
 09.35 - Pustolovine Sare Jane 2, serija za djecu
 10.05 - Ni da ni ne: Internetske društvene mreže
 11.00 - Tjorven i Skrallan, švedski film za djecu
 12.30 - Hrvatski dječji festival 2010.
 14.00 - Paulina tajna, njemački film
 15.25 - Dokumentarni film
 15.55 - Eindhoven: EP u plivanju (25m), prijenos
 17.25 - Vaterpolo, Jadranska liga: Mladost - Jug, prijenos
 18.40 - Eindhoven: EP u plivanju (25m), prijenos
 19.20 - Lake Louise: Svjetski skijaški kup (M) - spust, prijenos
 20.10 - HNL: Rijeka - Dinamo, prijenos
 22.05 - HNL - emisija
 22.55 - Nebo - japanska ratnica, serija
 00.20 - Vrijeme je za jazz: Denis Razz quartet

HRT1, NEDJELJA, 28.11.2010.
15.50

PUSTOLOVINE
HUCKLEBERRYJA FINNA - američki film
(ADVENTURES OF HUCK FINN, 1993.)

Pustolovni film za mlade. Iako dječak Huck Finn (E. Wood) udobno živi kod svojih dviju ljubavnih starijaka, dane provodi u bježanju iz škole, tučnjavama i traženju nevolja. Jednoga se dana pojavi njegov otac pijanac (R. Perlman) i otme ga u namjeri da se domogne novca koji mu je ostavila pokojna majka. Huck uspije pobjeći i susreće odbjeglog roba Jima (C. B. Vance) koji želi biti slobodan. Huck

01.15 - Kraj programa

07:05 Brza blagajna, serija
 08:00 Bračne vode, serija
 08:30 Peppa, crtana serija
 08:45 Timmy Time
 08:55 Winx, crtana serija
 09:20 Chuggington
 09:35 Ben 10: Alien Force
 10:05 Dog stories memori kviz
 10:20 Televizijska posla, serija
 10:50 Frikovi, serija (13/16)
 11:50 Smallville, serija
 12:50 Zbogom, bivši, serija
 13:50 Božićno darivanje, film
 15:30 50 prvih poljubaca, igrani film
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:10 50 prvih poljubaca, igrani film - nastavak
 17:40 Lud, zbunjen, normalan
 18:25 Lud, zbunjen, normalan
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:05 Posejdon, igrani film
 22:00 Crna močvara, film
 23:40 Zora očajnika, film
 01:40 Djevojački klub, igrani film
 03:10 Ezo TV, tarot show
 04:40 Crna močvara, igrani film R
 06:10 Kraj programa

05.50 Miffy, crtana serija
 06.30 YooHoo i prijatelji, crtana serija (R)
 07.05 Bakugan, crtana serija
 07.30 Crvene kapice
 08.00 Učilica, kviz za djecu (uživo)
 08.30 Sinovi i kćeri, humoristična serija
 09.00 Bibin svijet, humoristična serija (R)

i Jim kreću zajedno na put na splavi niz rijeku Mississippi, te pritom susreću niz zanimljivih ljudi i upleću se u nekoliko pustolovina...

Iako već postoji 6-7 adaptacija, ova je jedna od najboljih, jer usprkos izmjenama ostaje vjerna duhu originalne priče. U filmu, primjerice, nema lika Toma Sawyera, ali je uspješno ostvaren pogled u ljudsku prirodu i ropstvo, a sve to uz fini smisao za humor i prekrasnu fotografiju. U ulozi Hucka Finna pojavljuje se mladi glumac Elijah Wood, danas planetarno popularan i poznat kao Frodo Baggins iz Jacksonove ekranizacije Tolkienova »Gospodara prstenova«.

Uloge: Elijah Wood, Courtney B. Vance, Robbie Coltrane, Jason Robards, Ron Perlman
Redatelj: Stephen Sommers

- 09.50 Malcolm u sredini, humoristična serija (dvije epizode)
10.45 Slučajni turist, putopisni show (R)
11.50 Za ljubav ili lovu, film, romantična komedija
13.35 Blues Brothers 2000, igrani film, komedija
15.50 Ljepotica i zvijer, igrani film, romantična komedija
17.50 Zvijezde Ekstra: Djeca slavnih, zabavna emisija
18.30 RTL Danas
19.10 Bibin svijet, serija
19.50 Žuta minuta, zabavni show
20.00 Gospodin i gospođa Smith, igrani film, akcijska komedija
22.10 Jedan jedini, film
23.40 Muljatori, film, komedija (R)
01.05 Astro show, emisija uživo
02.05 Besana noć, igrani film, akcijski (R)

**NEDJELJA
28.11.2010.**

- 05.40 - Najava programa
05.45 - Duhovni izazovi (R)
06.15 - Euromagazin (R)
07.00 - Mala TV:
--- - TV vrtić
--- - Ninin kutak
--- - Danica: Danica i poni (R)
--- - Tajni dnevnik patke
--- - Matilde: Alojzova selidba
--- - Bembove priče
--- - Čarobna ploča - 7 kontinenta: Sjeverna Amerika (R)
08.00 - Prijatelj, zabavni show
08.55 - Nora Fora, TV igra za djecu
09.55 - Vijesti
10.05 - Foyleov rat 7, mini-serija

- 11.40 - manjinski MOZAİK
12.00 - Dnevnik
12.25 - Plodovi zemlje
13.20 - Rijeka: More
14.00 - Nedjeljom u dva
15.05 - Mir i dobro
15.40 - Vijesti
15.50 - Pustolovine

- Huckleberryja Finna, američki film
17.45 - Lijepom našom: Metković (1.)
18.45 - Globalno sijelo
19.15 - LOTO 6/45
19.30 - Dnevnik
20.10 - 1 protiv 100, kviz
21.05 - Stipe u gostima 3, TV serija
21.45 - Volim te, hrvatski film
23.15 - Vijesti
23.30 - Vijesti iz kulture
23.40 - Samo bez skandala, francuski film
01.25 - Šest stupnjeva odvojenosti, američki film
03.15 - Reprizni program
04.55 - Plodovi zemlje

- 07.00 - Panorame turističkih središta Hrvatske
07.45 - Najava programa
07.50 - Martina Filjak i Gruzijски komorni orkestar u Samoboru
08.50 - Zlatna kinoteka: Svilene čarape, američki film
10.48 - Biblija
10.58 - Virovitica: Misa, prijenos
12.00 - Djetetov vapaj u pomoć, američki film (R)
13.30 - L. Kaštelan: Rekviem za Borisa
15.05 - Magazin LP
15.30 - Olimp - sportska emisija
15.55 - Eindhoven: EP u plivanju (25m), prijenos
17.15 - Rukomet, LP: CO Zagreb - Flensburg, prijenos
17.50 - Aspen: Svjetski skijaški kup (Ž) - slalom, prijenos 1. vožnje
19.00 - Lake Louis: Svjetski skijaški kup (M) - super G, prijenos
19.55 - Olimp - sportska emisija
20.05 - Najveća predstava na svijetu, američki film
22.40 - Posebni dodaci, emisija o filmu
23.10 - Filmski butik: Goli u sedlu, američki film
00.45 - Garaža
01.15 - Kraj programa

- 06:50 Brza blagajna, serija

- 07:20 Brza blagajna, serija
07:50 Peppa, crtana serija
08:00 Peppa, crtana serija
08:10 Timmy Time
08:25 Winx, crtana serija
08:55 Chuggington
09:10 Ben 10: Alien Force
09:40 Dog stories memori kviz
09:55 Automotiv, auto-moto magazin
10:25 Magazin Lige prvak
10:55 Novac, business magazin
11:25 Heroji, serija
13:20 Božićno okupljanje, igrani film
15:10 Supertalent - polufinale, show R
17:00 Vijesti Nove TV
17:10 Supertalent - polufinale, show nastavak R
17:50 Lud, zbunjen, normalan
18:30 Lud, zbunjen, normalan
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Periferija City, serija
21:05 Nacionalna sigurnost, igrani film
22:45 Red Carpet, showbiz magazin
00:15 Alfie, igrani film
01:55 Majmun, igrani film
03:30 Red Carpet, showbiz magazin R
04:45 Kraj programa

- 06.25 Miffy, animirana serija
07.05 Yoohoo i prijatelji, crtana serija (R)
07.40 Bakugan, crtana serija
08.05 Crvene kapiće
08.35 Malcolm u sredini, humoristična serija (četiri epizode)
10.40 Jezikova juha, reality show (R)
11.45 Columbo: Smrt polaže ruku, krim. serija
13.30 Za ljubav ili lovu, film, romantična komedija
15.20 Gospodin i gospođa Smith, igrani film, akcijska komedija (R)
17.30 Discovery: Preživjeti divljinu - Bearov vodič za preživljavanje (1. dio), dok. film
18.30 RTL Danas, informativna emisija
19.05 Ekzkluziv s Tatjanom Jurić, magazin
20.00 Hrvatski top model by Vanja Rupena - Finale, reality show (uživo)
22.10 CSI: Miami, serija (dvije epizode)
23.55 Jedan jedini, igrani film
01.25 Astro show, emisija uživo
02.25 Besana noć, film, (R)

**PONEDJELJAK
29.11.2010.**

- 05.40 - Rijeka: More (R)
06.10 - Mir i dobro (R)
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
09.05 - Lugarnica 19, serija
09.50 - Vijesti iz kulture
10.00 - Vijesti
10.10 - Tvorci promjene: The Traditional and the New, dok.serija
11.15 - Treća dob, emisija za umirovljenike
12.00 - Dnevnik
12.32 - More ljubavi
13.20 - Život u Africi, serija
14.05 - Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14.20 - Normalan život
15.05 - Luda kuća 3, humoristična serija
15.40 - Glas domovine
16.15 - Hrvatska uživo
16.58 - Vijesti
17.35 - 8. kat, talk-show
18.31 - Odmori se, zaslužio si 4 - TV serija
19.30 - Dnevnik
20.15 - Latinica, 1. dio
21.20 - Latinica, 2. dio
21.55 - Poslovni klub
22.30 - Dnevnik 3
23.10 - El Sistema, dokumentarni film
00.00 - Orkestar mladih Simon Bolivar iz Venezuele, snimka koncerta
01.00 - Život u Africi, serija (R)
01.45 - Eureka 3, serija (R)
02.30 - Fringe - Na rubu 1, serija (R)
03.15 - Skica za portret
03.30 - Glas domovine (R)
04.00 - Poslovni klub (R)
04.30 - Latinica

- 06.15 - Najava programa
06.20 - More ljubavi, telenovela (R)
07.05 - Johnny Bravo, crtana serija
07.30 - Batman i hrabri super junaci, crtana serija
07.55 - Mala TV
--- - TV vrtić
--- - Brlog
--- - Profesor Baltazar
08.25 - Dvorac igračaka, serija za djecu (R)
08.50 - Školski program:
--- - Boli glava (1/6)
--- - Na glasu

- 09.35 - Dark Oracle, serija
10.00 - Beverly Hills 4, serija
10.45 - Rijeka: More
11.15 - Lijepom našom: Litković (1.)
12.15 - Reporter: Pod nadzorom
13.20 - Skica za portret
13.30 - Eureka 3, serija
14.15 - Školski program: (R)
--- - Boli glava (1/6) (R)
--- - Na glasu
15.00 - Kojak 2, serija
15.50 - Kojak 2, serija
16.45 - Tree Hill 6, serija
17.30 - U uredu 4, serija
17.55 - Ritam tjedna, glazbeni magazin
18.30 - Županijska panorama
19.00 - Tvorci promjene: The Traditional and the New, dok.serija (R)
19.53 - Hit dana
20.03 - TV Bingo Show
20.48 - Ludaci u podmornici, američki film (R)
22.23 - Fringe - Na rubu 1, serija
23.20 - Kalifornikacija 2
23.50 - Retrovizor: Blizu doma 2, serija
00.35 - Retrovizor: Bez oduševljenja, molim 6 - serija (R)
01.05 - Retrovizor: Ksena - princeza ratnica 1, serija
01.50 - Ciklus vesterna: Revolveraš, američki film
03.30 - Kraj programa

- 06:15 Naši najbolji dani, serija
07:05 Gospodin Magoo
07:30 Bumba, crtana serija
07:45 Graditelj Bob
07:55 Jagodica Bobica - Jago sitne pustolovine, crtana serija (9/26)
08:20 Roary, crtana serija
08:45 Zauvijek zaljubljeni
09:45 Slomljeno srce, serija
10:50 Gumus, serija R
12:40 IN magazin
13:25 Najbolje godine, serija
14:25 Zauvijek zaljubljeni
15:20 Slomljeno srce, serija
16:15 Gumus, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 Gumus, serija - nastavak
18:25 IN magazin
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Najbolje godine, serija
21:05 Lud, zbunjen, normalan
21:50 Lud, zbunjen, normalan
22:30 Ubojica koji plače, film
23:45 Večernje vijesti
00:00 Ubojica koji plače, igrani film - nastavak
00:45 Nacionalna sigurnost, igrani film R
02:10 Seks i grad, serija
02:40 Bračne vode, serija

03:05 Godišnjica mature, film
04:40 Ezo TV, tarot show
05:40 Kraj programa

05.50 Miffy, animirana serija
06.05 RTL ritam zona - Pop hitovi, glazbena emisija
08.05 Zabranjena ljubav, (dvije epizode)
09.25 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
10.35 Ekkluziv s Tatjanom Jurić, magazin (R)
11.25 1001 noć, dramska serija (dvije epizode) (R)
13.00 Klon, (dvije epizode)
14.50 Andeo i vrag, telenovela
15.40 Osveta ljubavi, telenovela (dvije epizode)
17.20 Bibin svijet, serija
18.00 Ekkluziv Tabloid, magazin
18.30 RTL Danas
19.05 Večera za 5, lifestyle emisija
20.00 1001 noć, serija
21.00 Ezel, dramska serija
21.45 Putnik 57, igrani film
23.25 Upoznajte Applegateove, film, komedija (prvi dio)
00.00 RTL Vijesti
00.15 Upoznajte Applegateove, film, komedija (drugi dio)
01.20 Instruktor, serija (R)
01.45 Astro show, emisija uživo
02.45 Don je mrtav, film, (R)

**UTORAK
30.11.2010.**

05.50 - Najava programa
05.55 - Treća dob, emisija za umirovljenike (R)
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
09.05 - Lugarnica 19, serija
09.50 - Vijesti iz kulture
10.00 - Vijesti
10.10 - Secrets du Grand Mekong, dok. serija
11.10 - Debbie Travis preuređuje 1
12.00 - Dnevnik
12.32 - More ljubavi
13.20 - Život u Africi, serija
14.05 - Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14.20 - Među nama
15.00 - Luda kuća 3, humoristična serija
15.40 - Znanstvena petica
16.58 - Vijesti
17.35 - 8. kat, talk-show
18.31 - Odmori se, zaslužio si 4 - TV serija

19.30 - Dnevnik
20.10 - Hrvatsko proljeće: '71. godina, dok. serija
21.10 - Država, selo, grad
22.30 - Dnevnik 3
23.10 - Lica nacije
00.00 - CSI: Las Vegas 9, serija (R)
00.45 - Život u Africi, serija (R)
01.30 - Eureka 3, serija (R)
02.15 - Fringe - Na rubu 1, serija (R)
03.00 - Završni udarac 2, serija (R)
03.45 - Skica za portret
04.00 - 8. kat, talk-show
04.40 - Znanstvena petica (R)
05.10 - Lica nacije (R)

06.15 - Najava programa
06.20 - More ljubavi, (R)
07.05 - Johnny Bravo
07.30 - Batman i hrabri super junaci, crtana serija
07.55 - Mala TV:
--- - TV vrtić
--- - Ninin kutak
--- - Crtani film
--- - Danica
08.25 - Dvorac igračaka, serija
08.50 - Školski program:
--- - Navrh jezika
--- - Kratki spoj
09.35 - Dark Oracle, serija
10.00 - Beverly Hills 4, serija
10.45 - Globalno sijelo
11.15 - Prizma
12.00 - U istom loncu, kulinarski show
12.35 - Euromagazin
13.05 - Proces
13.30 - Eureka 3, serija
14.15 - Školski program:
--- - Navrh jezika (R)
--- - Kratki spoj
15.00 - Kojak 2, serija
15.50 - Kojak 2, serija
16.45 - Tree Hill 6, serija
17.30 - U uredu 4, serija
18.30 - Županijska panorama
19.00 - Secrets du Grand Mekong, dokumentarna serija (R)
19.50 - Hit dana
20.00 - Gusari u metrou, američki film
21.45 - CSI: Las Vegas 9
22.40 - Fringe - Na rubu 1, serija
23.30 - Završni udarac 2, serija
00.15 - Retrovizor: Blizu doma 2, serija
01.00 - Retrovizor: Bez oduševljenja, molim 6 - humoristična serija (R)
01.30 - Retrovizor: Ksena - princeza ratnica 1, serija
02.15 - Ciklus vesterna: Umrli su u čizmama, američki film
03.55 - Kraj programa

06:15 Naši najbolji dani, serija
07:05 Gospodin Magoo
07:30 Bumba, crtana serija
07:45 Graditelj Bob
07:55 Jagodica Bobica - Jago sitne pustolovine
08:20 Roary, crtana serija
08:45 Zauvijek zaljubljeni
09:45 Slomljeno srce, serija
10:50 Gumus, serija R
12:40 IN magazin
13:25 Najbolje godine, serija
14:25 Zauvijek zaljubljeni
15:20 Slomljeno srce, serija
16:15 Gumus, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 Gumus, serija - nastavak
18:25 IN magazin
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Najbolje godine, serija
21:05 Lud, zbunjen, normalan
21:45 Hitch - Doktor za ljubav, igrani film
23:55 Večernje vijesti
00:10 Ubojica koji plače, igrani film R
01:55 Seks i grad, serija
02:25 Bračne vode, serija
02:50 Nezamislivo, igrani film
04:15 Ezo TV, tarot show
05:15 IN magazin
06:00 Kraj programa

06.05 Miffy, animirana serija
06.20 RTL ritam zona - Priča o..., glazbena emisija
07.20 RTL ritam zona - Top 40 domaći, glazbena emisija
08.20 Zabranjena ljubav, sapunica (dvije epizode)
09.40 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
10.50 Ekkluziv Tabloid, magazin (R)
11.15 1001 noć, serija (R)
12.10 Ezel, dramska serija (R)
13.00 Klon, (dvije epizode)
14.45 Andeo i vrag, telenovela
15.40 Osveta ljubavi, (dvije epizode)
17.20 Bibin svijet, serija
18.00 Ekkluziv Tabloid
18.30 RTL Danas
19.05 Večera za 5, lifestyle emisija
20.00 1001 noć, serija
21.00 Ezel, dramska serija
21.45 Jezikova juha, reality show
22.45 Kakvi frajeri! 2, igrani film, komedija
00.30 RTL Vijesti
00.45 Putnik 57, igrani film, akcijski triler
02.15 Astro show, emisija uživo
03.15 Don je mrtav, film, akcijski/ kriminalistički (R)

**SRIJEDA
1.12.2010.**

05.55 - Najava programa
06.00 - Među nama (R)
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
09.05 - Lugarnica 19, serija
09.50 - Vijesti iz kulture
10.00 - Vijesti
10.10 - Secrets du Grand Mekong, serija
11.10 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.30 - More ljubavi
13.20 - Život u Africi, serija
14.05 - Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14.20 - Riječ i život: Što znači dan početi s Bogom?, religijski program
15.00 - Luda kuća 3, serija
15.40 - Indeks, emisija
16.15 - Hrvatska uživo
17.00 - Vijesti
17.30 - 8. kat, talk-show
18.25 - Odmori se, zaslužio si 4 - TV serija
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik
20.10 - Paralele
20.45 - Novo doba, TV serija
21.45 - Mi Hrvati
22.25 - Dnevnik 3
23.05 - Drugi format
23.55 - Život u Africi, (R)
00.40 - Eureka 3, serija (R)
01.25 - Fringe - Na rubu 1, serija (R)
02.10 - Oprah show (R)
02.50 - Nove avanture stare Christine 4, serija
03.10 - Fotografija u Hrvatskoj
03.55 - 8. kat, talk-show (R)
04.40 - Drugi format (R)
05.25 - Indeks, emisija o školstvu (R)

06.15 - Najava programa
06.20 - More ljubavi, (R)
07.05 - Johnny Bravo
07.30 - Batman i hrabri super junaci, crtana serija
07.55 - Mala TV
--- - TV vrtić
--- - EBU drama
08.25 - Dvorac igračaka, serija za djecu (R)
08.50 - Školski program:
--- - EBU dokumentarac za mlade
--- - Ta politika
09.35 - Dark Oracle, serija
10.00 - Prijenos sjednice

Hrvatskog sabora
13.30 - Eureka 3, serija
14.15 - Školski program: (R)
--- - EBU dokumentarac za mlade (R)
--- - Ta politika
15.00 - Kojak 2, serija
15.50 - Kojak 2, serija
16.45 - Tree Hill 6, serija
17.30 - U uredu 4, serija
18.30 - Nogomet, EL - emisija
18.55 - Nogomet, EL: Hajduk - AEK, prijenos
20.50 - Nogomet, EL - emisija
21.00 - Nogomet, EL: Manchester City - Salzburg
22.50 - Nogomet, EL - emisija
23.30 - Fringe - Na rubu 1
00.15 - Nove avanture stare Christine 4, serija
00.35 - Retrovizor: Blizu doma 2, serija
01.20 - Retrovizor: Bez oduševljenja, molim 6 - humoristična serija (R)
01.50 - Retrovizor: Ksena - princeza ratnica 1, serija
02.35 - Ciklus vesterna: 100 pušaka, američki film
04.15 - Kraj programa

06:15 Naši najbolji dani, serija
07:05 Gospodin Magoo
07:30 Bumba, crtana serija
07:45 Graditelj Bob
07:55 Jagodica Bobica - Jago sitne pustolovine
08:20 Roary, crtana serija
08:45 Zauvijek zaljubljeni
09:45 Slomljeno srce, serija
10:50 Gumus, serija
12:40 IN magazin
13:25 Najbolje godine, serija
14:25 Zauvijek zaljubljeni
15:20 Slomljeno srce, serija
16:15 Gumus, serija (13/100)
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 Gumus, serija - nastavak
18:25 IN magazin
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Najbolje godine, serija
21:05 Lud, zbunjen, normalan
21:45 Lud, zbunjen, normalan
22:30 Periferija City, serija
23:30 Večernje vijesti
23:45 Hitch - Doktor za ljubav, igrani film
01:45 Seks i grad, serija
02:15 Bračne vode, serija
02:40 Posljednji ples, film
04:15 Ezo TV, tarot show
05:15 IN magazin
06:00 Kraj programa

06.05 Miffy, animirana serija
06.20 RTL ritam zona - Retro, glazbena emisija

08.20 Zabranjena ljubav, (dvije epizode)
 09.40 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
 10.50 Ekkluziv Tabloid, magazin (R)
 11.20 1001 noć, serija (R)
 12.10 Ezel, dramska serija (R)
 13.00 Klon, (dvije epizode)
 14.50 Andeo i vrag, telenovela
 15.40 Osveta ljubavi, (dvije epizode)
 17.20 Bibin svijet, serija
 18.00 Ekkluziv Tabloid, magazin
 18.30 RTL Danas
 19.05 Večera za 5, lifestyle emisija
 20.00 1001 noć, serija
 21.00 Ezel, dramska serija
 21.45 Kosti, kriminalistička serija
 22.40 Put osвете, kriminalistička serija
 23.30 Zaboravljeni slučaj, kriminalistička serija
 00.35 RTL Vijesti
 00.50 Neodoljive budale, film, komedija (R)
 02.10 Astro show, emisija uživo
 03.10 Zaboravljeni slučaj, serija (R)

**ČETVRTAK
2.12.2010.**

05.55 - Najava programa
 06.00 - Riječ i život: Što znači dan početi s Bogom?, religijski program (R)
 07.00 - Dobro jutro, Hrvatska

07.05 - Vijesti
 07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.35 - Vijesti
 09.05 - Lugarnica 19, serija
 10.00 - Vijesti
 10.10 - Secrets du Grand Mekong, dok.serija
 11.10 - Oprah show
 12.00 - Dnevnik
 12.30 - More ljubavi
 13.20 - Život u Africi, serija
 14.05 - Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
 14.20 - Trenutak spoznaje
 15.00 - Luda kuća 3, serija
 15.40 - Domaći dokumentarni film
 17.00 - Vijesti
 17.15 - Hrvatska uživo
 17.35 - 8. kat, talk-show
 18.31 - Odmori se, zaslužio si 4 - TV serija
 19.30 - Dnevnik
 20.10 - 1 protiv 100, kviz
 21.05 - Otvoreno
 21.55 - Pola ure kulture
 22.30 - Dnevnik 3
 23.10 - Na rubu znanosti
 00.00 - Život u Africi, (R)
 00.45 - Eureka 3, serija (R)
 01.30 - Fringe - Na rubu 1, serija (R)
 02.15 - Oprah show (R)
 02.55 - Fotografija u Hrvatskoj
 03.10 - Znanstvene vijesti (R)
 03.20 - Na rubu znanosti (R)
 04.10 - Dokumentarni film (R)
 04.40 - Pola ure kulture (R)
 05.10 - 8. kat, talk-show (R)

06.15 - Najava programa

06.20 - More ljubavi, (R)
 07.00 - Johnny Bravo
 07.25 - Batman i hrabri super junaci, crtana serija
 07.50 - Mala TV
 --- - TV vrtić
 --- - Crtani film
 --- - Čarobna ploča - 7 kontinenata
 08.25 - Dvorac igračaka, serija za djecu (R)
 08.50 - Školski program:
 --- - Kokice
 --- - Abeceda EU
 09.35 - Dark Oracle, serija
 10.00 - Prijenos sjednice Hrvatskog sabora
 13.30 - Eureka 3, serija
 14.15 - Školski program: (R)
 --- - Kokice (R)
 --- - Abeceda EU
 15.00 - Kojak 2, serija
 15.50 - Kojak 2, serija
 16.45 - Tree Hill 6, serija
 17.30 - U uredu 4, humoristična serija
 17.55 - Mijenjam svijet
 18.20 - Znanstvene vijesti
 18.30 - Nogomet, EL - emisija
 18.55 - Nogomet, EL: Steaua - Liverpool, prijenos
 20.50 - Nogomet, EL - emisija
 21.00 - Nogomet, EL: Villareal - Dinamo, prijenos
 22.50 - Nogomet, EL - emisija
 23.30 - Fringe - Na rubu 1, serija
 00.15 - Zovem se Earl 4, humoristična serija
 00.35 - Retrovizor: Blizu doma 2, serija
 01.20 - Retrovizor: Ksenia - princeza ratnica 1, serija
 02.05 - Ciklus vesterna: Pravi

kauboji, američki film
 03.45 - Kraj programa

 06:15 Naši najbolji dani, serija
 07:05 Gospodin Magoo
 07:30 Bumba, crtana serija
 07:45 Graditelj Bob
 07:55 Jagodica Bobica - Jago sitne pustolovine
 08:20 Roary, crtana serija
 08:45 Zauvijek zaljubljeni
 09:45 Slomljeno srce, serija
 10:50 Gumus, serija R
 12:40 IN magazin
 13:25 Najbolje godine, serija
 14:25 Zauvijek zaljubljeni, serija (46/140)
 15:20 Slomljeno srce, serija
 16:15 Gumus, serija (14/100)
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:25 Gumus, serija
 18:25 IN magazin
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:05 Najbolje godine, serija
 21:05 Lud, zbunjen, normalan, serija (16/32)
 21:45 Provjereno, informativni magazin
 22:50 Večernje vijesti
 23:05 Loganov rat: U ime časti, igrani film
 00:40 Seks i grad, serija
 01:10 Vjerovali ili ne, serija
 01:35 Istraga, igrani film
 03:05 Na rubu zakona, serija
 03:55 Ezo TV, tarot show
 04:55 IN magazin R
 05:40 Kraj programa

06.05 Miffy, animirana serija
 06.20 RTL ritam zona - Dalmatinski libar, glazbena emisija
 07.20 RTL ritam zona - Top 40 strani, glazbena emisija
 08.20 Zabranjena ljubav, sapunica (dvije epizode)
 09.40 Večera za 5, lifestyle emisija (R)
 10.50 Ekkluziv Tabloid, magazin (R)
 11.20 1001 noć, dramska serija (R)
 12.10 Ezel, dramska serija (R)
 13.00 Klon, telenovela (dvije epizode)
 14.45 Andeo i vrag, telenovela
 15.40 Osveta ljubavi, telenovela (dvije epizode)
 17.25 Bibin svijet, humoristična serija
 18.00 Ekkluziv Tabloid, magazin
 18.30 RTL Danas, informativna emisija
 19.05 Večera za 5, lifestyle emisija
 20.00 1001 noć, dramska serija
 21.00 Ezel, dramska serija
 21.45 Kućanice, dramska serija (dvije epizode)
 23.35 RTL Vijesti, informativna emisija
 23.50 Hrvatski top model by Vanja Rupena, reality show (R)
 01.50 Kosti, kriminalistička serija (R)
 02.40 Astro show, emisija uživo
 03.40 Put osвете, kriminalistička serija (R)

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku »Dnevnik« emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17,45 minuta na Drugom programu Radiotelevizije Vojvodine. Osim novosti iz života hrvatske manjinske zajednice, emisija donosi i informacije o događajima u zemlji i okruženju.

Emisija »Izravno« - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture »Svjetionik« nedjeljom od 16,30 sati.

GLAS HRVATA

Radijska emisija »Glas Hrvata« u produkciji HKUD »Vladimir Nazor« iz Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 18 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom »Glas domovine«, emitira se na HRT1 ponedjeljom od 15,40 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

HEMA ZA RADNE DANE:

18,00 - 19,00

Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov prilog »Bolja Srbija« • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični savjetnik »Govorimo hrvatski«

19,00 - 19,30

• Poetski predah • 'Populame melodije' - zabavna glazba (ponedjeljkom) • 'Na valovima hrvatske glazbene tradicije' - narodna glazba (utorkom) • 'Veliki majstori glazbe' - ozbiljna glazba (srijedom) • 'Rock vremeplov' (četvrtkom) • 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 - 20,00

• 'Europski magazin' - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom) • 'Kultuma povijest' (utorkom) • 'Znanjem do zdravlja' (srijedom) • 'Razmišljanje dopušteno' (četvrtkom) • 'Tjedni vodič' (petkom)

20,00 - 20,30

• »Razgovor s povodom« (ponedjeljkom) • 'Stazama agrara' (utorkom) • »Otvoreni studio« (srijedom) • »Kultur café« - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • »Vodič za moderna vremena« - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20,30 - 21,00

• Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

HEMA ZA DANE VIKENDA:
Subota

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
 • 18,15 'Vojvodanski tjedan'
 • 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
 • 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
 • 20,00 'Omladinska emisija', narodna glazba
 • 20,55 Odjava programa

Nedjelja

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana
 • 18,10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba)
 • 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
 • 19,30 'Putnici kroz vrijeme' emisija za djecu Hrvatskoga radija
 • 20,00 'Hrvatima izvan domovine' - emisija Pitomog radija iz Pitomače (RH)
 20,55 Odjava programa

104, 4 Mhz

[illegible]

11/15/2011 11:15:11

JÖVŐ
VODA POWER
ENERGIA
WATER
BUDUCŔNOST
VÍZ FUTURE
ENERGIA

JKP Vodovod i Kanalizacija
Subotica